

1700574

D 003334, Vol. 7

~~A-588~~

Vol. 7

- 586
- 587 FINDA ✓
- 588 CERHIȚAN ✓
- 589 - GRIGORAS ✓
- 590 VULPE ✓
- 591 - CORNEA ✓
- 592 ———
- 593 - SPRE ✓
- 594 - ———
- 595 ———

V4

D33334/7

396

Securitatea

STRICT SECRET

- 586 -

Nr. 1 (29) - 1975

„Vom acționa neabătut pentru afirmarea, în toate sectoarele vieții economice și sociale, a principiilor etici și echității socialiste, pentru formarea unei conștiințe înaintate a oamenilor muncii, pentru modelarea omului nou, constructor conștient al propriului viitor, participant activ la munca și lupta de edificare a celei mai înaintate societăți din lume — societatea comunistă”.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Discursul solemn rostit cu ocazia realegerii în funcția de președinte al Republicii Socialiste România.)

STRICT
SECRET

Securitatea

Exemplar nr. 586

1975

Cuprins

SINTEZE, OPINII, DEZBATERI

Codul principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, ale eticii și echității socialiste 5

Investigarea științifică — cerință primordială a perfecționării muncii de securitate — colonel Ion GEAGLĂ 12

Se impune ridicarea calității și eficienței muncii de securitate pe linia combaterii infracțiunilor de frontieră — convorbiri consemnate la I. J. Bihor, I. J. Arad, I. J. Timiș și București de căpitan Vasile MIHAILĂ 16

Interpolul și măsurile de combatere a infracțiunilor organizate împotriva aeronavelor — general-maior Gheorghe PELE 27

Considerații privind asigurarea securității centrelor de calcul și a datelor prelucrate prin intermediul acestora — colonel Iosif TURC, colonel Emilian GEORGESCU 31

Posibilități de scurgere a unor informații și date secrete prin intermediul telexului, telefonului și poștei — căpitan Ioan SORIN 38

Verificarea rețelei informative — locotenent-colonel Emil PROTEASA 42

Avertizarea — mijloc important al activității de prevenire — locotenent-colonel Horațiu CIRLAN 46

Pe teme ale secretului de stat

INFORMAȚII INTERNE

CONTRAINFORMAȚII ECONOMICE	Un microsistem informațional care se cere bine cunoscut și aplicat — locotenent-colonel Ion BĂLAN	49
CONTRASPIONAJ	Obiective urmărite de serviciile de spionaj în România (II) — locotenent-colonel Vergiliu IONESCU, căpitan Sorin-Ioan BOLDEA	54
CONTRAINFORMAȚII MILITARE	Scrisoarea cu două cuvinte — general-maior Dumitru GHERGUT	59
INVESTIGAȚII	Utilitatea caselor de întâlniri în munca de investigații — locotenent-colonel Ionel CRAIU	63
Cercetări sociologice	Confluența și interacțiunea factorilor sociali și individuali în criminogeneză — profesor univ. dr. Tiberiu BOGDAN	65
DIN PRESĂ DE PESTE HOTARE	Spionul care a vrut să-l asasineze pe Heisenberg — traducere și prelucrare de căpitan Dumitru DĂNAU	70
	„Moral operation“ — maior Paulian PĂȘĂRIN	71
	Preocupările M.A.B. — traducere și prelucrare de S. MARIA	72
	Fete și arme — traducere și prelucrare de căpitan Nicolae CĂLUGĂRIȚA și căpitan Costică VOIVOZEANU	75
	Noi apariții editoriale	80

C O D U L

principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste

Organizind și conducind marea operă istorică de făurire a socialismului și comunismului pe pământul României, Partidul Comunist Român acordă o atenție primordială făuririi unui om nou, cu o conștiință înaintată și înalte trăsături morale, promovării unor raporturi noi între oameni, afirmării depline în toate sferele vieții sociale a principiilor eticii și echității socialiste. Normele și principiile etice ale societății noastre pornesc de la faptul că în orînduirea socialistă a fost lichidată definitiv exploatarea capitalistă, s-a pus capăt inegalității sociale și naționale; ele se bazează pe proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție, pe principiile de repartitie socialistă, pe egalitate și dreptate socială, pe țelul comun al făuririi bunăstării și fericirii întregului popor.

Aceste înalte norme și principii trebuie să devină codul muncii și vieții, îndrumar de conduită în societate al comuniștilor, al tineretului revoluționar, al tuturor oamenilor muncii din patria noastră.

1. Datoria fundamentală a membrilor de partid, a membrilor Uniunii Tineretului Comunist este de a servi cu credință cauza partidului și poporului, de a pune tot ce au mai bun, întreaga lor energie, capacitate de muncă și pricepere în slujba înlăptuirii Programului Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Fiecare comunist trebuie să pună mai presus de orice înflorirea materială și spirituală a patriei socialiste, creșterea continuă a gradului de bunăstare și civilizație ale poporului, afirmarea tot mai puternică a națiunii noastre în rîndul națiunilor lumii.

2. Membrii de partid și membrii Uniunii Tineretului Comunist trebuie să-și însușească materialismul dialectic și istoric — concepția revoluționară despre lume și viață a proletariatului, Programul

Partidului Comunist Român, care constituie aplicarea creatoare a marxism-leninismului la condițiile concret-istorice ale țării noastre și care dă o perspectivă clară luptei pentru edificarea orânduirii socialiste și comuniste în România.

3. Toți comuniștii trebuie să cunoască și să-și însușească politica internă și externă a partidului și statului, documentele, hotărârile partidului. Ei sînt datori să fie propagandiști neobosiți ai politicii partidului, să contribuie activ la elaborarea și dezbaterea hotărârilor de partid și de stat, să lupte cu fermitate și spirit de abnegație pentru traducerea lor în viață.

4. Fiecare comunist este obligat să îndeplinească fără șovăială însărcinările date de partid, să se achite cu înalt spirit de răspundere de toate îndatoririle ce-i revin în funcția ce o îndeplinește, la locul său de muncă, în întreaga sa activitate.

Comunistul trebuie să respecte cu strictețe disciplina de partid — care este aceeași pentru toți membrii partidului, indiferent de poziția pe care o au în societate, de funcțiile și atribuțiile încredințate de partid și de stat. Toți comuniștii trebuie să respecte întocmai normele și regulile muncii de partid, principiile democrației interne și ale conducerii colective — care prevăd discutarea problemelor în cadru organizat și, totodată, asumarea răspunderii nemijlocite pentru ducerea la îndeplinire a măsurilor adoptate.

5. Constituie o îndatorire sacră, de prim ordin, a fiecărui comunist, de a apăra ca lumina ochilor unitatea de monolit a partidului — cheazășia îndeplinirii cu succes a menirii istorice a partidului de conducător al națiunii noastre pe calea socialismului și comunismului.

6. Toți comuniștii sînt datori să militeze pentru întărirea continuă a legăturii partidului cu masele, pentru rezolvarea justă a propunerilor și cerințelor oamenilor muncii, pentru unirea eforturilor tuturor celor ce muncesc la lupta pentru îndeplinirea Programului partidului.

7. Membrii partidului, membrii Uniunii Tineretului Comunist, toți oamenii muncii trebuie să manifeste cea mai mare grijă și răspundere pentru dezvoltarea continuă și apărarea proprietății socialiste, de stat și cooperatiste, a avuției noastre naționale — baza ridicării bunăstării întregului popor. Ei trebuie să acționeze pentru gospodărirea cât mai eficientă a mijloacelor și resurselor societății, să lupte împotriva risipei de orice fel, a neglijenței în păstrarea și administrarea bunurilor publice, a tuturor manifestărilor de irosire a avutului obștesc.

8. Membrii de partid, membrii Uniunii Tineretului Comunist, toți oamenii muncii au obligația patriotcă de a lupta cu toată hotă-

rîrea împotriva furtului din avutul obștesc, a delapidării din proprietatea socialistă, a oricăror sustrageri de bunuri din avuția națională — acte profund antisociale care lovesc în interesele poporului, ale fiecărui cetățean. Ei trebuie să contribuie la formarea în fiecare unitate, la fiecare loc de muncă, a unei puternice și intransigente opinii de masă împotriva unor asemenea manifestări.

9. Membrii Partidului Comunist Român, ai Uniunii Tineretului Comunist, toți cetățenii trebuie să manifeste o grijă permanentă pentru buna gospodărire a pămîntului, apelor, pădurilor, a tuturor avuțiilor și frumuseților naturale ale patriei, să participe activ la acțiuni de protejare a acestora, să lupte hotărît împotriva degradării mediului ambiant.

10. Pentru fiecare comunist, pentru fiecare cetățean, munca este o datorie fundamentală, de onoare. Fiecare trebuie să dea dovadă de o înaltă conștiință profesională, competență, spirit creator, dăruire și pasiune în muncă; totodată, trebuie să manifeste combativitate și intransigență față de manifestările de indisciplină, superficialitate și lipsă de răspundere în muncă.

11. Membrii Partidului Comunist Român și ai Uniunii Tineretului Comunist au obligația să-și perfecționeze neconținut pregătirea profesională și de specialitate, să-și îmbogățească permanent orizontul cultural-științific.

12. Apărarea patriei, a cuceririlor revoluționare ale poporului reprezintă cea mai înaltă obligație a membrilor Partidului Comunist Român și ai Uniunii Tineretului Comunist, a tuturor cetățenilor țării. Suprema lor îndatorire este de a fi în orice moment gata să apere cu orice sacrificii, chiar cu prețul vieții, integritatea patriei, independența și suveranitatea națională și de stat, realizările socialiste ale poporului român. Orice nesocotire a acestei înalte obligații, orice pactizare cu dușmanul, cu cei ce se dedau la acțiuni sau acte ostile orînduirii noastre socialiste, cu cei ce uneltesc împotriva libertății și independenței patriei, a intereselor vitale ale poporului constituie trădare față de partid și popor, față de națiunea noastră socialistă și se pedepsește conform legilor țării.

13. Toți comuniștii sînt obligați să apere secretul de partid și de stat, să dea în permanență dovadă de înaltă vigilență și combativitate revoluționară. A furniza unor persoane străine informații care constituie secrete de partid și de stat înseamnă a trăda partidul a trăda țara, a lovi în interesele întregii națiuni; cei care se fac vinovați de asemenea acte trebuie să simtă minia îndreptățită a poporului.

14. Fiecare comunist are înalta îndatorire de a milita pentru întărirea unității moral-politice a poporului, pentru cimentarea prieteniei frățești dintre toți oamenii muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități — de a lupta împotriva oricăror manifestări de naționalism și șovinism, de a acționa în strînsă unitate pentru propășirea patriei comune, Republica Socialistă România.

15. Comuniștii, toți oamenii muncii sînt obligați să cunoască, să popularizeze și să respecte cu cea mai mare strictețe legile țării, să acționeze în spiritul legalității socialiste, să ia poziție hotărîtă față de orice încercare de nesocotire sau încălcare a legilor Republicii Socialiste România.

16. Comuniștii trebuie să militeze în permanență pentru promovarea în întreaga viață socială a principiilor eticii și echității socialiste, a relațiilor de colaborare și intrajutorare tovarășească, de solidaritate, stimă, încredere și respect reciproc. Ei trebuie să fie dușmani neîmpăcați ai individualismului mic-burghez, ai manifestărilor de egoism, de subordonare a intereselor generale unor interese individuale înguste, ai tendințelor de a pretinde de la societate mai mult decît s-ar cuveni pe baza principiilor socialiste de repartiție.

17. Comunistul trebuie să fie cinstit, sincer, principial și corect, să nu tolereze minciuna, falsitatea, ipocrizia, să combată încercările de inducere în eroare a organelor superioare, a tovarășilor de muncă, sustragerea de la răspunderi și îndatoriri.

18. Comuniștii trebuie să acționeze cu toată fermitatea pentru a preveni și a combate orice manifestări de abuz de putere, orice trafic de influență, tendință de folosire în interes propriu și în dauna oamenilor muncii a unor funcții și munci de răspundere încredințate de societate.

19. Toți comuniștii, îndeosebi cei care îndeplinesc funcții de conducere în viața economico-socială, în aparatul de partid și de stat, în organizațiile de masă și obștești, trebuie să militeze, în spiritul principiilor democrației socialiste, pentru crearea unui climat favorabil exprimării și confruntării libere a părerilor, participării largi a maselor la dezbaterile și soluționarea problemelor, la adoptarea hotărîrilor, la elaborarea și înlăptuirea politicii generale a partidului și statului nostru.

20. Comuniștii trebuie să militeze ca în fiecare colectiv să se instaureze un climat favorabil promovării oamenilor în exclusivitate după contribuția proprie la înlăptuirea politicii partidului, la îndeplinirea planului de dezvoltare economico-socială a țării, după comportarea și atitudinea lor politică și morală. Ei trebuie să combată

cu hotărîre subiectivismul și arbitrariul în aprecierea și promovarea cadrelor, să ia atitudine fermă împotriva favoritismului, nepotismului, servilismului, a manifestărilor de carierism.

21. Toți comuniștii trebuie să manifeste curaj și inițiativă în lupta pentru promovarea spiritului revoluționar, a noului în producție, în activitatea economică și socială, să acționeze cu hotărîre împotriva inerției, birocratismului, rutinei și conservatorismului, a tot ceea ce este învechit și poate frîna progresul societății noastre socialiste.

22. Spiritul critic și autocritic, combativitatea față de lipsuri și neajunsuri trebuie să caracterizeze pe fiecare membru al partidului, pe fiecare membru al Uniunii Tineretului Comunist. În orice împrejurare, în colectivele de muncă în care lucrează, comuniștii trebuie să promoveze un climat de dezbateră exigentă a lipsurilor, să stimuleze și să creeze condiții pentru formarea și afirmarea unui puternic spirit critic al maselor de oameni ai muncii.

23. Comuniștii trebuie să acționeze pentru ca în fiecare colectiv să se asigure manifestarea liberă a spiritului de inițiativă al maselor, pentru valorificarea experienței și competenței lor, pentru participarea tuturor oamenilor muncii la conducerea activității întreprinderilor și instituțiilor, pentru dezvoltarea și întărirea democrației muncitorești, socialiste.

24. Membrii Partidului Comunist Român și ai Uniunii Tineretului Comunist trebuie să manifeste cea mai înaltă intransigență împotriva concepțiilor de viață burgheze, a influențelor mentalităților lumii capitaliste. Ei trebuie să combată cu fermitate tendințele de căpătuială, parazitismul, înșelătoria, specula și mita, orice forme de obținere a unor venituri ilicite, de însușire prin abuz sau necinste a roadelor activității altora.

25. Membrii de partid, membrii Uniunii Tineretului Comunist trebuie să combată cu toată hotărîrea reminiscentele gîndirii și mentalităților retrograde, să lupte împotriva influențelor ideologiei burgheze, a tuturor concepțiilor care propagă ura, violența și disprețul față de om.

26. Comuniștii au datoria politică și morală de a lupta împotriva teoriilor idealiste, a prejudecăților mistice, a superstițiilor, a oricăror manifestări de obscurantism. Ei trebuie să acționeze pentru înțelegerea științifică de către mase a fenomenelor naturii și societății, pentru înarmarea temeinică a oamenilor muncii cu concepția materialist-dialectică despre lume și viață.

27. Fiecărui membru al partidului, fiecărui membru al Uniunii Tineretului Comunist îi revine o înaltă răspundere în întemeierea relațiilor de familie pe principiile moralei socialiste, ale egalității, respectului, afecțiunii și încrederii reciproce între soți, în îndeplinirea rolului ce revine familiei în creșterea și educarea copiilor, în dezvoltarea continuă a națiunii noastre socialiste. Familia trebuie să fie cea dintâi școală în care copiii să învețe, odată cu regulile de comportare în viață și societate, prețuirea muncii, devotamentul față de patrie și popor, față de partid și cauza socialismului.

28. Toți comuniștii — părinți, cadre didactice, activiști ai organizațiilor de masă și obștești — au îndatorirea primordială de a asigura pregătirea tineretului pentru muncă și viață, formarea și educarea noilor generații în spiritul dragostei față de patrie și partid, al glorioaselor tradiții de luptă pentru libertate și dreptate socială ale poporului, ale clasei muncitoare și partidului nostru, în spiritul unei înalte conștiințe revoluționare, al principiilor moralei socialiste și comuniste, al responsabilității față de prezentul și viitorul națiunii noastre socialiste.

29. Membrii partidului și ai Uniunii Tineretului Comunist trebuie să aibă, în toate împrejurările, o conduită politică, morală și profesională care să le asigure un înalt prestigiu în fața maselor. Prin faptele lor, ei trebuie să fie exemple înaintate pentru toți cei în mijlocul cărora trăiesc și muncesc. Unitatea dintre vorbă și faptă trebuie să caracterizeze pe fiecare comunist.

30. Indiferent de poziția pe care o ocupă în societate, comunistul trebuie să dea dovadă de modestie; el trebuie să combată îngimfarea, aroganța, disprețul față de semenii. Comuniștii care îndeplinesc funcții de răspundere în partid, în viața socială în general, trebuie să-și dobândească autoritatea printr-o comportare morală și profesională exemplară din toate punctele de vedere. Fiecare comunist trebuie să contribuie prin conduita sa în viața politică și profesională, în societate și familie, la întărirea continuă a autorității și prestigiului partidului în mase, la creșterea rolului său conducător în societate.

31. Membrii Partidului Comunist Român și ai Uniunii Tineretului Comunist, toți cetățenii patriei să dea dovadă, în orice împrejurare, de dragoste fierbinte față de patrie, de demnitate și mândrie națională, precum și de respect față de alte popoare. Ei trebuie să respingă și să condamne cu cea mai mare fermitate atât exclusivismul național, cât și ploconirea în fața străinătății.

32. Toți membrii partidului și ai Uniunii Tineretului Comunist trebuie să militeze, în spiritul internaționalismului proletar, pentru întărirea prieteniei și solidarității partidului nostru cu toate parti-

dele comuniste și muncitorești, să contribuie la dezvoltarea colaborării frățești cu popoarele celorlalte țări socialiste, la întărirea solidarității cu clasa muncitoare, cu toate forțele progresiste, antiimperialiste din lume, cu mișcările de eliberare națională, cu popoarele care și-au cucerit recent independența, cu toți cei care luptă pentru dreptate socială, pentru progres, cu toate popoarele lumii.

33. Membrii partidului, membrii Uniunii Tineretului Comunist trebuie să militeze cu hotărâre pentru lichidarea din viața lumii contemporane a rasismului, colonialismului și neocolonialismului, a politicii imperialiste de dominare și asupra a altor popoare, de amestec în treburile altor țări, pentru respectarea demnității naționale a fiecărui popor, a dreptului său inalienabil la dezvoltarea liberă și independentă. Fiecare comunist, fiecare cetățean al patriei noastre trebuie să fie luptător înflăcărat pentru afirmarea politicii externe a partidului și statului nostru de promovare a unor relații noi, democratice în viața internațională, a unui climat de destindere, înțelegere și colaborare între națiuni, să-și aducă contribuția la cauza generală a socialismului, progresului și păcii, la făurirea unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră.

*

Adoptând Codul principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste, Congresul al XI-lea al partidului își exprimă convingerea că traducerea lor în viață va exercita o puternică influență asupra tuturor membrilor societății noastre, va duce la crearea unui nou umanism, care pune pe primul plan omul și, totodată, imbină interesele particulare cu cele ale întregii societăți, asigură bunăstarea și fericirea fiecăruia, odată cu a întregului popor. Prin aceasta, omul se va ridica pe o treaptă superioară de cunoaștere, va putea participa cu adevărat conștient la activitatea poporului de făurire a propriului său viitor liber.

Membrii Partidului Comunist Român, ai Uniunii Tineretului Comunist, toți cetățenii patriei noastre socialiste trebuie să-și facă din aceste norme o călăuză permanentă în activitatea lor politică și profesională, în viața de fiecare zi, să acționeze cu consecvență și fermitate pentru ca înaltele principii de etică și echitate ale socialismului și comunismului să pătrundă tot mai adânc în toate domeniile vieții sociale, contribuind la crearea omului nou, înaintat al societății noastre, la accelerarea mersului înainte al patriei pe calea civilizației comuniste.

„Cunoașterea profundă a proceselor economice și sociale, a realităților în care trăim, realizarea, pe această bază, a unei previziuni clare a dezvoltării în perspectivă a societății...”¹⁾ constituie o direcție esențială de acțiune a partidului pentru asigurarea unei conduceri științifice. Stabilind această direcție de acțiune, partidul are în vedere faptul că realizarea conducerii cu adevărat științifice, în conformitate cu tendințele și cerințele obiective ale dezvoltării sociale, nu este posibilă fără o activitate susținută de studiere temeinică, pe baza concepției materialist-dialectice despre lume și viață, a legităților sociale obiective și a realităților concrete din țara noastră, în fiecare etapă de dezvoltare. Cunoașterea științifică constituie un factor primordial al dezvoltării economice și social-culturale a țării și are un rol de seamă în formarea unei concepții înaintate, în dezvoltarea conștiinței socialiste a maselor.

Investigarea științifică — cerință primordială a perfecționării muncii de securitate

Apreciind că știința are un rol hotărîtor în înlăuntrirea țelurilor fundamentale ale partidului și poporului, în cuvîntarea la Conferința națională a cercetării științifice și proiectării, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că „...progresul continuu al științei — devenită astăzi o puternică forță materială de producție — are o importanță vitală pentru însuși succesul operei istorice de construire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintate a României spre noi culmi de progres și civilizație. Construim societatea nouă în epoca celor mai mari descoperiri ale științei și tehnicii, a desfășurării furtunoase a revoluției tehnico-științifice contemporane. Această mare operă constructivă nu se poate realiza decît pe baza celor mai avansate cuceriri ale cunoașterii umane”²⁾. Cu același prilej, conducătorul partidului și statului nostru a adresat înalta chemare: „Să facem ca cincinalul următor să fie cincinalul afirmării cu putere a revoluției tehnico-științifice în toate sectoarele de activitate din România!”³⁾.

Importanța activității de cunoaștere crește în raport cu accelerarea ritmului de dezvoltare economică și socială, dobîndind dimensiuni noi.

¹⁾ Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare a României spre comunism, Editura politică — București, 1975, pag. 108.

²⁾ Nicolae Ceaușescu „România pe drumul construirii societății socialiste multilaterale dezvoltate”, Editura politică — București, 1974, vol. 10, pag. 929.

³⁾ Idem, pag. 935.

Cunoașterea realităților în procesul transformării lor tot mai rapide presupune stabilirea tendințelor de evoluție a fenomenelor, prevederea acestora. Mai ales în domeniul social, fiecare fenomen prezintă o gamă largă de variante posibile de evoluție, a căror materializare se află în dependență de acțiunea anumitor factori, ce pot fi dirijați. Previziunea presupune determinarea variantelor posibile de evoluție a fenomenelor, descrierea lor, stabilirea gradului de probabilitate al fiecărei variante care să facă posibilă alegerea celei cu eficacitate maximă.

Adoptarea deciziei constituie momentul cheie al conducerii, însă oportunitatea, viabilitatea și eficiența unei hotărîri sînt nemijlocit determinate de calitatea previziunii.

Previziunea nu „ghicește” variantele posibile de evoluție a fenomenelor, ci le deduce pe baza cunoașterii științifice a legilor care le guvernează. Este o proiecție asupra evoluției fenomenelor, a viitorilor posibili și se înfățișează ca o gamă de variante ale drumului de urmat pentru atingerea scopului propus. Ea furnizează elemente deosebit de prețioase activității de planificare, ajutînd la fundamentarea științifică a acesteia.

În expunerea la deschiderea colocviului privind problemele științei conducerii societății, tovarășul Nicolae Ceaușescu, referindu-se la importanța deosebită a previziunii și deciziei în procesul conducerii, sublinia necesitatea de a acorda mai multă atenție elaborării măsurilor și hotărîrilor, fundamentării deciziilor la toate nivelurile muncii de conducere, ținîndu-se seama de consecințele imediate și de perspectivă ale fiecărei decizii adoptate.

★

Documentele Congresului al XI-lea al P.C.R., jalonînd direcțiile ridicării pe o treaptă superioară a conducerii și organizării întregii activități politice, economice și sociale din țara noastră, pun sarcini deosebite și în fața organelor de securitate, pe linia apărării cu fermitate a cuceririlor revoluționare ale poporului, întăririi legalității socialiste, dezvoltării colaborării cu celelalte organe de stat și obștești, cu masele de oameni ai muncii.

Conducerea științifică în munca de securitate este manifestarea, într-un cadru specific, a științei conducerii societății socialiste. Conținutul și formele principale de realizare a conducerii științifice în munca de securitate izvorăsc din caracterul prin excelență politic al activității organelor de securitate.

Prevederile din Programul partidului potrivit cărora știința constituie factorul primordial al progresului contemporan, iar societatea socialistă multilateral dezvoltată și comunismul nu pot fi edificate decît pe baza celor mai înaintate cuceriri ale științei și tehnicii, privesc deopotrivă și activitatea Ministerului de Interne, inclusiv a organelor securității statului. Organele de securitate, ca parte integrantă a organis-

mului societății noastre, au datoria să se perfecționeze, să-și îmbunătățească activitatea în ritmul dezvoltării întregii societăți, al misiunilor încredințate și cerințelor tot mai înalte puse de partid în fața lor.

Ridicarea muncii de securitate la nivelul înaltelor exigențe stabilite în Documentele Congresului al XI-lea al P.C.R. este indisolubil legată de modul cum se înlăptuiește politica partidului de promovare a științei și progresului tehnic în activitatea aparatului nostru, de acțiunile întreprinse pentru dezvoltarea capacității ofițerilor de a investiga și soluționa cu competență tot mai înaltă problemele ce intră în sfera activității lor.

O primă direcție de acțiune o constituie lărgirea continuă a orizontului de cunoștințe științifice al cadrelor, în toate domeniile care au legătură cu munca de securitate, a priceperilor de a aplica aceste cunoștințe în activitatea practică, a calităților lor moral-politice. În acest sens, pe baza documentelor de partid și a ordinelor în vigoare s-a intensificat pregătirea politico-ideologică, de specialitate, juridică și militară a cadrelor.

O altă direcție de acțiune o constituie perfecționarea formelor de antrenare a cadrelor la activitatea de investigare a problemelor și fenomenelor ce fac obiectul muncii de securitate. Pentru problemele de criminalistică și cele de tehnică operativă, în cadrul ministerului funcționează — se știe — compartimente cu profil de cercetare, menite să asigure perfecționarea mijloacelor respective, în raport cu cerințele actuale ale activității practice și la nivelul științei și tehnicii contemporane. Sint însă laturi ale muncii de securitate de o mare importanță pe linia cărora nu se desfășoară o activitate de cercetare îndeajuns de organizată, așa cum o impun cerințele perfecționării lor. Sintem unanim de acord că ridicarea calității rețelei informative constituie coordonata fundamentală a procesului de perfecționare a întregii munci informative. Fondul de cunoștințe teoretice despre acest important mijloc nu depășește însă nivelul unor concluzii imediate desprinse (îndeosebi cu prilejul bilanțurilor) din analiza cazuisticii oferite de activitatea practică. Ele nu elucidează în profunzime conținutul proceselor legate de cunoașterea candidaților la recrutare (prin posibilități accesibile ofițerului de securitate) de influențare a candidaților în procesul recrutării pentru a accepta colaborarea sinceră cu organele de securitate, de instruire, educație și verificare a lor după recrutare. Insuficiența cunoștințelor teoretice are consecințe negative asupra eficienței activității practice desfășurate pentru studierea și verificarea candidaților la recrutare, asupra procesului recrutării propriu-zise, precum și asupra muncii ulterioare cu cei recrutați.

Noțiunea de bază de lucru a organelor de securitate necesită, de asemenea, investigații organizate pentru determinarea cât mai exactă a conținutului și sferei acestei noțiuni, a elementelor sale componente și a raporturilor dintre ele.

În centrul preocupărilor va trebui situată cunoașterea stării infracționale, a cauzelor și tendințelor ei în fiecare domeniu de activitate, pentru a putea organiza și desfășura în condiții cât mai bune activitatea de prevenire și combatere eficientă a infracțiunilor.

Intensificarea activității de investigare trebuie să se realizeze pe baza integrării ei organice, cât mai depline, în procesul muncii practice.

În acest sens, sint premise favorabile. Pe de o parte, munca de securitate este prin natura și conținutul ei o muncă de cunoaștere, de investigare, și, ca atare, nu se pune problema restructurării conținutului său, ci numai a unei completări, întregiri, redimensionări, cu consecințe favorabile pe planul sporirii eficacității sale practice. Pe de altă parte, nivelul superior de pregătire a cadrelor (în prezent și mai ales în perspectivă) permite antrenarea efectivă a celor mai multe dintre ele la realizarea unor sarcini concrete pe tărîmul investigării și prospectării științifice a unor aspecte și fenomene de utilitate practică. La cele de mai sus se adaugă și faptul că în ultimii ani, în cadrul unor comandamente și unități funcționează colective și compartimente cu sarcini de studii, documentare, sinteză, informare, care de fapt au fost create în scopul îmbunătățirii activității de cunoaștere și informare și care pot fi antrenate mai mult în munca de investigare științifică.

Intensificarea antrenării aparatului la investigarea științifică a fenomenelor este totuși o sarcină complexă. Trebuie învinse atât rămășițele în urmă pe planul pregătirii teoretice a cadrelor și al înarmării lor cu tehnicile adecvate de investigare cât și atitudinile generate de neînțelegerea rolului cunoașterii pentru eficacitatea acțiunii practice. Lipsa de experiență și multiplele sarcini pe care ofițerii le au de rezolvat sint, de asemenea, greutăți ale începutului, care trebuie rezolvate cu multă atenție.

Un bun prilej pentru schițarea cadrului organizatoric al antrenării cadrelor la activitatea de investigare științifică îl constituie elaborarea regulamentelor de organizare și funcționare a unităților, în care se pot stabili atribuții concrete pentru unități, compartimente și ofițeri, avîndu-se în vedere că cercetarea și perfecționarea sint componente fundamentale ale muncii de conducere.

Cunoașterea științifică a problemelor și fenomenelor ce fac obiectul activității fiecărei unități, constituie o latură esențială a procesului de conducere, la înlăptuirea căreia trebuie antrenate în mod organizat cadre competente (de conducere și de execuție), capabile să înțeleagă fenomenele, în profunzimea lor, și să contribuie cu idei novatoare la găsirea celor mai eficiente căi de rezolvare a problemelor complexe ale muncii practice de securitate în prezent și în perspectivă.

Se impune ridicarea calității și eficienței muncii de securitate pe linia prevenirii și combaterii infracțiunilor de frontieră

Cazuistica din ultimul an relevă, ca o caracteristică a situației operative, menținerea încă ridicată a numărului infracțiunilor la regimul zonei de frontieră. În cadrul acesteia, ponderea o dețin acțiunile întreprinse de indivizi cu concepții etice și politice incompatibile cu sistemul nostru socialist. S-au înregistrat cazuri cu elemente care au trecut fraudulos frontiera sau au plecat în mod legal în străinătate, refuzând înapoierea în țară. Fiind deținătoare ale unor secrete de stat, astfel de persoane au trădat interesele patriei, în schimbul unor avantaje materiale. În ideea reliefării unor aspecte mai semnificative ale muncii de securitate în acest domeniu, a cauzelor care au dus la nedescoperirea și prevenirea la timp a producerii unor asemenea infracțiuni, a enunțării unor mijloace și metode specifice, în măsură să contribuie la îmbunătățirea continuă a calității și eficienței activității pe această linie, ne-am adresat unor factori de răspundere din cadrul ministerului. Redăm, consemnate sintetic, discuțiile purtate de noi cu acești factori la sediile inspectoratelor județene Bihor, Arad, Timiș și la o unitate centrală din București.

General-maior Gheorghe Băleanu: Este știut că în raport cu conținutul specific al infracțiunilor de frontieră, organele de securitate au obligația să acționeze în scopul prevenirii, descoperirii și curmării acestora, fie singure, fie în cooperare cu alte organe. Situația numerică a infracțiunilor de frontieră pe anul 1974 și situația operativă cu elementele asupra cărora s-au întreprins măsuri ca: avertizare, influențare pozitivă etc. în județul

nostru îmi îngăduie să apreciez că rezultatele muncii de securitate pe linie de frontieră sînt, în general, bune. Aceasta se datorează în principal: perseverenței manifestate în direcția formării unei rețele informative valoroase (temeinic verificată, cu largi posibilități de informare în locurile și mediile în care au existat elemente pretabile la comiterea infracțiunii de evaziune); existenței unei strînse colaborări între organele de securitate, miliție și subofițeri sectoriști de miliție din municipiul Oradea; prelucrării contrainformative individuale sau în grup a persoanelor din zona de frontieră și de pe direcțiile probabile de deplasare a infractorilor; provenirii majorității surselor informative nou recrutate din rîndul persoanelor suspecte și cu antecedente pe linie de evaziune.

Dacă astfel de aspecte putem spune că ne satisfac, înregistrarea încă a unor cazuri de treceri frauduloase de frontieră, de rămîneri în străinătate sau de elemente neșemnalate și ajunse în țări occidentale, ne dau de gîndit, ne îndeamnă la depistarea deficiențelor și la luarea de măsuri corespunzătoare.

O cauză ar fi nedispunerea rețelei informative în anumite zone de frontieră în mod eficient. O altă cauză privește necunoașterea în permanență a activității și preocupărilor tuturor persoanelor date în atenția sectoriștilor de miliție. La acestea aș adăuga și faptul că în unele acțiuni a lăsat de dorit și cooperarea între toți factorii cu responsabilități foarte precise.

Desigur că stă în putința noastră să prevenim apariția pe viitor a unor astfel de minusuri.

Pentru ridicarea calității și eficienței muncii de securitate pe linie de frontieră, sînt de părere că se impune, printre altele, îmbunătățirea continuă a activității de conlucrare cu organele de grăniceri, intensificarea schimbului de informații între inspectorate și între acestea și direcțiile centrale, acordarea unei atenții deosebite pregătirii și instruirii populației, folosirea într-o măsură și mai mare a rolului opiniei publice în prevenirea și combaterea infracțiunilor de frontieră ce interesează securitatea statului.

Locotenent-colonel Traian Sima: Consider că tema pusă în discuție este complexă și implică o multitudine de aspecte. Mă voi referi doar la activitatea informativă și la cooperarea dintre organele cu competențe pe linia prevenirii, descoperirii și curmării infracțiunilor de frontieră deosebite.

Unii consideră că toate actele preparatorii care premerg evaziunilor se desfășoară în perimetrul celor 10—15 km de frontieră, adică în zona de frontieră. Majoritatea cazurilor dovedesc însă contrariul. Cele mai multe elemente își pregătesc „terenul” de trecere ilicită a frontierei departe de zonă, chiar în alte județe. Această situație ar trebui de fapt să atragă după sine existența unui sistem informațional

dinamic, operativ, la toate nivelurile. Dar pentru a informa trebuie să desfășori și o muncă informativă bine pusă la punct, sistematică, planificată, care să vizeze un scop.

Se mai ridică și problema responsabilității profesionale în transmiterea informațiilor. De exemplu, la noi la Bihor a intrat în practica conducerii inspectoratului analiza periodică a informațiilor primite de la alte județe, iar ofițerilor noștri li se pretinde plan de măsuri și întreprinderea de acțiuni concrete în elucidarea informațiilor ce le-au fost date spre rezolvare. Aceasta presupune angrenarea de forțe umane, timp etc. Or, închipuiți-vă ce se întâmplă când îți sînt transmise niște informații incomplete, neverificate și chiar eronate.

În legătură cu cooperarea. Noi o realizăm în bune condiții, în special cu Timișul. S-ar impune existența unei cooperări operative și active la nivelul tuturor inspectoratelor și direcțiilor centrale. Aș sugera ideea găsirii unei posibilități de centralizare și lucrare unitară a tuturor informațiilor și cazurilor ce vizează intențiile de evaziune sau chiar evaziunile cu implicații asupra securității statului.

Colonel Vică Petrache: În activitatea de prevenire a trecerilor ilegale de frontieră și supraveghere informativă a elementelor semnificate cu asemenea intenții, s-a reușit să se cunoască mai bine activitatea și pregătirile persoanelor care s-au aflat în atenția noastră, mai multe elemente renunșind definitiv la ideea plecării din țară, iar un număr însemnat de elemente au fost atenționate, în scop preventiv.

S-a subliniat la un moment dat în discuția noastră necesitatea acordării unei atenții deosebite pregătirii și instruirii populației, folosirii cu maximum de eficiență a opiniei publice în prevenirea și combaterea infracțiunilor de frontieră. Rezultatele obținute pînă în prezent sînt bune, dar ele ar trebui să fie și mai bune în viitor.

Colonel Ioan Tarța: Din datele pe care le deținem rezultă că serviciile de spionaj străine culeg informații de la cei fugiți și în special se interesează, de la cei ce au făcut armata, despre date cu caracter militar: specificul unității, date despre comandanți, tehnica din dotare, schițe ale cazarmilor etc. Iar printre cei fugiți se găsesc și elemente care se lasă amăgite cu promisiuni și furnizează date despre unitatea militară în care au satisfăcut stagiul militar. De exemplu, cazul lui I. B., din Oradea, care a plecat ilegal din țară. Ajuns într-o țară occidentală, I. B. furnizează o serie de date despre o unitate din Timișoara, în care își satisfăcuse stagiul militar. Sau cazul lui S. A., tot din Oradea, care reușește să treacă fraudulos frontiera și să ajungă într-o țară capitalistă. Lui S. A. i s-au prezentat unele modele de armament din dotarea unor unități militare românești, cerindu-i-se să facă diverse precizări.

I. J. ARAD

Colonel Petru Crai: Cînd ne referim la munca de securitate pe linie de frontieră, trebuie să avem în vedere unele particularități ale zonei în care este situat județul Arad, amploarea circulației cetățenilor străini și români peste frontiera țării, situată în zona noastră de responsabilitate, baza de lucru și starea infrațională din aceste sectoare și consecințele acestora pentru securitatea statului.

Faptul că an de an a crescut numărul cetățenilor români care au solicitat plecarea în străinătate, ne-a determinat să luăm măsuri de analizare periodică a acestei activități, să perfecționăm pe parcurs modul de a rezolva sarcinile ce ne-au revenit, atât la serviciul de pașapoarte cît și la compartimentele operative din securitate și miliție, în care am vizat întregul proces de muncă pe care îl implica soluționarea cererilor de plecare în străinătate. Rezolvînd cererile, am avut în atenție interesele statului nostru — inclusiv ale securității.

Folosind mijloacele muncii informativ-operative, de securitate și miliție, am reușit să obținem numeroase date privind intenția de rămînere în străinătate a unor persoane sau le indicau pretabile la astfel de acțiuni.

Cu toate rezultatele obținute, în munca noastră de securitate pe linie de frontieră am înregistrat și unele minusuri, mai ales cu privire la verificarea persoanelor, care în final au condus la unele rămînere în străinătate. Neplăcut este faptul că dintre cei rămași, unul deținea o funcție importantă într-un obiectiv industrial și, implicit, avusese acces la documente de mare importanță. De asemenea, printre cei rămași în Occident se numără și cîțiva informatori ai organelor de securitate, fapt ce nu mai comportă comentarii.

Conducerea inspectoratului a analizat permanent cazurile de rămînere în străinătate, pentru a desprinde concluzii asupra cauzelor ce au condus la astfel de situații. Aș menționa, în primul rînd, superficialitatea și neextinderea verificărilor la o parte a celor care au plecat peste hotare; acceptarea cu ușurință a unor avize care uneori nu erau fondate pe bază de date concrete sau se exprimau numai pînă și impresii; lipsa de atitudine fermă a organelor noastre față de cei ce au refuzat înapoierea, și-au reglementat situația juridică, alții care au plecat legal și, în diverse forme și metode, au continuat să desfășoare acțiuni sau propagandă emigraționistă.

Și în problema evaziunilor peste frontieră, cu toate că s-au dezvoltat măsurile informativ-operative și au fost prevenite foarte multe infracțiuni, numărul infractorilor rămîne destul de ridicat. O caracteristică o constituie grupările de elemente evazioniste, mai numeroase decît în trecut. De asemenea, nu toate persoanele care au încercat să treacă frontiera au fost cunoscute de organele noastre cu asemenea intenții.

Pentru combaterea aspectelor reliefate este imperios necesar să ne organizăm mai bine activitatea, să ne dezvoltăm potențialul informativ, să realizăm o instruire diversificată a rețelei informative, urmărind efectul practic al acesteia. Se mai impune să perfectăm circuitul informațiilor, a răspunderilor și competențelor decizionale, să finalizăm cu mai multă operativitate cazurile apărute, să dăm un caracter permanent, operativ și ferm măsurilor de prevenire pe linia tuturor compartimentelor de muncă.

Colonel Ioan Coșer: Consider că nu este lipsit de interes să relievez și unele mobiluri — afirmate sau nu — care contribuie la cazurile de rămânere în străinătate sau la evaziune: psihoza emigraționistă a cetățenilor români din rîndul populației germane, tendință cultivată și de organizațiile șvabilor și sașilor, considerându-se o cale mai ușoară ca vizita să se transforme în refuzul înapoierii, care apoi atrage și alte persoane din familie sau rudenii; influențele și presiunile ce se exercită de către cei rămași în R. F. Germania asupra celor ce fac vizite în Occident.

Fără îndoială că principalele cauze care au dus la rămînere în străinătate și la unele reușite de evaziuni cu consecințe pentru securitatea statului trebuie să le căutăm în activitatea de supraveghere informativă generală, care nu s-a desfășurat la un nivel corespunzător; în dirijarea rețelei informative, unde nu s-a pus un accent mai mare pe instruirea ei pe profil și multilateral, pentru a semnală pe lingă problemele specifice și alte aspecte din cadrul obiectivelor; faptul că odată primită semnalarea despre o persoană suspectă de rămînere în străinătate sau de evaziune sînt cazuri cînd tovarășul care o primește nu o duce pînă la capăt, de la măsurile de verificare pînă la măsurile ce se impun, după caz, și o consideră rezolvată prin predarea ei la ofițerii de contrainformații frontieră sau alte organe, dispecerat, pașapoarte etc.

După opinia mea, unele eșecuri le-am avut și din lipsa de concentrare a datelor în dosarele de pașapoarte existente în diferite evidențe ale securității și miliției, ceea ce a diminuat posibilitatea unei aprecieri și darea avizului în deplină cunoștință de aceste date. Această situație s-ar putea rezolva prin includerea în dosarul persoanei solicitante a tuturor datelor existente, iar pentru asigurarea secretului conținutului, să se creeze la serviciul pașapoarte un compartiment special de evidență a acestora.

Transpunerea în practică a unei astfel de măsuri și a altora, în scopul depistării tuturor legăturilor ce și le creează; punerea unui accent mai mare pe supravegherea informativă a locurilor și mediilor unde persoane cu intenții de evaziune caută să-și creeze eventuali complici; prelucrarea mai intensă a cazurilor concrete de intenții a unor salariați de a rămîne în străinătate sau de a părăsi fraudulos țara, toate acestea apreciez că pot concura la ridicarea continuă a calității și eficienței muncii de securitate pe linie de frontieră.

Maior Aurel Teodoru: Fără îndoială că munca de securitate pe linie de frontieră prezintă o serie de particularități, multe dintre ele, deja subliniate. Apreciem că o deosebită atenție trebuie acordată contracarării acelor infracțiuni cu consecințe asupra securității statului. Din cazurile depistate ale celor ce au încercat sau chiar au reușit să treacă fraudulos frontiera se desprinde concluzia că unele elemente s-au pus în slujba serviciilor de spionaj străine. Descompuse moral, declassate, lipsite de patriotism, doar pentru niște interese materiale, astfel de elemente acționează împotriva intereselor țării. Este cunoscut de către unii ofițeri cazul lui A. P. din Arad care, după unele pregătiri, chiar cînd își satisfăcea stagiul militar, reușește să treacă frontiera și să ajungă într-o țară capitalistă. Se cunoaște că A. P. a dat relații și a făcut precizări detaliate referitoare la paza frontierei noastre de stat.

Desigur că pentru ridicarea eficienței muncii informative pe linia prevenirii evaziunilor au fost întreprinse diverse măsuri. În primul rînd s-au recrutat noi surse informative, cu posibilități de pătrundere în clandestinitatea elementelor pretabile la comiterea infracțiunii de trecere frauduloasă a frontierei, s-a stat de vorbă și au fost atenționate mai multe persoane cu antecedente pe linie de evaziune, s-a participat la mai multe activități de graniță și de pregătire a grupelor de sprijin din zona de frontieră, cu acest prilej ofițerii de contrainformații frontieră au informat pe cei prezenți despre unele metode și procedee folosite de infractori de a se apropia de frontieră, de a duce în eroare persoanele cu care vin în contact asupra adevăratului scop pe care îl urmăresc, precum și sarcinile ce revin tuturor cetățenilor din zona de frontieră în scopul pazei și apărării frontierei de stat a României.

În cadrul discuției au fost reliefate o serie de măsuri, care fără îndoială se impun cu necesitate în vederea ridicării pe noi trepte a eficienței muncii de securitate pe linie de frontieră.

Consider că nu ar fi lipsit de importanță a se menționa că pentru a se pune stavilă unor treceri frauduloase peste frontieră este necesar să se desfășoare munca de depistare a elementelor cu intenții de evaziune din țară de către toate inspectoratele și în special de Sibiu, Iași, Brașov, județe de unde sînt originari o mare parte dintre infractorii reținuți la frontieră. În urma avertizării unor cazuri, s-a desprins concluzia că infractorii trebuie căutați în rîndul celor ce se află în curs de cercetare la organele de procuratură și miliție, cei ce au familii dezorganizate, prieteni ai unor fugari români.

În ce privește pregătirea de specialitate, sînt de părere că executarea unor instructaje practice cu întregul efectiv de militari, care deservește punctele de frontieră, realizarea de exerciții practice cu infractori marcați și obiecte ascunse ar contribui la ridicarea nivelului profesional al respectivilor. De asemenea, popularizarea — în diferite forme — a unor cazuri de fugari care s-au întors în țară.

General-maior Viorel Tăurescu : Activitatea informativ-operativă pe această linie este organizată și se desfășoară pe baza și în concordanță cu ordinele conducerii ministerului, a direcțiilor centrale de linie, avînd planul de căutare a informațiilor ce cuprind obiective și sarcini pentru toate compartimentele inspectoratului.

În cadrul măsurilor stabilite, o atenție deosebită am acordat mobilizării întregului aparat la activitatea de prevenire și combatere a intențiilor de rămînere în străinătate și de trecere frauduloasă a frontierei, antrenării tuturor compartimentelor la conlucrare permanentă.

Principalele mijloace cu ajutorul cărora am desfășurat activitatea de prevenire au fost: rețeaua informativă, judecarea unor cazuri la fața locului, organizarea unor discuții cu cei predispuși la comiterea de infracțiuni de frontieră.

De 2—3 ori pe an, sub conducerea organelor de partid se organizează ședințe cu activele de graniță, în toate zonele de frontieră. La aceste ședințe participă cadre cu funcții de conducere din cadrul inspectoratului, șefii milițiilor orașenești, ofițerii de contrainformații frontieră. Asemenea ședințe au fost folosite și pentru prelucrarea contra-informativă a populației.

Pe baza informațiilor furnizate de rețea și a sesizărilor făcute de populație, organele noastre au reușit să rețină un număr apreciabil de elemente. La rîndul lor, organele de grăniceri, pe baza datelor transmise de noi, au reținut mai mulți infractori.

Situația numerică a infracțiunilor denotă însă că avem și unele deficiențe în munca de securitate pe linie de frontieră. Nu mă voi opri la deficiențe, ci aș menționa doar o cauză care a dus la rămînere în străinătate și la treceri ilegale peste hotarele țării.

Toate serviciile operative ale aparatului de securitate și miliție desfășoară activități pe linie de frontieră, dar nu există o centralizare a situației pe întreg județul.

Colonel Ioan Tirnoveanu : Aș adăuga la cauza amintită, existența unor paralelisme la șefii de post din zona de frontieră, unde merg ofițeri de securitate, ofițeri de miliție, ofițeri de contrainformații frontieră. După opinia mea, o astfel de situație s-ar putea remedia prin aceea ca ofițerii ce sînt destinați pentru munca de contrainformații frontieră să fie trecuți în schema inspectoratului. Este un non sens să răspunzi de o activitate în timp ce cei care o fac nu-ți sînt subordonați de fapt.

Și pe linia cooperării, schimbul reciproc de informații nu a corespuns, în toate situațiile, cerințelor muncii, deoarece unele informații au fost incomplete și nu s-a putut acționa hotărît pentru depistarea infracțiunilor de frontieră. Instrucțiunile luate cu populația din zonă nu în toate cazurile s-au dovedit eficiente și ca urmare un număr

de infractori au trecut fraudulos frontiera fără a fi semnalati. În sensul acestor afirmații, iată un exemplu :

I.I., semnalat cu intenții de evaziune, dat în atenția șefului de post de către ofițerul operativ și nefiind supravegheat informativ corespunzător, reușește să treacă fraudulos frontiera și să ajungă în Occident.

Tot datorită unor deficiențe în muncă, A.O., deținător al unor secrete importante, reușește să inducă în eroare organele de securitate, să obțină plecarea într-o țară occidentală și să refuze înapoierea în patrie. Plecarea lui A.O. se putea preveni dacă i se studia dosarul de la serviciul pașapoarte, unde se puteau constata unele suspiciuni asupra sincerității și loialității acestuia față de noi.

Pentru îmbunătățirea continuă a activității noastre pe linie de frontieră apreciez că se impune recrutarea de noi surse cu posibilități sporite de informare, folosirea grupelor de sprijin ale miliției, gărzilor patriotice, intensificarea cooperării cu toate organele ce concurează la munca de securitate pe linie de frontieră; apelarea, într-o măsură mai mare, la opinia publică în judecarea deschisă a unor infractori la locul de muncă.

Locotenent-colonel Ion Mercioniu : În intervenția mea nu intenționez să mă refer decît la un singur aspect al problematicii puse în discuție și anume, la trecerile frauduloase de frontieră. Desigur că această stare infracțională există și din păcate se menține activă. Principala cauză consider că trebuie să o căutăm în rețeaua informativă din unele sectoare, obiective, medii, locuri, unde este insuficientă sau dacă există nu este folosită și instruită multilateral, în conformitate cu ordinele și indicațiile conducerii ministerului. Astfel cum se explică numărul de elemente ajunse în Occident sau cel al persoanelor nesemnaltate și despre care aflăm ulterior că se află în diverse lagăre de refugiați? Consider că o atenție deosebită trebuie să acordăm rezerviștilor care au satisfăcut stagiul militar în unele unități de grăniceri, care cunosc o serie de date, nume, situații etc. Unor asemenea elemente le este foarte ușor să treacă frontiera sau să faciliteze altor persoane ajungerea pe căi ilicite în unele țări capitaliste.

Iată un exemplu. N.C. a dat informații despre frontieră și a favorizat ascunderea a două persoane din Timișoara într-un vagon cu conserve de la întreprinderea „Fructus”. Fiind reținute la P.C.T.F. Curtici, cele două persoane au recunoscut că au dat lui N.C. suma de 800 lei, un ceas de mînă și o verighetă din aur.

Apreciez, de asemenea, că o atenție mai mare trebuie să dăm și supravegheerii persoanelor deja cunoscute cu intenții de evaziune. Pe parcursul discuției s-a amintit de rezervistul A.P. care a ajuns în Occident, deși intenția acestuia de evaziune era cunoscută de comandantul său încă de pe timpul cînd își satisfăcea stagiul militar.

General - maior Dumitru Gherguț:

Deși depistarea elementelor care se pregătesc pentru comiterea infracțiunilor de frontieră se face mai operativ, folosindu-se o gamă largă de metode și procedee asupra cărora nu mă voi opri, mai sînt neajunsuri. De pildă, la unele inspectorate, semnalări de primă sesizare, sau informații nu sînt puse în lucru, în vederea clarificării lor operative, ceea ce permite infractorilor să-și pună în aplicare planurile, să acționeze nestingheriți. De asemenea, deși în documentele de partid, în ordine ale ministrului sînt prevăzute expres indicații cu privire la folosirea pe scară largă a unor forme de influențare obștească, acestora nu li se dă întotdeauna atenția cuvenită. Mai mult, unii lucrători consideră că o astfel de problemă e de mică importanță și ca atare nu merită să se preocupe în mod deosebit.

Nu s-a creat un număr corespunzător de informatori și colaboratori cu posibilități de informare complexe, pe direcțiile probabile de deplasare a infractorilor. De asemenea, se simte încă lipsa unor rezidențe capabile să semnaleze apariția în zonă, în imediata apropiere a frontierei de stat a unor elemente cu intenții evazioniste.

Iată doar un singur exemplu: Dintre cei nouă infractori care au intenționat să plece clandestin din țară prin portul Constanța, numai doi au fost semnalati de rețeaua informativă.

Înlăturarea unor astfel de neajunsuri și a altora, reliefate pe parcursul discuției, ar duce la întărirea răspunderilor, la folosirea mai eficientă a efectivelor pentru că, unele servicii din cadrul inspectoratelor județene, considerînd că de o asemenea infracțiune se ocupă un aparat special, nu-și mai aduc în suficientă măsură contribuția la prevenirea și curmarea ei.

Contribuția organelor noastre la prevenirea evaziunilor de frontieră va deveni și mai efectivă dacă toate inspectoratele vor acorda atenția cuvenită acestei probleme, dacă se va face o nouă redistribuire a forțelor și mijloacelor de care dispunem, în care sens consider că este necesar să se aibă în vedere prevederile Codului penal, Codului de procedură penală și ale Decretului nr. 678/1969, îmbunătățirea circuitului informațional, analize periodice la diverse niveluri. Acest lucru ar duce și la rezolvarea uneia din problemele deosebit de importante ce preocupă organele de securitate și anume prevenirea rămîinerilor în străinătate a unor cetățeni români care pleacă legal.

Colonel Mircea Alexandru: Consider că infracțiunea de trecere frauduloasă a frontierei, în concepția unor cadre ale Ministerului de Interne, este insuficient conturată din punct de vedere al „competenței”. Sînt de părere că această problemă este o obligație a întregului aparat al Ministerului de Interne și este stipulată prin ordine și instrucțiuni, deoarece ea reprezintă un real pericol pentru securitatea statului. Relievez acest aspect al problemei, prin faptul că în ultimii ani numărul persoanelor cu pregătire superioară ce au ajuns în Occident, printre care și foste cadre active ale forțelor armate, militari în unități speciale, sînt supuși unor interogatorii amănunțite de către organele polițienești și de informații ale unor state capitaliste.

Un alt aspect important al problemei este determinat de modul de pregătire și acțiune în vederea evaziunii, respectiv: dezarmări, organizări de deturnări de avioane (Oradea, Tirgu-Mureș), complicitatea unor străini și chiar a unor diplomați, precum și acțiunea în grup a unor elemente periculoase ce vizau atacarea directă a militarilor grăniceri ce efectuau paza frontierei de stat.

Referitor la activitatea de prevenire, apreciez că nu se desfășoară în prezent într-o concepție unitară. Am în vedere că numai aparatul de contrainformații frontieră din cadrul serviciului a întreprins în anul 1974 măsuri de influențare asupra unui număr apreciabil de persoane din această categorie, dintre care doar cîteva nu au renunțat la planurile lor evazioniste. Această acțiune de prevenire nu se face însă de toate organele încă din faza incipientă, din acest motiv unele elemente ajungînd să fie suspectate ani de zile.

Cu privire la furnizarea de informații către trupele de grăniceri sau către alte organe din județele limitrofe frontierei această activitate se desfășoară cu mari neajunsuri. Se transmit informații primare, de ordinul sutelor, la grăniceri, pe litoral, cu mențiunea: „Să fie identificat și reținut la frontieră...”. Aceasta impune un volum imens de muncă, desconspirarea bazei de lucru a organelor noastre pînă la nivel soldat-grănicer, cînd problema s-ar putea rezolva prin măsuri operative de prevenire de către inspectorate.

Anacronic, pentru mine, este faptul că anual sute de infractori sînt reținuți la frontieră, iar mulți ajung în Occident și despre care unele organe ale Ministerului de Interne precizează: „Nu am deținut informații”. Sau pentru o mică parte au deținut date, dar nu le-au comunicat organelor de frontieră.

Sînt de părere că furnizarea de informații și cooperarea cu grănicerii și alte organe se impune numai în cazurile dispariției de la do-

miciliu sau cînd sînt date certe că intenționează să treacă fraudulos frontiera, iar cooperarea să se extindă pînă la reținerea în flagrant a infractorilor.

Este foarte utilă furnizarea de informații despre cei ce au ajuns pe căi ilegale în Occident, pentru a stabili modul de acțiune în trecerea frauduloasă a frontierei și eventualii complici. Ridic această problemă, deoarece din această categorie de persoane unii au deținut, prin natura serviciului sau locului de muncă, date cu conținut secret de stat, alții desfășoară acțiuni ostile, inclusiv de instigare și organizare de noi evaziuni, activitate care trebuie să fie contracarată.

Neajunsurile în activitatea de prevenire și curmare a acestei infracțiuni apreciez că se datoresc inexistenței unei reglementări unitare, problemă care s-ar rezolva numai prin elaborarea unui ordin care să stipuleze, pentru compartimentele de securitate și miliție, sarcini precise ce le revin pentru combaterea infracțiunii, în ceea ce privește organizarea muncii informative, fluxului informațional, evidența și cooperarea.

Opinez să constituie baza de lucru a organelor de securitate și miliție persoanele suspecte de evaziuni și cele care au comis infracțiuni de frontieră.

Îmbunătățiri substanțiale în reducerea fenomenului infracțional la frontiera de stat s-ar putea aduce și prin subordonarea olișerilor de contrainformații frontieră și coordonarea acestui gen de infracțiuni de către inspectorate, așa cum au propus unii dintre interlocutori.

Convorbiri consemnate de
căpitan Vasile MIHAILA

INTERPOLUL

și măsurile de combatere a infracțiunilor organizate împotriva aeronavelor

— general-maior Gheorghe PELE —

Organizația internațională de poliție criminală — O.I.P.C. — supranumită și Interpol, cooperează efectiv cu O.N.U. și în special cu unele organisme internaționale specializate. În ultimii ani s-a intensificat mult cooperarea Interpolului cu organizația Internațională a Aviației Civile (O.A.C.I.). Deturnarea de aeronave, luarea de ostateci, atacul armat asupra aeroporturilor etc., considerate ca infracțiuni deosebit de periculoase care duc, de regulă, la suprimarea vieții unor persoane nevinovate, au determinat Interpolul să se ocupe pe larg de această problemă.

În septembrie 1974, în cadrul celei de a 43-a Adunări Generale a Organizației Internaționale de Poliție Criminală — Interpol, care a avut loc la Cannes, atît secretarul general al organizației, Jean Nepote, cît și delegații unor state s-au referit pe larg la evoluția stării infracționale împotriva aeronavelor și la măsurile care trebuie luate de urgență pe plan internațional, pentru asigurarea securității aeroporturilor și a vieții pasagerilor. S-a apreciat că în

ultimii ani numărul acestor infracțiuni pe plan internațional este în continuă creștere, că datorită acestui fapt pasagerii de pe aeronave se supun, de bunăvoie, tuturor măsurilor de control și regulilor stabilite de organele de securitate și poliție, atît pe aeroporturi cît și în timpul zborului.

Dacă timp îndelungat O.A.C.I. n-a fost de acord cu crearea unei așa-zise „zone de securitate” pe aeroporturile internaționale, care să fie pusă sub comanda șefului forțelor de securitate de pe aeroport, în 1974 acest acord a fost dat. Privitor la această problemă, Interpolul a stabilit (cu caracter facultativ, desigur) pentru organele de poliție ale țărilor afiliate următoarele :

— zona de securitate este concepută ca o „mini-aerogară”, complet autonomă, care poate funcționa în raport de nevoi, independent de aerogara propriu-zisă, putîndu-se afla chiar într-o altă clădire ;

— șeful forțelor de poliție (securitate) de pe aeroport va decide pen-

tru fiecare zbor de avion care a-nume dintre pasageri trebuie să treacă prin „zona de securitate” :

— spre a se putea realiza surprinderea infractorilor, nu se va da nici un preaviz pasagerilor în privința controlului de securitate la care vor fi supuși.

La lucrările sus-amintitei adunări generale au participat observatori din partea Organizației Națiunilor Unite, Organizației Internaționale a Aviației Civile, Asociației Internaționale de Transporturi Aeriene, Consiliului de Cooperare Vamală și alții. Din datele prezentate de secretariatul general al Interpolului a rezultat că în perioada iulie 1973 — iulie 1974 s-au înregistrat pe plan internațional 37 de acțiuni ilicite împotriva aviației civile, dintre care: 29 deturnări, 3 atacuri cu explozive, 4 cazuri de luări de ostăteci și un caz de descoperire în aeronavă a unor arme de foc. În cursul acestor acțiuni: 8 infractori au fost uciși, unul a fost rănit, iar 22 — arestați; 5 membri ai echipajelor aeronavelor și 66 pasageri au fost răniți, iar 35 uciși. Au mai fost uciși: un polițist și un paznic.

Iată câteva dintre cazurile relatate de diverși delegați la adunarea generală Interpol din septembrie 1974.

În septembrie 1973 un avion al Companiei aeriene venezuelene, care decolase de la Beirut, avea la bordul său (după o informație transmisă telefonic de un anonim) o bombă. În consecință, pilotul a primit ordin de aterizare în Cipru, la Nicosia. Între timp poliția din Beirut a localizat telefonul de la care se făcuse denunțul și l-a arestat pe denunțator — un tânăr student care a mărturisit că a căutat să se răzbune pe compania căreia îi aparținea avionul, fiindcă nu i-a rezervat un loc la acest zbor.

Totuși, în avion personalul de bord a întreprins între timp cercetări și a descoperit în lavaboul aparatului o bombă cu un percutor care intra în acțiune pe bază de acumulare termică și care după calculele făcute ar fi provocat explozia mai înainte ca avionul să aterizeze la Roma. Delegatul Venezuelei a ținut să rețină atenția membrilor adunării generale a Interpolului asupra faptului că în privința asigurării securității avioanelor este necesar să se țină seama de orice informație de acest gen și să se treacă la verificarea ei. În cazul de față, viața pasagerilor a fost salvată întâmplător, dar nu fără urmări totuși: tehnicianul poliției din Cipru, care a trecut la dezamorsarea bombei scoasă din avion, și-a pierdut viața, fiindcă aceasta a explodat.

Un alt caz:

La 30 mai 1974, ora 14,10, doi indivizi: Borjas Eusebio în complicitate cu Lopez Dominguez Francisco, sub amenințarea unei arme, au obligat pilotul unui avion aparținând companiei columbiene „S.A.M.”, care efectua un zbor interior și transporta 84 pasageri, să se abată de la itinerar către localitatea Aruba, unde au pretins 200 000 dolari S.U.A. pentru a elibera pasagerii. În așteptarea satisfacerii cererii, au ordonat pilotului să decoleze spre Lima și de aici către San Salvador. În următoarea escală avionul a revenit la Aruba, unde infractorii au primit 50 000 de dolari, eliberând doar cîțiva dintre pasageri. În primele ore ale zilei de 1 iunie 1974 avionul a decolat și a făcut escale la Guayaquil și Lima unde, cîțiva pasageri au fost eliberați și unde s-a făcut alimentarea cu carburanți. A urmat o nouă escală la Mendoza (Argentina), pentru o nouă alimentare a aparatu-

tului. În noua localitate au fost eliberați restul pasagerilor, după care au pretins pilotului să zboare într-o altă localitate argentiniană (Resistencia). Aici aparatul a aterizat noaptea cu luminile stinse și nu s-a semnalat poliției aflate la turnul de control decît după survolarea pistei de aterizare. Profitînd de întuneric, infractorii au fugit, însă ulterior au fost arestați.

La rîndul său, delegatul Hondurului a relatat următorul caz:

La 4 mai 1972, individul Hahne-man William (Honduras) a deturnat un avion al companiei „Eastern Airlines” de pe linia Allentown-Miami, S.U.A., folosind pentru amenințare o armă și exploziv. El a obligat pilotul să aterizeze pe aeroportul din Dalles (S.U.A.), unde a pretins 303 000 dolari și două parașute. După ce i s-a satisfăcut cererea, i-a pus în libertate pe cei 48 pasageri care se aflau la bord și a cerut un alt avion, pentru a fi dus în Honduras. Și această cerere i-a fost satisfăcută. În apropierea orașului Lima, el a sărit cu parașuta. După aproximativ o lună, a fost arestat de poliția din Peru.

Delegatul R.F.G. a relatat un caz care arată modul în care unii infractori își organizează fuga din țară.

La 21 februarie 1974, cetățeană vest-germană Barz Irene a participat la un atac armat, în localitatea Ludwigshafen — R.F.G., împotriva băncii „Bayerische Hypotheken und Wechselbank”. Ea a intrat, impre-

ună cu patru bărbați, în sala ghișelor și a cerut funcționarilor băncii să le predea banii. Pentru intimidare, au tras un foc în plafonul încăperii. Au reușit să ia 270 000 D.M., după care au fugit din țară cu un avion al unei companii străine. Infractoarea aparținea unui grup terorist numit banda „Baader-Meinhof”.

Pentru prevenirea și reprimarea acestui gen de infracțiuni, participanții au relevat, în principal, necesitatea adoptării unor măsuri cum ar fi:

— intensificarea controlului pasagerilor și bagajelor înainte de îmbarcare în aeronave, chiar dacă acest lucru provoacă nemulțumiri din partea unor pasageri. Experiența a dovedit că mulți chiar cer să se facă un astfel de control. Pe de altă parte, cu acest prilej pot fi descoperite, așa cum s-a întîmplat deseori, alte infracțiuni ca: trafic de stupefiante și de bancnote, contrabandă cu mărfuri sau cu obiecte de artă și altele;

— dotarea organelor de poliție cu echipament tehnic pentru control preventiv, antideturnare, cu performanțe de mare eficacitate și care să asigure un flux normal al pasagerilor către aeronave. În unele țări, cum este de pildă Australia, s-au constituit comitete naționale de specialiști care au analizat performanțele tipurilor de echipament tehnic existent, făcîndu-se aprecieri și propuneri de îmbunătățire a acestuia;

— depistarea așa-ziselor „zone

moarte" de pe aeroporturi și luarea măsurilor necesare pentru neutralizarea posibilităților de folosire a lor de către infractori ;

— un schimb rapid de informații între birourile naționale Interpol, prin rețeaua radio, în momentul când s-a aflat că o aeronavă este deturată, pentru a se alerta din timp autoritățile de pe aeroportul de escală sau de destinație și a se lua măsurile corespunzătoare.

Observatorii din partea organizațiilor internaționale specializate au făcut numeroase apeluri pentru intensificarea măsurilor de apărare și asigurarea securității aeronavelor,

iar adunarea generală a adoptat o rezoluție în acest sens.

În legătură cu luarea de ostăteci, delegații au apreciat că, întrucât astfel de acte grave îmbracă, de regulă, un pronunțat caracter politic, prevederile statutului Interpol fac imperantă în astfel de cazuri intervenția organizației. S-a hotărât ca această problemă să fie dezbătută amănunțit în cadrul unui colocviu ce va avea loc în anul 1975 la sediul Organizației din Paris, unde vor participa specialiști în materie din toate țările interesate și afiliate la Interpol.

NOTĂ: Interpolul este o organizație internațională, menită a facilita colaborarea internațională a polițiilor naționale în lupta pentru prevenirea și reprimarea criminalității. Misiunea generală a Interpolului a fost definită prin art. 2 al Statutului și anume: a) asigurarea și dezvoltarea asistenței reciproce largi a tuturor autorităților de poliție criminală, în cadrul legilor existente în diferite țări afiliate și în spiritul Declarației universale a dreptului omului; b) stabilirea și dezvoltarea tuturor instituțiilor lor capabile a contribui eficace la prevenirea și reprimarea infracțiunilor de drept comun. Deci Interpolul sau **Organizația internațională a poliției criminale (O.I.P.C.)** are ca misiune coordonarea serviciilor de poliție ale diferitelor țări, care își păstrează neatinsă independența și suveranitatea.

Considerații privind asigurarea securității centrelor de calcul și a datelor prelucrate prin intermediul acestora

În anul 1972, Comitetul Central al Partidului Comunist Român a adoptat un program pe baza căruia s-a început acțiunea de introducere în economia națională a echipamentelor moderne de calcul. Pe baza echipamentelor importate sau produse în țară*) au luat astfel ființă 20 centre teritoriale de calcul (aproape jumătate dotate cu calculatoare electronice) și 70 centre de calcul pe lângă organe centrale economice sau de sinteză, centrale economice, întreprinderi mari, institute de învățământ, institute de proiectare și cercetare, precum și la anumite niveluri de comandă din ierarhia forțelor armate. Peste 600 unități socialiste din industrie, construcții, cercetare, învățământ etc. beneficiază astăzi, în proporții diferite, de avantajele tehnicii de calcul. Corespunzător domeniului său de activitate, fiecare ramură economică are un sistem informativ, compus din centre de calcul, oficii de calcul și stații de calcul.

În conformitate cu prevederile legale, calculatoarele electronice sunt folosite pentru prelucrarea automată de informații și date din diverse domenii de activitate, multe având caracter secret de stat sau de serviciu.

Avantajele incontestabile ale informaticii explică și interesul strategilor și tacticienilor militari pentru folosirea, în scopuri militare, a memoriei mașinilor electronice de calcul, renunțând treptat la păstrarea planurilor întocmite în casele de fier ale statelor majore.

Urmărind în timp și cu atenția necesară literatura de specialitate apărută în străinătate se pot reține multiple situații când calculatoarele au fost folosite și în alte scopuri decât acelea pentru care erau create**). În cele ce urmează, vom prezenta succint câteva din obiectivele, mijloacele și metodele folosite de oficiile de spionaj ale statelor, departamentelor sau firmelor concurente, în acțiuni ce vizează exploatarea

*) În prezent se produc în țara noastră calculatoare electronice de capacitate medie FELIX C-256 și celelalte echipamente ale configurației. Urmează ca în curând să se înceapă producerea calculatorului FELIX C-32, destinat conducerii proceselor industriale.

***) Vezi „Securitatea” nr. 4/1974, „Spionajul economic în epoca computerelor”, pag. 74.

în interesul lor, a particularităților oferite de mașinile moderne de calcul. Prin asemenea acțiuni se urmărește ca, prin intervenții rapide realizate de oameni special pregătiți în acest scop, să fie aduse prejudicii ireparabile economiei sau apărării naționale a unei țării.

Pătrunderea la calculatoarele electronice pentru a intra în posesia datelor căutate reprezintă o primă cale și cea mai directă. Este de așteptat ca spionii sau persoane ce reprezintă o altă firmă concurență, sau unele care caută astfel de date importante în scopul valorificării lor să-și propună un asemenea obiectiv, pentru că *ordinatele depozitează un volum mare de informații verificate*, din diverse domenii și cu felurite utilizări. Prezența unui singur agent corespunzător dotat într-un centru electronic de calcul în timpul când se stabilește traiectoria proiectilelor balistice, de pildă, valorează mai mult decât activitatea unei întregi rețele de agenți în alte obiective. Și se pare că spionii preferă riscurile și greutatea inerente pătrunderii la calculator decât să piardă mult mai mult timp căutând informații secrete prin coșurile de hirtii, ori chiar prin dulapurile sau casele de fier ale obiectivelor vizate.

Deși pare foarte complicat, se citează cazuri când spioni ori agenți au reușit să intre la unele calculatoare din străinătate și au obținut informațiile pe care le căutau. Pentru aceasta s-au folosit de acoperiri felurite, ca, de pildă, ziarist, specialist, vizitator, beneficiar (client) etc. cu scopul inițial de a identifica punctele vulnerabile și codul sau parola folosite, de a-și stabili la fața locului modul de acțiune.

Cumpărarea de copii după benzile imprimare. Posedind mijloacele tehnice necesare, un agent poate copia — în câteva minute — o bandă magnetică cu mii sau milioane de informații codificate. După realizarea copiilor cerute, acestea sînt scoase din instituție și transportate la locul indicat.

Interceptarea comunicărilor și descifrarea mesajelor — dacă datele sînt codificate. O asemenea acțiune se realizează mai ales atunci când ordinatorul este utilizat de mai mulți beneficiari, unii aflați la depărtare de multe mii de kilometri, iar unitățile terminale sînt legate de instalația centrală prin telefon, telex sau radio. Desigur, parolele și codurile menite să asigure secretul comunicărilor produc greutate. Dar să nu uităm că operațiunile de codificare sînt rezultatul unui ordinator, iar descifrarea se poate face tot cu un ordinator capabil să facă rapid toate calculele necesare.

Sabotarea mașinilor de calcul. Acțiunea constă în introducerea în calculator a unui corp dur (care să provoace distrugerii mecanice), ori a unui condensator minuscul (capabil să distrugă principalele circuite). Mai pot fi provocate alterări, aparent neînsemnate, în programul ordinatorului, cu scopul de a determina „sinuciderea mașinii”. Este suficient să se introducă un magnet în depozitul de benzi înregistrate cu date ca acestea să devină de nefolosit.

Asemenea operațiuni ilicite pot fi efectuate mai ales de programatori care cunosc limbajul informativ — în schimbul unor avantaje sau în propriul lor interes. Anumite informații pot fi furnizate însă și

de operatori chiar dacă aceștia nu pricep modificările ce se fac, nu cunosc limbajul informativ și execută numai ce li se cere. Se citează, spre exemplificare, cazuri în care ei au furnizat doar informații privitoare la lungimea cuvintelor ori la grupele de cifre care serveau drept parolă pentru punerea în funcțiune a calculatorului. A fost suficient pentru ca alți specialiști, folosind alte date și alte calculatoare, să afle restul. Se apreciază că odată ce se deține parola, operatorii pot scoate de la ordinator secretele pe care acesta le depozitează.

★

Prezentind aceste aspecte — rezultate din literatura de specialitate străină — am dorit să atragem atenția asupra faptului că și la noi în țară sînt posibile asemenea acțiuni din partea cadrelor și agenților officinelor de spionaj străine, că astfel de activități pot fi intensificate în viitor. Pentru a convinge, dacă mai este cazul, asupra acestui pericol potențial, vom reține câteva din constatările care ne-au atras atenția cu prilejul verificărilor executate la unele centre de calcul din București și la centrele teritoriale de calcul din Ploiești, Iași, Cluj, Timișoara.

La unele din unitățile existente în aceste orașe, *evidența și manipularea documentelor, datelor sau informațiilor secrete de stat și de serviciu* nu se făceau întotdeauna și peste tot cu respectarea actelor normative privitoare la apărarea secretului de stat. Uneori, datele și informațiile circulau prin diferiți intermediari, fără controlul necesar. Alteori, erau minuite date și informații în clar, fără să fie codificate la nivelul beneficiarului ori al centrului de calcul. Au fost și cazuri când se făceau însemnări de pe documente secrete în caiete sau pe coli de hirtie, neluate în nici o evidență.

Chiar la centrul de calcul al unui minister au fost cazuri când lucrările cu conținut secret erau predate de beneficiar direct compartimentului verificări-date, iar de aici erau transmise compartimentului de perforare. După prelucrare, lucrările se restituiau beneficiarului pe aceeași cale. În evidența compartimentului special se luau numai documente secrete finale executate pe calculator.

La compartimentul special al Centrului de calcul al Institutului pentru conducere și informatică s-au luat în evidență cinci exemplare dintr-o lucrare secretă, deși s-au predat beneficiarului nouă exemplare din lucrarea la care ne referim; celelalte patru exemplare au fost predate fără semnătură.

Nici compartimentului special de la Centrul de calcul al Institutului pentru mecanica fluidelor și construcții aerospațiale nu i se prezintă spre luarea în evidență și asigurarea controlului mișcării tuturor lucrărilor cu caracter secret, ele fiind predate direct beneficiarilor. Asemenea lucrări care conțin secrete importante ajung la compartimentul special după perioade îndelungate de timp, respectiv atunci când imprimantele rezultate din prelucrarea pe calculator trebuie conexe la rapoartele tehnice sau alte documente.

În procesul de pregătire a dosarelor de analiză necesare proiectării sistemelor de prelucrare automată a datelor, unii cercetători de la Centrul de calcul al Academiei de Studii Economice nu foloseau caiete sau coli de hirtie luate în evidență, deși consultau și făceau extrase din documente clasificate secrete de stat. Beneficiarii evită uneori să scrie caracterul materialelor puse la dispoziție și al imprimantelor, iar centrele de calcul respective nu insistă pentru respectarea normelor privind apărarea secretului de stat și aceasta sub pretextul că și-ar pierde un număr de beneficiari.

Condițiile de păstrare a datelor și informațiilor secrete la nivelul centrelor de calcul nu sînt peste tot cele prevăzute de actele normative și cerute de specificul profesional. Persoanele însărcinate cu asemenea atribuții nu-și fac întotdeauna datoria în mod conștiincios, iar personalul de pază manifestă, uneori, o superficialitate de-a dreptul condamnată. Așa de exemplu, cu prilejul unei verificări făcute, la intrarea în serviciu, în servietele a trei salariați de la Institutul de mecanica fluidelor și construcții aerospațiale s-au găsit imprimante executate pe calculator, scoase din institut cu o zi mai înainte și duse la domiciliu „pentru anumite activități personale” — după cum au declarat persoanele vinovate.

Este grăitor din acest punct de vedere și testul de vigilență executat de comun acord cu conducerea Centrului de calcul al Direcției Centrale de Statistică, cînd s-a constatat că un salariat a putut să scoată din unitate, cu o ușurință de necrezut, o bandă magnetică, fără ca să fie sesizată încercarea lui la punctul de acces.

O situație mai puțin controlată informativ sau prin acțiuni directe există încă la organizațiile socialiste, care au contracte cu centrele de calcul, deși multe din ele codifică direct informațiile secrete, ce trebuie prelucrate și primesc rezultatul tot sub formă codificată, deci execută operațiile de secretizare și de desecretizare a informațiilor puse la dispoziția ordinarilor.

Reprezentanții beneficiarilor circulă cu destulă ușurință prin

unele centre de calcul, uneori punindu-li-se la dispoziție legitimații de acces pentru perioada cit durează colaborarea. În centrele de calcul care au și un caracter didactic, de pregătire a specialiștilor și studenților, există o circulație destul de intensă, greu de controlat, iar în sala calculatorului intră un număr relativ mare de persoane, greu de supravegheat. Și mai grav este faptul că printre studenți se găsesc și cetățeni străini, și că se mai permite, contrar legislației în vigoare, accesul în centrele de calcul a unor delegați străini fără aprobările corespunzătoare.

Nu sînt asigurate, peste tot, condițiile de securitate a bibliotecilor de memorii magnetice. Este bine că la majoritatea centrelor de calcul s-au construit spații speciale pentru acestea, adevărate camere blindate, dar nu este suficient. La unele centre de calcul controlate se permite accesul tuturor operatorilor din sala calculatorului în biblioteca de memorii magnetice. Sistemele de intervenție automată în caz de incendiu nu au fost încercate la majoritatea centrelor de calcul controlate, pe considerentul că „o asemenea încercare costă mult”. Atît fișierele originale cit și copiile lor sînt păstrate în aceeași încăpere, ceea ce prezintă riscul de a fi distruse concomitent, în cazul unor calamități sau acțiuni dușmănoase.

Cele mai sus prezentate dovedesc că, din punct de vedere al securității centrelor de calcul și al asigurării secretului informațiilor prelucrate de acestea, sînt multiple probleme ce trebuie să preocupe deopotrivă pe conducătorii unităților și pe ofițerii de securitate care au de executat sarcini în asemenea unități.

Pe baza experienței acumulate în ultimii ani de organele de securitate, a concluziilor desprinse din controalele executate și a datelor oferite de literatura străină de specialitate, punctăm cîteva din direcțiile și sarcinile care considerăm că trebuie să stea în atenția ofițerilor de securitate, pentru ca misiunile ce le au de executat pe linia centrelor de calcul să fie îndeplinite la un nivel pe deplin corespunzător.

1. *Intensificarea și diversificarea muncii informativ-operative,* mai ales în sectoarele de muncă mai vulnerabile, cum sînt compartimentele dispecerat-recepție, perforare, control date și exploatare este un prim aspect. În asemenea locuri de muncă este neapărat necesar să se creeze rețea informativă și să se execute sistematic controale, verificări prin sondaje sau testări de vigilență.

O atenție deosebită este necesar să se acorde analiștilor și programatorilor — angajați care trebuie să fie verificați prin mijloacele specifice muncii de securitate, în conformitate cu programul de măsuri din luna mai 1974 privind apărarea secretului de stat. Analiștii și programatorii nu trebuie să aibă acces decît la materialele și înregistrările lucrate de ei efectiv.

2. *Organizarea unor verificări sistematice și aprofundate la organizațiile socialiste, care au încheiat contracte cu centrele de calcul, pentru a cunoaște în permanență modul cum se lucrează cu datele și informațiile pregătite sau rezultate din prelucrarea pe calculatorul electronic, cum este păstrat secretul operațiilor ce se vor executa ori codifica și, desigur, pentru a lua măsuri în consecință.*

3. *Determinarea conducătorilor centrelor de calcul de a proceda de urgență la introducerea de instalații tehnice în toate locurile unde se justifică această măsură, pentru a avea asigurat un control acustic sau optic prompt și eficient. De asemenea, trebuie să fie inițiate măsuri pentru creșterea securității obiectivelor și mai ales a sălilor calculatoarelor, prin blocarea oricăror căi de acces laterale și prin montarea unor instalații de protecție adecvate construcției interioare sau exterioare a centrelor de calcul. Persoanele care lucrează în sala calculatorului trebuie să fie permanent verificate, atît prin cadrele profesionale împuternicite în acest scop, cît și prin rețeaua informativă.*

4. *Revederea și îmbunătățirea conținutului regulamentelor de ordine interioară. Sînt necesare norme clare, precise și cît mai restrictive pentru angajații beneficiarilor care au acces în centrele de calcul. În cazul centrelor de calcul cu profil didactic trebuie să fie stabilite în detaliu măsurile ce se cer a fi luate, atît în privința accesului studenților, dar mai ales pentru cazurile cînd se lucrează la tehnica de calcul. Este necesar să fie verificate în detaliu măsura în care sînt cunoscute și aplicate în practică obligațiile personalului de serviciu și de pază în legătură cu verificarea amănunțită a încăperilor utilizate, îndeosebi a acelor în care există echipament de calcul.*

5. *Analizarea condițiilor necesare depozitării copiilor de pe benzile sau discurile magnetice în alte spații sau clădiri decît acelea în care sînt depozitate originalele. Se înțelege că locurile alese trebuie să fie amenajate corespunzător (instalație de aer condiționat, instalație de stingere a incendiului, instalație de alarmare, uși blindate) și în zone cu cîmp magnetic foarte redus.*

6. *Urmărirea modului cum se lucrează la pregătirea dosarelor de analiză, a sistemelor de programare și la încheierea contractelor*

dintre centrele de calcul și beneficiari. Interesează dacă în asemenea activități sînt respectate prevederile privind apărarea secretului de stat și, bineînțeles, trebuie să se intervină pentru respectarea legislației în vigoare.

7. *În scopul asigurării securității centrelor de calcul conducătorii acestora pot întreprinde și alte măsuri, în raport de particularități și de rentabilitatea preconizată. Astfel: se pot introduce instalații de control care înregistrează pe bandă, fără știrea programatorului, felul cum este folosită aparatura tehnică; ordinatorul poate fi pregătit să refuze executarea unor operații ieșite din comun sau să facă o copie după fiecare informație comunicată; se pot emite, la anumite perioade, programe cu caracter de dezinformare. În aceste sectoare să se manifeste din partea organelor Ministerului de Interne o exigență deosebită în aplicarea prevederilor Legii nr. 23/1971.*

8. *Asigurarea protecției și securității datelor necesită o atenție deosebită care să aibă în vedere, în principal, existența unui inventar precis al memoriilor magnetice din dotarea centrelor de calcul sau ale unităților beneficiare și atribuirea unor etichete (numere de identificare) care să permită repartizarea controlată a acestora pe aplicații, utilizarea lor în procesul de exploatare, atribuirea lor pentru rulare numai persoanelor autorizate etc.*

9. *Relațiile tot mai strînse ale țării noastre cu diferite țări ale lumii, socialiste sau nesocialiste, conduc și la schimburi de delegații din care unele vor obține aprobări pentru vizitarea unor centre de calcul. De asemenea, în R. S. România există un număr de centre cu echipamente procurate din țări capitaliste, iar în contractele de cumpărare sînt stipulate și obligațiile acestora de a acorda asistența tehnică în exploatare anumite perioade de timp. Prezența cetățenilor străini în cadrul centrelor de calcul trebuie privită cu multă seriozitate, urmărind ca accesul acestora să se facă în strictă concordanță cu prevederile Legii nr. 23/1971.*

Cele de mai sus sînt numai cîteva recomandări privind forme și metode de asigurare a protecției și securității datelor. Considerăm necesar ca pentru întregirea cunoștințelor necesare în acest domeniu, ofițerii de securitate, care au ca obiective de muncă centre de calcul, să analizeze regulamentele de organizare și funcționare ale centrelor de calcul, planurile de măsuri întocmite referitoare la această problemă, cît și indicațiile elaborate pe această linie.

Colonel Iosif TURC
Colonel Emilian GEORGESCU

POSSIBILITĂȚI

DE SCURGERE

A UNOR INFORMAȚII

ȘI DATE SECRETE

PRIN INTERMEDIUL

TELEXULUI,

TELEFONULUI

ȘI POȘTEI

În prezent, avem în țara noastră o legislație completă a reglementării apărării secretului de stat. Și totuși, continuă să se petreacă — e drept, tot mai puține — fapte ce contravin spiritului și literei acestei legislații. În articolul de față ne propunem să abordăm — pe baza unor date și fapte concludente — problema scurgerii unor informații și date secrete prin utilizarea necorespunzătoare a telexului, telefonului și poștei.

Recent, Întreprinderea de mase plastice din Buzău a intenționat să transmită către „TANEXIM” un răspuns la telexul acesteia din 18 februarie 1975, comunicând prin același mijloc că pînă la data de 1 martie 1975 vor fi executați 2 500 000 saci pentru export în Egipt, cu livrare ritmică... etc. Dar telexul n-a ajuns la destinatarul dorit ci la... Ambasada Belgiei din București, lucru pe care expeditorul l-a aflat doar la sfîrșitul comunicării, nerămînindu-i decît să se scuze și să ceară anularea...

În 1973, o întreprindere din Brașov intenționa să raporteze centralei sale din Capitală parametrii de plan pe anul 1974, dar telexul nu a ajuns acolo, ci la... Ambasada S.U.A. din București, datorită greșelii funcționarei de la întreprinderea în cauză. La rîndul său, telexist-telegrafistul american a încercat să verifice de ce sosesc astfel de comunicări pe indicativul telexului său intrucît asemenea situații se mai întimplaseră. (El bănuia că greșeala ar putea fi pusă în legătură cu vre-o măsură a organelor noastre.)

În același an, la reprezentanța comercială a firmei engleze „D.E.” din București s-au primit două telexuri privind realizarea planurilor de producție la o întreprindere, date care, în mod normal, trebuiau să ajungă

la un minister economic. Și de data aceasta au fost însă luate măsuri informativ-operative care au făcut ca textul să nu ajungă în posesia cetățenilor britanici de la reprezentanță.

În 1974, o întreprindere din București comunica prin telex Combinatului siderurgic din Hunedoara date privind cantități de materie primă, pe sortimente, producția de țevi de diferite calibre, indicii de plan, realizări etc., dar întreaga comunicare n-a ajuns la Hunedoara, ci la... Ambasada Belgiei din București.

Cu ocazia Tîrgului internațional București — ediția 1974 — de la o întreprindere românească de comerț exterior unele telexuri, în loc să ajungă la destinatarul dorit, au ajuns la Institutul de comerț exterior, de pe lîngă Ambasada Italiei din București.

În luna decembrie 1974, un delegat al Întreprinderii „CARBOCHIM” din Cluj-Napoca a încercat să transmită din București, prin telex, la centrala de profil din Brașov datele privind necesarul de locuințe, cămine, creșe și alte obiective sociale. Dar comunicarea lui a ajuns la Ambasada Braziliei din București. Interesant este că delegatul respectiv a dat dovadă de vigilență în ceasul al 13-lea. După ce a terminat transmisia, a cerut confirmarea destinatarului, și numai cînd acesta s-a prezentat, și-a dat seama de „isprava” lui și a rugat insistent să se distrugă mesajul!

Mai de mult, dintr-un județ din Moldova, date globale, destinate Ministerului Sănătății, privind cazuri de îmbolnăvire cu carne de porc (care afectaseră sănătatea a sute de persoane), precum și date privind mortalitatea infantilă pe județ au ajuns, tot prin telex, la... Ambasada Argentinei din București.

În cursul lunii februarie 1975,

„IJECCOOP” Cluj-Napoca telexează către CPPC-București întreaga situație a intrărilor, ieșirilor, contractărilor și consumurilor de benzină, motorină, ulei, pe luna ianuarie a.c., însă comunicarea ajunge la o ambasadă a unei țări occidentale din Capitală.

Asemenea exemple referitoare la informații și date transmise prin telex ar putea continua. Ne oprim însă aici, punîndu-ne întrebarea: de ce se ajunge la astfel de situații? Evident că datorită neatenției, lipsei de vigilență a unor telexiști și a altor persoane care ajung să transmită prin telex, neinstruirii și needucării lor suficiente, nerespectării regulilor de muncă — de altfel, bine statuate — și mai ales nerespectării prevederilor legislației în vigoare privind apărarea secretului de stat, care interzice transmiterea de informații și date secrete prin telex. Erorile se datoresc adesea și necunoașterii întocmai a „tehnicii” de utilizare a telexului.

În loc ca, imediat după transmiterea numelui destinatarului, să se ceară confirmarea și numai după aceea să se treacă la transmiterea mesajului, unii dintre telexiști încalcă această regulă, cerînd confirmarea abia la sfîrșit, alții deloc.

Asemenea „neglijențe” apar și în legătură cu folosirea necontrolată a telefonului. În urmă cu cîțiva ani, o întreprindere din București avea de comunicat date privind cantitatea de carne repartizată pe județe pentru consumul populației, pentru export (plan, realizări, prețuri, sortimente etc.) unui organ central al administrației de stat cu profil de planificare economică. Salariatul respectiv a format la telefon numărul dorit, a verificat dacă la celălalt capăt al firului răspunde persoana cunoscută

de el și a început comunicarea. A început, dar n-a terminat-o, pentru că, întâmplător, s-a întrerupt legătura. Salariatul a format din nou același (credea el) număr și a întrebat doar: „Continuăm”? De la celălalt capăt i s-a răspuns: „Da”. Și omul a continuat minute în șir să comunice date nepublice..., după care, la sfârșit, i s-a spus: „Mulțumim. Sistem Ambasada Franței. Nu avem nevoie de aceste date, dar, oricum, vă mulțumim!”

Au loc deseori în București și în diferite localități din țară convorbiri telefonice prin care se comunică date secrete de stat, de serviciu, sau nedestinate publicității. Astfel, o întreprindere din Iași a chemat de 5 ori într-o lună la un număr de telefon din București (altul decât cel dorit), comunicând fără să mai verifice o sumedenie de date privind cifre de plan, realizări, nerealizări ale activității productive a unității respective. Și, de fiecare dată, cei de acolo erau convinși că vorbesc cu „Centrala peștelui”, dar nu verificau. Noroc că de la acest telefon nu se puteau scurge datele pornite greșit de la Iași. Dar oare au greșit numai cu acel număr de telefon?

Din păcate, deci, salariați din instituții sau întreprinderi civile comit asemenea greșeli, dar ceea ce este și mai grav, acest lucru îl fac și lucrători ai ministerului nostru. De exemplu, în urmă cu câțiva ani, de la Inspectoratul județean Iași s-au transmis prin telex informații care, în loc să ajungă la organul central de profil, au ajuns la „Comturist”...

Alteori, unii ofițeri folosesc abuziv telefonul ca mijloc de legătură impersonală cu propria rețea informativă, omițând sau interpretând „in extenso” prevederile de muncă că aceasta „poate fi realizată”, „cu

unele persoane”, numai „în anumite situații”. Folosirea excesivă a telefonului în menținerea legăturii cu informatorii poate aduce daune grave vizând mai ales conspirativitatea și compartimentarea muncii.

Dar legislația are în vedere apărarea nu numai a informațiilor și datelor cu caracter secret sau comunicate prin telex ori telefon, ci și a documentelor din această categorie. Abaterile de la modul stabilit de manipulare, circulație și transport al acestora sînt uneori grave, mai ales prin folosirea, cînd nu este permisă, a poștei publice sau a persoanelor particulare. Iată și câteva exemple:

În 1974, șeful biroului informații O.N.T. din Zürich a trimis în țară, la ministerul de resort, un material cotate ca secret de serviciu (privind mișcări de ordin valutar-financiar, declarații, scrisori comerciale etc.) printr-un cetățean străin suspect, căruia — „vigilent” — i-a cerut să semneze de primire în condica de expediții...

De la Roma, șeful biroului informații O.N.T. a trimis în țară, în octombrie anul trecut, printr-un căpitan al unei aeronave românești, decanturile de pe luna respectivă, inclusiv situația lichidării financiare a biroului din Milano. Nici astăzi documentele respective nu au ajuns la destinație. Și, de altfel, nu se știe încă nici cine este pilotul respectiv...

Anul trecut, Direcția plan-finanțe din Ministerul Turismului a expediat tuturor birourilor O.N.T. din străinătate un document cu caracter secret de serviciu, privind noua reglementare a spațiului de muncă folosit de salariații acestora. În acest caz n-a fost respectată prevederea de a li se transmite doar „în părțile ce-i privesc”, și astfel, fără nici un fel de referire la atribuții, întregul

act normativ s-a multiplicat, prin xeroxare, conținînd inclusiv semnăturile de pe acesta ale unor personalități.

De la M.A.E., o secretară-dactilografă dintr-o direcție de relații, în loc să predea prin curieri un plic ce conținea o lucrare cu caracter secret, cuprinzînd date referitoare la îndeplinirea planului de export al unei agenții economice române dintr-o țară străină, a trimis-o la M.C.E.C.E., prin poștă.

Bineînțeles, în toate aceste cazuri s-au aplicat amenzi contravenționale de rigoare, care însă, se înțelege n-au atenuat cu nimic gravitatea faptelor deja consumate.

Se pune, firesc, întrebarea: Cum trebuie să acționăm pentru eliminarea acestor categorii de abateri? Răspunsul la această întrebare nu e greu de dat: în primul rînd prin cunoașterea și aplicarea întocmai a legislației privind apărarea secretului de stat (Legea nr. 23/1971, H.C.M. nr. 18 și nr. 19/1972, inclusiv cele câteva articole din partea specială a Codului penal care reglementează și sancționează acest domeniu); prin cunoașterea riguroasă a obiectivelor din competența noastră informativă (a situației operative din ele, în fiecare moment, în special în punctele vulnerabile) și a persoanelor pretabile la asemenea abateri; prin popularizarea legislației privind apărarea secretului de stat în obiectivele respective și sprijinirea organelor de partid, a organizațiilor obștești cit și a conducerilor instituțiilor și întreprinderilor respective, în acest sens; prin demascarea cazurilor negative pe linia secretului de stat din aceste obiective și aplicarea sancțiunilor legale; prin explicarea

direct sau prin mijloacele de popularizare a daunelor materiale și morale pe care le poate suferi țara în urma scurgerii la dușman a unor astfel de informații și date secrete; prin educarea oamenilor — în primul rînd a rețelei informative — în spiritul respectării legislației și a înlăturării fenomenelor de pâlăvrăgeală, lăudăroșenie, lipsă de răspundere etc.; prin accentuarea caracterului preventiv al muncii de securitate în descoperirea și lichidarea fisurilor organizatorice, profesionale, educaționale și de altă natură, în apărarea secretului de stat de care dușmanul ar putea profita în atingerea scopurilor sale; prin efectuarea unor propuneri „de lege ferenda” în acest domeniu, atunci cînd actuala legislație, în unele prevederi, s-ar dovedi depășită în viitor.

Credem că, pe lângă considerentele de mai sus, ofițerul de contraespionaj ar fi bine să încerce să „lege” asemenea informații, date și documente secrete (care ajung la alți destinatari decît cei la care ar trebui) de conținutul planurilor de căutare a informațiilor ale serviciilor de spionaj străine. E posibil ca unele din aceste comunicări greșite să umple niște goluri în planurile respective. Și chiar dacă multe se vor dovedi întimplătoare nu este totuși exclus ca din multitudinea acestor erori unele dintre ele să fie „greșeli voite”, care să mascheze un sistem de legătură informativă.

Verificarea rețelei informative

La articolul „Obiectivul nr. 1 al muncii cu rețeaua : verificarea”, apărut în nr. 4/1974 al publicației „Securitatea”, rog să mi se permită ca, prin câteva exemple selectate din activitatea Inspectoratului județean Bacău al Ministerului de Interne, să susțin concluziile autorilor sus-amintitului articol și să expun totodată unele opinii în legătură cu această problemă deosebit de importantă a muncii noastre.

În martie 1974, fusese recrutat informatorul „Sergiu”. La numai câteva luni după recrutare s-a constatat că informatorul desconspirase relațiile cu organele noastre, divulgând numele ofițerului cu care ținea legătura, locurile de întâlniri, o parte din persoanele asupra cărora dăduse informații, cit și alte probleme în care fusese dirijat. Dealtfel, informațiile furnizate de informator în decursul colaborării cu noi erau de minimă importanță. S-au luat măsuri de excludere a lui „Sergiu” din rețea, menținându-l în continuare „în contact” pentru dezinformare și urmărire. Analizând cauzele care au dus la desconspirare, s-a stabilit că în timpul studiului „Sergiu” nu fusese suficient verificat, nu-i fuseseră cunoscute unele trăsături negative de caracter, respectiv spiritul său de bravadă, tendința de a se lăuda, incapacitatea de a păstra un secret.

Un caz aparent similar este și cel al informatorului „Ploieșteanu”, profesor, pensionar, fost legionar, semnalat în anturajul unor foști legionari și al altor persoane care interesau organele noastre. Din datele de verificare rezulta că este comunicativ, mulțumit de situația sa prezentă, are poziție corectă și este util pentru munca informativă. Fiind recrutat, fostul legionar se prezenta cu regularitate la întâlniri, dar nu realiza sarcinile care i se trasau decît în mică măsură, motivînd că „n-a avut condiții”. În toate materialele pe care le prezenta arăta că persoanele din anturajul său au o poziție corectă. Această atitudine suspectă ne-a determinat să întreprindem noi măsuri de verificare. În consecință, pe lingă el a fost dirijat informatorul „Pădure”, căruia, după mai multe întâlniri, „Ploieșteanu” i-a spus :

— „A fost la mine un ofițer de securitate pentru a-i da date despre Vasile, cel care are o fiică fugită din țară. L-am prezentat în culori frumoase pe Vasilică. L-am asigurat că dacă merge în străinătate se va întoarce în țară. Pe toți, despre care m-a întrebat, i-am prezentat bine”.

Spre deosebire de exemplul anterior, fostul legionar ne dezinforma în mod intenționat. Și în cazul lui însă era vorba de o verificare superficială. Informatorul a fost exclus din rețea, menținut „în contact” o perioadă, pentru dezinformare, și ulterior trecut în baza de lucru.

Apreciem că o atenție deosebită trebuie acordată verificării rețelei informative provenite din rîndul foștilor legionari condamnați, deoarece, sub influența legionarilor pe lingă care sint dirijați, pot desconfirma colaborarea cu organele noastre și se pot angaja în acțiuni dușmănoase. În aceste cazuri, cit și în altele, trebuie făcute verificări multilaterale, deoarece nu este suficient doar să se confirme unele din materialele informative pe care le prezintă.

Din următoarele exemple rezultă că o verificare sumară poate duce la menținerea în rețea a unor informatori necorespunzători și, practic, la dezinformarea noastră. „Aurel”, absolvent al unei facultăți, intrat în organizația legionară în 1940, devenit ulterior șef de unitate F.D.C., condamnat în 1942 la 10 ani, iar în 1958 la 25 ani închisoare pentru activitate legionară, a fost recrutat în 1964, în timp ce se afla în detenție. Pe parcursul colaborării cu organele noastre, „Aurel” a furnizat informații care, la prima vedere, prezentau interes operativ, mai ales că erau confirmate și de alte surse. A atras atenția la acest informator faptul că despre B. Z., legionar, cu care a activat împreună și cu care a stat în detenție, evita să dea informații, iar cele pe care le prezenta erau în discordanță cu altele pe care le posedam. Fiind folosite măsuri speciale la domiciliul lui B. Z., a rezultat că informatorul desconspirase legătura cu organele noastre. Mai mult, el îi precizase lui B. Z. că l-a evitat cit a putut pe el și pe alți legionari, pentru a nu fi obligat să furnizeze despre ei informații organelor de securitate. Din analiza cazului, a rezultat că „Aurel” se desconspirase în primul rînd din cauză că între el și unii dintre cei pe lingă care era dirijat se creaseră, în decursul timpului, relații de natură afectivă — bazate pe activitatea și preocupările lor comune.

Un alt caz semnificativ este cel al informatorului „Suciu”, fost ajutor comandant legionar, condamnat de mai multe ori. În ultima perioadă de detenție „Suciu” se situase pe o poziție corectă. El a fost recrutat, a furnizat informații, o parte dintre acestea s-au confirmat. Date

de verificare s-au obținut inclusiv prin măsuri speciale, cit și prin alte surse informative. Era cotate ca un informator sincer. A atras totuși atenția faptul că, deși era un om nemulțumit sub raportul realizării lui în domeniul literar și în alte domenii, nu făcea referiri la acest lucru, ci căuta cu multă insistență să pozeze ca om corect și uneori făcea afirmații indirecte că este verificat de securitate.

Luându-se măsuri mai complexe de verificare, s-a stabilit că „Suciu” se situa pe o poziție dușmănoasă și că întreprindea acțiuni pentru a ne convinge că este sincer, sperând că prin aceasta va fi pus la adăpost în realizarea intereselor sale. De exemplu, bănuind că i se interceptează corespondența, proceda în consecință, scriind mai mult pentru noi decât pentru respectivul destinatar. În plus, considerând că unele persoane pe lângă care era dirijat (pe unii îi cunoștea din detenție și le știa poziția de acolo) ar putea fi informatori, ne prezenta informații care confirmau datele pe care le dețineam, mai ales când acestea nu aveau un conținut deosebit.

O categorie de informatori, care trebuie să fie foarte bine și permanent verificați, o formează cei care prezintă informații din care rezultă — în discordanță cu alte date — că multe persoane din anturajul lor au poziție dușmănoasă. Din rindul acestora făcea parte și informatorul „Petre”, care ne aducea astfel de informații. De regulă, poziția persoanelor semnalate apărea ca ostilă și din alte surse, dar în notele lui „Petre” totul era exagerat; cei semnalați de alte surse cu diferite nemulțumiri erau prezentați de „Petre” ca făcând comentarii ostile. S-a hotărât ca un cadru de conducere să participe la o întâlnire cu „Petre” și să-i analizeze linia de conduită. A rezultat că informatorul forța uneori nota discuțiilor, cu alte cuvinte purta unele discuții cu nuanță de provocări. Ca atare, s-au luat măsuri de corectare a conduitei informatorului, punându-se mai mult accent pe instruirea și educarea lui, interzicându-i-se să mai „tatoneze” forțând nota discuțiilor.

Un alt caz. Din verificarea informatorului „Horia”, care semnală existența unor anturaje în care s-ar discuta probleme de natură să intereseze organele noastre, a rezultat că acesta exagera în mod voit informațiile pe care le prezenta, urmărind sprijinirea sa de către organele noastre pentru a ocupa o anumită funcție care, chipurile, i-ar fi dat posibilitatea „lămuririi depline a problemelor pe care le semnală”.

În activitatea de verificare multilaterală a rețelei informative, o preocupare majoră trebuie să fie cunoașterea modului în care informatorul își realizează sarcinile, cum respectă linia de conduită, ce calități, pasiuni, părți negative are etc., într-un cuvânt personalitatea sa. De un

real folos în acest sens — pe lângă celelalte mijloace ale muncii — este studierea personală de către ofițer a materialelor obținute prin măsuri speciale.

Spre exemplu, informatorul „Vlad” a fost dirijat să viziteze un element asupra căruia fuseseră luate măsuri speciale. I s-a stabilit linia de conduită, problemele pe care să le abordeze și, în principiu, ordinea lor. Comparând nota rezultată în urma măsurilor speciale cu nota informativă, a reieșit că informatorul este sincer și că a respectat instrucțiunile făcute. Studiind însă convorbirea dintre informator și suspect, ofițerul care îl avea în legătură a obținut date importante. El a înțeles că, în dorința de a realiza cit mai bine sarcinile, informatorul forța unele discuții, putând crea suspiciuni, cu atât mai mult cu cât ridica probleme exact în ordinea care i se indicaseră, neorientându-se în raport de situația concretă; că în abordarea unor subiecte dovedește timiditate și nesiguranță.

O problemă care trebuie să ne stea în atenție, în timpul verificării, se referă la cunoașterea modului în care informatorul își realizează sarcinile profesionale. În acest sens, prezentăm situația informatorului „Coroiu”, despre care aveam motive să credem că e sincer. Datele pe care ni le prezenta el se confirmau, în baza unora se luaseră chiar măsuri operative. Pe scurt, „Coroiu” era cotate ca un informator bun, sincer și verificat. A surprins totuși faptul că cheltuielile pe care le făcea depășeau veniturile sale. În urma unor noi verificări s-a stabilit că, împreună cu doi complici, „Coroiu” delapidase o importantă sumă de bani, fapt pentru care au fost trimiși în justiție.

Deci, rețeaua trebuie verificată și cunoscută multilateral, ceea ce presupune și să cunoaștem nemulțumirile, greutățile personale, conduita în familie și la locul de muncă, trăsăturile de caracter etc. ale celor cu care lucrăm. Între ofițer și informator se creează, pe lângă relațiile de serviciu, relații de afinitate reciprocă, care trebuie folosite în interesul muncii, al verificării, al cunoașterii surselor, având în vedere că și ei ne studiază pe noi, rezultând de aici necesitatea — din partea ofițerilor — a unei conduite exemplare.

Locotenent-colonel Emil PROTEASA

AVERTIZAREA

mijloc important al activității de prevenire

În articolul de față ne propunem să prezentăm cititorilor modul în care au fost efectuate două avertizări, în cadrul Inspectoratului județean Galați al Ministerului de Interne.

Primul caz, „Moșneagul”, se referă la un legionar, fost șef de plasă, acum în vîrstă de aproape 70 ani, care reușise să polarizeze, totuși, în jurul său alte două elemente cu trecut dubios, respectiv pe „Pribeagul”, fost șef de sector legionar și pe „Moraru”, fost membru legionar. Ca antecedente, merită să reținem că „Moșneagul”, condamnat la 20 ani închisoare corecțională, fusese grațiat în anul 1964, iar la scurt timp după eliberarea din detenție, își reluase legăturile cu foștii legionari, față de care își manifesta vechile convingeri.

Începînd din anul 1972, discuțiile acestea căpătaseră un caracter aproape sistematic, ele efectuîndu-se sub acoperirea unor întîlniri cu vechii prieteni „la un pahar”, fie la domiciliul „Moșneagului”, fie la al „Pribeagului” sau al lui „Moraru”. Se făceau, cu acele ocazii, afirmații cu caracter tendențios, cei trei manifestîndu-se împotriva politicii partidului și statului, a măsurilor ce se luau pe plan local.

În ultima perioadă a anului 1973, sus-numiții nu se mai sfiau să facă a irmații tendențioase și în fața unui cerc larg de persoane, cu și fără antecedente, fapt ce putea conduce la apariția unei stări de spirit nesănătoase. Acest fapt avea să ne creeze însă și posibilitatea documentării activității desfășurate de foștii legionari.

Ținînd seama de vîrsta înaintată a celor trei, de gradul de periculozitate totuși redus pe care îl reprezentau și de faptele comise, s-a apreciat ca oportună măsura avertizării într-un cerc mai larg de persoane și destrămarea cu acest prilej a anturajului respectiv.

Analiza materialelor obținute în procesul urmăririi informative speciale a scos în evidență faptul că „Pribeagul”, care îndeplinise, așa cum arătam mai sus, funcția de șef sector legionar, ascundea cu strășnicie acest lucru, atît față de legăturile sale, cit și față de organele de stat. Dar despre acest fapt „Moșneagul” făcuse o declarație încă în timpul detenției...

Înainte de a trece la realizarea avertizării, am angajat o discuție cu „Moșneagul”, ocazie cu care am revăzut declarația sa, dată în 1958, din care rezulta limpede că „Pribeagul” a deținut funcția de șef de sector legionar. Am actualizat această afirmație și am îmbogățit-o cu noi elemente și aspecte ale activității „Pribeagului”.

La avertizare am invitat, pe lângă unii funcționari ai organelor locale ale puterii de stat și cîțiva membri ai familiilor celor avertizați — persoane care ulterior să poată exercita o influență pozitivă asupra foștilor legionari.

După ce am făcut o prezentare a faptelor comise de cei trei, determi-

nindu-i să recunoască, ne-am adresat „Pribeagului”, solicitîndu-i să ne spună ce funcție a deținut în organizația legionară. Foarte hotărît și sigur pe sine, acesta a afirmat că a fost „simplu membru”.

Speriat, „Moșneagul” și-a îndreptat în aceeași clipă privirea către noi. I-am adresat cererea să-i spună el „Pribeagului” dacă a afirmat adevărul sau nu. După unele ezitări, „Moșneagul” a afirmat că „Pribeagul” minte, că nu acesta este adevărul, deoarece a deținut funcția de șef de sector, funcție care i-a încredințat-o chiar el, în calitatea sa de șef de plasă.

„Pribeagul” a încercat să nege în continuare, dar „Moșneagul” i-a adus noi argumente, fapt ce l-a determinat în final pe „Pribeagul” să recunoască totul, adăugînd însă că, dacă a comis în ultimul timp unele „greșeli”, acestea se datoresc în primul rînd „Moșneagului”, care l-a antrenat în asemenea discuții.

Discuțiile și afirmațiile acuzatoare ce au continuat între cei doi au confirmat încă o dată informațiile obținute în procesul urmăririi informative speciale.

În final, li s-a atras foarte serios atenția asupra comportării lor de viitor, precizîndu-le că, în cazul în care se vor menține pe aceleași poziții, vor fi trași la răspundere conform legilor țării. Concomitent am atras atenția membrilor familiilor lor, cerîndu-le să supravegheze mai mult comportarea, poziția și relațiile celor avertizați, să intervină cu hotărîre atunci cînd constată fapte neconforme cu legea. Dealtfel, încă din procesul avertizării, unii dintre membrii familiilor respective au luat o poziție critică, cerîndu-le să termine definitiv cu asemenea com-

portări, care le pot crea și lor neplăceri.

Urmărirea informativă specială a mai continuat și în primele patru luni ale anului 1974, dar analiza finală a cazurilor respective a arătat că măsura avertizării avusese ca urmare destrămarea anturajului format din elemente considerate „cu prestață” în rîndul foștilor legionari din comună. Supravegherea lor informativă continuă și în prezent; în sprijinul concluziei privind eficiența măsurii avertizării, putem menționa și faptul că „Moșneagul” a fost semnalat informativ ca un element care nu mai acceptă nici o discuție cu caracter politic.

Al doilea exemplu privește măsurile de avertizare luate asupra unor elemente fanatice, disidente, din rîndul penticostalilor, care, prin activitatea lor, aduceau atîngere securității statului.

Cei în cauză se declarau în dezacord cu unele elemente din conducerea comunităților penticostale existente pe raza județului. Acest dezacord apăruse de fapt sub influența unor emisari străini, veniți în țară în perioada 1972—1974, care lăseseră mai multe materiale de propagandă mistică religioasă și sfaturi pentru a se realiza o organizare independentă de cea legală. Cîteva elemente fanatice locale, printre care „Marin”, „Stoian” (fost șef de unitate F.D.C.), „Titus”, „Stavăr” și „Stere”, au trecut la desfășurarea unei intense propagande în acest sens. Ei au organizat adunări în locuri neautorizate, ocazie cu care, pe lângă preceptele mistice abordate în discuții, îndemnau și la nesupunerea față de legea cultelor, întocmirea și semnarea de memorii către organele centrale de stat, prin care

solicitați așa-zise „revendicări”, precum și propagarea în rîndul sectanților a unei vieți de ascetism, înlăturarea din casă a radioului, televizorului etc.

În activitatea lor, au fost influențați în mod deosebit de emisarul „George”, reprezentant al „bisericii martire în suferință” condusă de fugarii Caravan și Iarmoluk. Pentru activitatea dușmănoasă desfășurată în timpul șederii în țara noastră, cel din urmă a fost trimis în justiție și condamnat la 4 ani, confiscarea a 4 autoturisme și alte materiale și bunuri aduse în țară în mod ilegal.

În procesul urmăririi informative speciale, atât a emisarului „George” cât și a penticostalilor disidenți, au rezultat și unele date privind acte de imoralitate atât ale lui „George”, cât și ale unor membri ai grupării. Au reieșit, de asemenea, unele legături suspecte cu alți emisari străini veniți în țara noastră etc.

Analizînd situația operativă existentă în acțiune, am ajuns la concluzia că se impune curmarea acestei activități prin avertizarea căpeteniilor lor și luarea unor măsuri de sancționare a contravențiilor, conform Legii nr. 25, pentru găzduire și nedeclarare la organele de miliție a unor emisari.

Astfel, în perioada 25 august — 30 septembrie 1974, cei de mai sus au fost avertizați într-un cerc larg de persoane, printre care s-a aflat ca invitat și imputernicitul cultelor pentru județul Galați.

În discuțiile ce au avut loc, am evidențiat faptul că au încălcat legea prin activitățile desfășurate pînă atunci, că practicile acestea le aduc de altfel prejudicii în ce privește sănătatea și capacitatea lor intelectuală.

Concomitent li s-a arătat rolul pe

care l-au avut în activitatea lor unele elemente străine de patria noastră, îndeosebi „George”, escroc, imoral și mincinos, care sub masca de om ce propagă „adevărul”, și-a bătut joc de ei, de familiile lor, întreținînd relații extraconjugale cu fiicele și surorile lor, ba intenționînd să facă acest lucru și cu propria-i fiică. (Facem mențiunea că noi posedăm declarațiile numitelor „Janeta” și „Larisa” cu care „George” întreținuse relații intime și chiar declarația fiicei sale, luate în cadrul urmării penale ce am avut-o asupra lui „George”.) Le-am arătat, de asemenea, celelalte preocupări ale lui „George”, privind chefurile făcute în anturajul unor femei de moravuri ușoare, care numai preocupări „sfinte” nu puteau fi numite.

Supravegherea informativă a elementelor care au încercat constituirea disidenței a continuat, dar pînă în prezent nu au mai apărut forme de activitate ilegală. „Marin” a părăsit definitiv localitatea, fiind semnalat organelor pe raza cărora s-a stabilit. Celelalte elemente s-au încadrat în activitatea legală a cultului penticostal și nu mai desfășoară activitate disidentă.

Folosirea judicioasă a tuturor datelor acțiunii a făcut posibilă complotarea și izolarea unor căpetenii, prevenirea desfășurării unei activități ostile de către elementele atrase la disidență.

Cu toate rezultatele bune și foarte bune pe care le-am obținut prin avertizarea unor elemente, considerăm totuși că, dacă în unele dintre cazuri, am fi avut începută urmărirea penală, eficiența ar fi fost mult mai mare, deoarece am fi avut posibilitatea documentării mult mai complete a faptelor celor urmăriți.

Locotenent-colonel Horațiu CIRLAN

UN MICROSISTEM INFORMAȚIONAL CARE SE CERE BINE CUNOSCUT ȘI APLICAT

Culegerea de date și informații ar fi o muncă lipsită de randament, dacă valorificarea operativă și deplină a acestora n-ar fi asigurată. În această activitate, un anumit specific considerăm că există în munca de contrainformații economice. Specificul subzistă în complexitatea de fapte, fenomene, stări de lucruri, care apar frecvent în marile obiective și în promptitudinea cu care trebuie acționat pentru a se preveni producerea unor însemnate pagube materiale.

În acest context, se poate spune că s-a format un sistem informațional, cu două sensuri de „curgere” a datelor și informațiilor: unul — de la obiectiv către organul de securitate (date obținute prin mijloacele specifice cunoscute) și altul — de la organul de securitate către obiectivul economic interesat.

În articolul de față ne propunem să analizăm cîteva dintre elementele „fluxului” de date, care pleacă de la organele noastre către obiectivele economice, cu alte cuvinte despre ceea ce noi numim curent valorificarea datelor și a informațiilor.

Este știut că nu toate datele și informațiile ce se obțin dintr-un obiectiv economic se pot „întoarce” spre valorificare. Unele se întorc parțial și aceasta din cel puțin trei cauze: motive de conspirativitate; depășire a posibilităților de valorificare la nivelul conducerii obiectivului; lipsă de utilitate pentru obiectiv.

Întotdeauna este necesar ca informațiile, înainte de a se întoarce pentru valorificare în obiectiv, să fie verificate și completate. Abia după depășirea acestui moment ofițerul decide cu care date și cu cîte anume

„va opera“ în obiectivul economic. În actul de decizie, el are în fața sa o multitudine de opțiuni, de unde rezultă însemnătatea pe care o are capacitatea ofițerului de a selecta acele date care într-adevăr prezintă utilitate pentru obiectivul economic. În acest sens se pune întrebarea: pe cine informăm? Ne vom opri asupra acestei întrebări, încercând să prezentăm unele concluzii rezultate din experiența Inspectoratului județean Brăila al Ministerului de Interne.

Gama problemelor care pot exista la un moment dat pe agenda unui ofițer dintr-un obiectiv economic poate fi foarte diversă. Această diversitate — mai ales raportată la operativitatea cu care trebuie valorificate toate datele respective — impune ca „destinatarii“ lor să fie cei competenți să rezolve neîntârziat o situație anumită. Așadar, cui concret ne putem adresa într-un obiectiv economic pentru a valorifica oportun datele și informațiile obținute din obiectivul respectiv?

Regula de principiu este să ne adresăm în primul rind conducătorului unității. Se știe că, aproape fără excepție, conducătorii obiectivelor economice manifestă un interes real față de sprijinul acordat de organele noastre prin datele puse la dispoziție. Un director al unui obiectiv economic din județul nostru, I.C., spunea: „...dumneavoastră sintetizați milioanele noștri, ai combinatului. Aveți aici investite milioanele pe care le-ați salvat de la incendii, explozii...“.

Eficiența acestei prime căi de valorificare a datelor depinde foarte mult de ofițer. El trebuie întotdeauna să selecționeze cu grijă datele pe care le are la dispoziție și să se prezinte numai cu acelea care sînt de natura preocupărilor unui conducător de unitate.

Șeful unui mare șantier de construcții, vorbind despre colaborarea cu ofițerul de securitate care avea în răspundere obiectivul, ne spunea, într-o discuție: „...venea foarte des ofițerul dumneavoastră pe la mine, dar, sincer să fiu, nu prea aveam ce ne spune. Mă refer la probleme care să mă intereseze cu adevărat“. Într-adevăr, ofițerul nu reușise să meargă la director cu probleme majore, semnificative, ci numai cu „mărunișuri“, care nu erau la nivelul preocupărilor conducătorului întreprinderii.

Într-un alt obiectiv, discutînd cu un director care fusese sesizat asupra anumitor aspecte negative, ofițerul a remarcat că nu se luaseră măsurile necesare. Directorul se scuză: „...am fost chemat urgent la minister, dar problemele le-am lăsat să le rezolve inginerul șef; el este omul cel mai potrivit“. Atunci ne-am dat seama că de fapt inginerul șef era într-adevăr destinatarul datelor noastre, ele erau de competența lui, erau la nivelul funcției pe care o deținea.

Important în alegerea destinatarului este ca acesta să aibă drept de dispoziție pentru a putea interveni în lichidarea cauzelor semnalate, altfel sesizarea n-are sens practic.

În sectorul „tratamente“ de la o mare întreprindere brăileană, de mai mult timp nu se mai respecta tehnologia, acest fapt avînd desigur implicații serioase asupra calității produselor. A fost sesizat imediat directorul întreprinderii. Acesta și-a propus să convoace de urgență o ședință de

analiză în sectorul respectiv, dar, fiind foarte ocupat, a „pasat“ totul șefului de secție, iar acesta nu s-a grăbit cu măsurile ce se impuneau. Ofițerul s-a hotărît atunci să discute cu maistrul care coordona operațiunile de tratament. În foarte scurt timp, fără ședință, lucrurile au intrat în normal. După cum se vede și de data aceasta datele noastre aveau de fapt un alt destinatar.

Sînt și unele situații — chiar dacă sînt mai rare — cînd conducătorii de obiective nu acționează prompt la semnalările ofițerilor, deși sesizările sînt de competența lor: scuze repetate, asigurări amabile că „se va interveni rapid“, dar cauzele care pot conduce la evenimente nu sînt practic înlăturate. În aceste situații, trebuie găsiți alți destinatari, apelîndu-se după caz la secretarii comitetelor de partid din obiectivele economice respective, la organele locale de partid, la sprijinul direcției de linie din Ministerul de Interne.

Unii conducători sînt inclinați să minimalizeze pericolul despre care sînt sesizați. De aceea, ofițerul care deservește informativ obiectivul economic trebuie să manifeste mult tact, dar și fermitate în valorificarea cu promptitudine a datelor pe care le deține.

Cu vreo cîțiva ani în urmă, un ofițer mai tînăr mărturisea supărat: „Păi, dacă insist, mă reclamă iar că mă amestec în treburile sale...“. Lipsa de experiență a unor asemenea ofițeri trebuie suplinită prin sprijinul șefilor nemijlociți. Ulterior, cînd datele sînt verificate, certe, cînd se apreciază că ele au într-adevăr importanță pentru bunul mers al activității obiectivului, cînd conduita ofițerului este ireproșabilă, poate să se supere oricine și să reclame. Natura muncii noastre, atributele ei ne fac, așa după cum spunea un ofițer mai în vîrstă, „responsabili cu întrebările în obiectivele economice“. Și, desigur, nu numai cu întrebările, ci responsabili de tot ceea ce facem.

Atunci cînd datele pe care le deținem se referă la fapte sau împrejurări de natură să genereze evenimente deosebite: explozii, incendii, prăbușiri etc. simpla sesizare a conducerii obiectivului — din experiență o spunem — ni s-a părut că nu este întotdeauna suficientă. De aceea, noi am cerut în multe cazuri conducerii obiectivelor respective constituirea imediată a unor comisii tehnice proprii de constatare. Am primit și răspunsuri de genul: „Să nu ne alarmăm cumva degeaba; avem atîtea probleme de producție, încît nu ne putem permite scoaterea unor specialiști din activitate nici pentru cîteva ore...“. Cînd s-a insistat, s-a dispus totuși constituirea comisiei tehnice de constatare (în care, dacă se acționează bine, pot și trebuie să fie cuprinse și surse ale noastre, garantîndu-se astfel stabilirea adevărului).

La C.C.H., o astfel de comisie a fost însărcinată să examineze pericolul de explozie în sectorul cloro-sodice, sector vulnerabil. Înainte de a redacta raportul de constatare, ofițerul a avut o discuție cu specialiștii. „Să știți, s-au adresat ei la unison ofițerului, pericolul despre care ne vorbiți nu prea există“. Și au adus ca argument o suită de... explicații tehnice. Cînd ofițerul le-a cerut să-și expună într-un raport scris concluziile și garanțiile că nu se poate întîmpla nimic, membrii comisiei au ce-

rut directorului încă o zi, pentru aprofundarea problemelor. În final, raportul cuprindea concluzia: „pericol iminent de explozie“ și propunea o serie de măsuri tehnice urgente.

Uneori, din dorința de a demonstra că știu foarte multe, ofițerii din obiective dau unele indicații de strictă specialitate. Credem că acest lucru implică inconveniente considerabile. Deoarece, oricât de temeinică ar fi pregătirea respectivului ofițer în domeniul respectiv, amestecul în probleme de tehnologie etc. comportă un anumit angajament și mai ales un mare risc. Dacă lucrurile ies prost — și ele pot fi aranjate să iasă astfel de anumite elemente interesate — faptele îl pun într-o lumină nefavorabilă pe ofițer, care devine ținta unor discuții negative, a unor ironii etc.

„Introducerea“ datelor de la organul nostru la obiectiv și valorificarea lor se poate face, în funcție de conținutul și natura lor, direct de către ofițerul care răspunde de obiectiv sau de altcineva.

Un salariat de la o uzină din Brăila era semnalat că adună cu febrilitate date și documente privind o invenție ne brevetată încă la care se lucra în uzină și la care avea acces prin natura atribuțiilor sale de serviciu. S-a apreciat că o discuție cu salariații din domeniul proiectării și cercetării din cadrul uzinei și-ar produce efectul scontat: prevenirea, fără ca salariatul să fie chemat personal și avertizat. Într-adevăr, expunerea ofițerului în fața salariaților — expunere în care au fost folosite cu pricepere unele exemple din uzina respectivă și din țară — a fost de natură să-l determine pe salariatul amintit să-l abordeze curînd pe ofițer:

— „După ședința la care ne-ați vorbit, m-am gândit foarte mult... Ciudat, dar unele lucruri... mi se potrivesc. Cred că eram pe cale să comit o mare greșeală. Știți, există dorința aceasta de originalitate și de afirmare... Sînt sigur că ați știut de fapt mai mult decît ați spus, dar m-ați menajat... Vă mulțumesc“.

Cele de mai sus sînt o situație. De cele mai multe ori însă este bine ca ofițerul să evite intervenția sa directă, care poate fi comentată ca o „tracasare nejustificată“ dacă nu mai rău. Un alt caz, de la o altă uzină brăileană ilustrează cu prisosință această a doua situație.

Un salariat cu statut de apatrid afirma uneori față de rețeaua informativă că organul de securitate l-ar urmări. Despre el se știa că de la un timp adună în fișetul său documente privind diferite tehnologii și că, pe baza lor, pregătește un referat tehnic, pentru a-l susține la o comunitate din Brăila. În acest caz, o intervenție directă s-a apreciat că ar fi inoportună; dar trebuia să se intervină pentru desființarea „depozitului“ de documente. A fost instruit temeinic șeful compartimentului documente secrete din uzină — ofițer de securitate în rezervă — (alt posibil destinatar al datelor), care, împreună cu șefii unor obiective, a efectuat un control „intern“ în fișetele tuturor salariaților din sectorul în care lucra cel în cauză. A fost găsit bineînțeles și „depozitul“ amintit și s-au luat măsuri de „desființarea“ lui pe loc. După control, cel urmărit a afirmat față de o sursă: „Bine că n-a dat securitatea peste ele, m-ar fi învinuit de cine știe ce intenții...“.

Sînt desigur și situații excepționale care impun intervenția directă, personală și imediată a ofițerului. Din experiența muncii, de regulă, asemenea intervenții apar ca necesare atunci cînd datele se referă la stări deosebite, la cauze iminente de explozii, incendii, avarii etc., mai ales în punctele vulnerabile, în punctele cheie ale procesului de producție. Prezența neîntirziată a ofițerului la fața locului este absolut obligatorie. El trebuie să ceară cu fermitate înlăturarea cauzelor care generează sau pot genera evenimente și să nu plece de acolo pînă cînd acele cauze nu sînt înlăturate complet și definitiv.

Am prezentat cîteva din elementele componente ale sistemului informațional care s-a creat în mod necesar în munca de securitate desfășurată în obiectivele economice. După opinia noastră, cunoașterea exactă a acestor căi și asigurarea funcționalității lor permanente constituie unul din elementele esențiale ale muncii de prevenire pe linie de contrainformații în sectoarele economice. Iată de ce apreciem că ofițerii care lucrează în marile obiective trebuie să cunoască foarte bine acest mecanism și în permanență să-l completeze, să-l perfecționeze. Acest sistem trebuie să devină un instrument eficace în munca de lărgire și adîncire a sferei de supraveghere informativă generală în marile obiective economice.

În concluzie, considerăm că alegerea „destinatarilor“ datelor care se întorc într-un obiectiv economic pentru valorificare, trebuie să fie făcută de ofițeri cu mult discernămint. De asemenea, atunci cînd el găsește soluții de rezolvare a datelor pe care le valorifică împreună cu posibii destinatari, în nici o împrejurare aceste soluții nu trebuie să contravină principiilor muncii de securitate.

Locotenent-colonel Ion BALAN

Nota direcției de linie: Informarea privind anumite stări de lucruri negative din obiective se face de regulă prin conducătorul obiectivului sau a înlocuitorului său (de preferat pe cale oficială) și cu date aprobate de cadrele de conducere competente din cadrul unităților de securitate. Situațiile prezentate de autori cu referire la alți „destinatari“ ai informațiilor ce se „întorc“ la obiectiv, sînt excepții determinate de împrejurări deosebite, care însă nu înfirmă regula generală și trebuie considerate ca atare. Și în asemenea cazuri informarea trebuie să se facă cu aprobarea șefului nemijlocit al ofițerului și cu obligația de a-l informa pe respectivul conducător în cel mai scurt timp posibil asupra situației de fapt.

Obiective urmărite de serviciile de spionaj în România

(II)

În numărul anterior am abordat unul dintre obiectivele principale urmărite de serviciile de spionaj în țara noastră, anume cel al culegerii de informații^{*)}. În cele ce urmează vom continua cu unele exemplificări mai recente privind informații, date și documente cu caracter secret, căutate de

serviciile de spionaj în România, precum și cu alte obiective urmărite de cadrele și agenții acestor servicii în țara noastră.

În prezent se constată un interes deosebit pentru obținerea de informații, date și documente secrete din domeniul științei și tehnicii românești. Astfel, serviciul de spionaj american s-a interesat în ultimul timp de: cercetările efectuate în vederea îmbunătățirii procesului de exploatare și preparare a minereurilor neferoase; reglarea procesului de preparare a acestor minereuri; tratarea cenușelor de pirită în vederea valorificării fierului; rezultatele cercetărilor de laborator pentru valorificarea unor minereuri de cupru din Cuba; posibilitatea extragerii cuprului din haldele de minereu sărac; rezultatele obținute în valorificarea zăcămintelor prin leșiere biologică, inclusiv concluziile ce se pot trage apoi despre calitatea minereurilor respective; timpul de exploatare a unor zăcăminte etc., la care se adaugă și alte informații din domeniile militar, economic, politic etc. cum ar fi: rentabilitatea unor întreprinderi miniere; accidentele de muncă; starea de spirit a celor ce lucrează în domeniul cercetării și producției miniere; schema de organizare a gărzilor patriotice dintr-un institut de cercetare; despre unități militare mecanizate etc.

Au fost căutate, de asemenea, informații privind: rețetele unor oțeluri aliate, rezervele românești de minereuri de fier, procentajul de metal, timpul de epuizare, locurile de exploatare; stadiul tratativelor româno-indiene privind importul de minereu de fier; prețul și calitatea acestora, comparativ cu cel importat din U.R.S.S., sporul de producție obținut prin folosirea minereului adus din India; relațiile comerciale ale țării noastre cu Algeria; indici de utilizare a cuptoarelor Siemens-Martin; rezultatele obținute în experimentările cu materialele concurenței; condițiile de preț ale acesteia etc.

^{*)} V. „Securitatea”, nr. 4/1974, articolul „Informații căutate de serviciile de spionaj în România”.

Un obiectiv principal urmărit permanent de serviciile de spionaj este studiarea, selecționarea și recrutarea de agentură.

Sînt binecunoscute variatele metode și procedee de studiere și atragere la activitatea de trădare de patrie a unor cetățeni români și de aceea nu vom insista asupra lor, ci vom reține doar unele concluzii ce se desprind din cazuri recente, privind studiarea, selecționarea, recrutarea și ținerea legăturii cu agenții serviciilor de spionaj.

O primă remarcă ar fi că serviciile de spionaj continuă să studieze, să selecționeze și să recruteze agentură în țara noastră și în străinătate. În țară, după ce sînt studiați și selecționați, potențialii agenți sînt îndemnați să ocupe funcții care să le permită culegerea de informații secrete. În alte situații, cadrele spionajului se orientează direct spre persoane aflate în posturi care implicit îi fac purtători de secrete (în cercetarea științifică fundamentală sau aplicativă, în economie, în comerțul exterior etc.).

Serviciile de spionaj se orientează cu precădere spre elemente cu concepții dușmănoase statului nostru, pe care în multe situații nu le exteriorizează (la această concluzie ajungîndu-se în urma unui studiu complex, ce vizează pasiunile, viciile, obiceiurile, inclinațiile, dorințele viitorului agent). Astfel, în cazuri mai recente, au fost exploatate atît dorința unora de a părăsi țara și a se stabili în Occident, cit și tendințele altora de căpătuială.

Alteori, motivul atragerii la activitatea de trădare este naționalism-șovinismul și chiar iredentismul unor elemente. Nu sînt scăpate din vedere nici micile pasiuni ca: audițiile muzicale, excursiile, sportul, lectura unor publicații străine și altele.

În urma studiului psihologic foarte atent și a cunoașterii posibilităților informative ale celui în cauză, cadrele serviciilor de spionaj trec la efectuarea recrutării. Într-un astfel de caz, mizîndu-se pe dorința candidatului la recrutare de a părăsi țara și pe afirmația lui că nu are nici bani, cadrul serviciului de spionaj — care anterior îl sfătuisese să refuze un post în învățămînt în mediul rural și să se încadreze într-un institut de cercetare științifică, i-a „împrumutat” o sumă de bani și i-a spus: „Vei avea posibilitatea să plătești după angajare. Vom discuta atunci”. Și într-adevăr, au avut posibilitatea și au „discutat” de multe ori în împrejurări suspecte și în condiții de conspirativitate: în peșteră, la cabane, în afara orașului, în autoturisme cu farurile stinse etc.

După efectuarea recrutării, cadrele serviciilor de spionaj caută să-și instruiască agenții asupra felului cum și de unde să obțină informații, date sau documente secrete de stat, ori de serviciu și să-i dirijeze

spre locurile, persoanele, sectoarele unde s-ar afla acestea. Astfel, în același caz i s-a indicat agentului să-și facă relații în rîndul personalului tehnico-administrativ (dactilografe, secretari, desenatori, fotografi, arhivari etc., apreciind că aceștia sînt mai neglijenți în manipularea documentelor secrete. De la ei urma să sustragă și chiar a sustras copii după documente, de asemenea, indigouri, filme etc.).

Desigur, agenții sînt instruiți și asupra sistemelor de legătură (personală sau impersonală) care să nu desconspire natura relațiilor dintre ei și cadrul care i-a recrutat. De exemplu, tot în cazul de mai sus s-a convenit ca, în momentul sosirii cadrului în orașul unde lucra agentul, primul să-l sune la telefon și să i se adreseze în limba română (și nu în limba străină pe care și agentul o vorbea curent), să se prezinte cu alt nume, tot românesc, din alt oraș. A urmat apoi un sistem particular de comunicare a datelor și orelor de întîlnire etc.

În alte cazuri, întîlnirile informative au loc cu prilejul unor recepții, întruniri, cocteiluri, care continuă să fie bune ocazii de furnizare de informații cu caracter de spionaj. De exemplu, la un astfel de cocteil, dat de o ambasadă a unei țări capitaliste din București, un cadru s-a întretinut cu agentul său aproximativ 40 de minute, timp în care cetățeanul român i-a furnizat informații valoroase cu caracter economic. Exemplificativ este și faptul că în cursul unei singure luni, un atașat militar a participat la București la 14 asemenea întruniri, dintre care șapte erau date de atașatii militari ai altor state. Aceste întruniri au fost tot atîtea ocazii de exploatare informativă și de întîlniri cu agentura.

Alteori, pentru furnizarea informațiilor se folosesc relațiile oficiale (adesea încălcîndu-se anumite reguli de protocol). Astfel, tratativele duse cu o firmă străină la „ROMCHIM”, în loc să se desfășoare conform prevederilor legale, în prezența a cel puțin doi funcționari români, s-au purtat doar de un salariat care era tocmai agentul reprezentantului firmei străine.

Pe timpul deplasărilor în străinătate apar infinite ocazii de recrutare cu scop de a furniza informații, în special în cazul deplasărilor repetate și de durată. Iată, de pildă, într-o perioadă de zece ani un singur delegat, devenit ulterior trădător de țară, a efectuat 22 deplasări în R.F.G., totalizînd peste 450 zile. Dacă la „atenția” deosebită cu care delegatul român a fost tratat de gazde adăugăm banii, obiectele, femeile, băuturile, excursiile, plimbările cu elicoptere și week-endurile oferite, atunci avem o imagine a vastului arsenal financiar, material, psihologic etc. utilizat în astfel de ocazii de servicii de spionaj.

Un alt obiectiv este **determinarea anumitor cadre — oameni de**

știință, cercetători, specialiști, ingineri, medici etc. — din anumite domenii de activitate de a-și părăsi țara și a se stabili în Occident.

Domeniile „preferate” în acest sens sînt: fizica atomică, chimia, aeronautica, geologia, medicina, biologia și învățămîntul superior.

Prejudiciul cauzat științei și economiei românești pe această cale, indiferent că respectivii specialiști sînt corupți de cadre și agenți ai serviciilor de spionaj sau de firme particulare, este apreciabil.

Un obiectiv la care își dau adesea concursul și serviciile de spionaj constă în **scoaterea din țară de bunuri și valori, documente de arhivă, manuscrise, monografii ale unor zone sau localități ori colectivități religioase, naționale, etnice, profesionale etc.**

Astfel, un medic a sustras și a vindut cărți de valoare istorică, din fondul arhivistic național, unui diplomat grec, care le-a scos din țară. De asemenea, fostul secretar al atașatului militar grec „Pană”, cunoscut cadru al spionajului elen, a scos în repetate rînduri din țară bunuri și valori. Și în prezent au loc activități de acest gen, în special prin diplomați, comercianți, turiști (deși avem o lege care apără patrimoniul cultural-național).

Pe linie vest-germană a devenit obișnuință de a se căuta și scoate din țară materiale arhivistice originale sau copii, în special despre populația de naționalitate germană. De exemplu, preotul evanghelic luteran Csallner Alfred (care în 1936 a înființat Institutul de cercetări statistice și demografie politică din Sibiu, institut preluat de G.E.G. în 1940, unde el rămîne în continuare conducător pînă în 1944) a fost recrutat în 1961 de serviciul de spionaj vest-german. Ulterior, el i-a predat unui diplomat vest-german o serie de materiale de arhivă (activitate curmată în anii trecuți prin arestarea lui Csallner).

În prezent, consulul vest-german se interesează de populația de naționalitate germană din municipiul Timișoara din anul 1960 (an din care statul vest-german a început să plătească despăgubiri de război), pentru a prezenta forurilor competente date de calcul și argumente în funcție de interesele R.F.G.

Serviciile de spionaj participă activ și la acțiuni de **propagare a ideologiei burgheze, a ideilor mistice și obscurantiste, la denigrarea realizărilor orînduirii noastre socialiste.**

În acest sens, în afară de toate mijloacele „mass-media” (presă și alte publicații, radio — în special emisiunile „Europa liberă” —, televiziune, filme, edituri etc.), folosesc și așa-numiții „agenți de influență”, atît asupra românilor aflați temporar în Occident, cît și asupra celor din țară. De pildă, un turist american, emigrat de mult din țară, pe timpul cît se afla la ruda într-o localitate din Transilvania, a „convocat” cîteva

zeci de persoane (rude, prieteni, cunoscuți), în fața cărora a elogiât „modul de viață american” și a denigrat realizările noastre, iar în final le-a prezentat filme cu conținut propagandistic, pe care le adusese cu sine. Asemenea acțiuni propagandistice sau naționaliste au loc și pe liniile: vest-germană, israeliană etc., prin intermediul turiștilor și vizitatorilor la rude.

Pentru o mai deplină edificare asupra adevăratului „profil” al postului de radio „Europa liberă” este elocventă afirmația ofițerului de informații polonez, Andrzej Chechowicz, care a lucrat în Secția secretă, denumită „Departamentul de studii și analize pentru Europa răsăriteană”, timp de 6 ani, fără a i se descoperi adevărata identitate. Întors în țară sa, ofițerul polonez a declarat că „activitatea în cadrul acestui post de radio implică atragerea automată la colaborare cu reprezentanții serviciilor de informații ale S.U.A.” Andrzej Chechowicz a precizat că „postul de radio «Europa liberă» este practic în întregime finanțat și controlat de C.I.A., donațiile particulare reprezentând o cotă infimă”.

Desigur că obiectivele urmărite de serviciile de spionaj sînt mai numeroase, importanța și chiar apariția și dispariția unora fiind legate sau determinate de anumite perioade și interese. Astfel, dacă imediat după 23 August 1944 unul dintre obiectivele principale ale serviciilor de spionaj occidentale era crearea și folosirea grupurilor, organizațiilor profasciste, reacționare, de diversiune, sabotaj etc., formate din legionari, reprezentanți ai partidelor „istorice”, foste cadre ale administrației burgheze etc. în scopul răsturnării orînduirii sociale și de stat, organizarea de atentate asupra activiștilor de partid și de stat etc., în prezent asemenea acțiuni fățișe au cedat locul altora: oamenii lor de încredere sînt dirijați să ocupe funcții de perspectivă, să intre în partid, să ajungă în posturi de conducere, să nu aibă manifestări ostile fățișe, pentru a putea cîștiga încrederea celor din jur și astfel să culeagă și să furnizeze informații.

Independent de ponderea obiectivelor urmărite, într-un moment sau altul, de serviciile de spionaj, va rămîne, cu rol primordial, culegerea de informații, date și documente secrete din domeniile economic, politic, militar, științifico-tehnic și despre organele de securitate și miliție, iar pentru realizarea acestui deziderat vor continua să studieze, să selecționeze și să recruteze agentură. În contextul acestor împrejurări, avem misiunea de a apăra secretul de stat și a preveni, descoperi și lichida la timp orice acțiune inițiată de cadrele și agenții serviciilor de spionaj împotriva țării noastre.

Locotenent-colonel Vergiliu IONESCU
Căpitan Sorin-Ioan BOLDEA

Scrisoarea cu două cuvinte

Acțiunea fusese deschisă în urma unui fapt cit se poate de concret: numitul „Lupaș”, militar din Ministerul Apărării Naționale, aflat în străinătate, refuzase să se întoarcă în țară. Din declarația colegului care îl însoțise în afara țării, rezulta că, la cîteva zile după ce ajunseseră în exterior, „Lupaș” a fost vizitat de mai multe ori de un individ. Acesta îi vorbea pe un ton foarte familiar, pîrînd că l-ar cunoaște de mult. Apoi, „Lupaș” refuzase să revină în România...

Cîteva săptămîni mai tîrziu, „Lupaș” i-a scris soției o scrisoare, în care justifică gestul său prin „dorința de a o vedea fericită”, adăugînd că „va face totul, pentru a o aduce lîngă el”. Unui prieten, „Leandru”, îi scrisese, de asemenea, că o iubește foarte mult pe Alina, că nu poate concepe viața fără ea, că „va face orice”, pentru a o avea lîngă el. În final, adăuga: „Dacă poți, ajută-mă”.

În legătură cu motivele care îl determinaseră să rămînă în străinătate, existau incertitudini. Se știa că, înainte de căsătorie, „Lupaș” conviețuise cu numita „Sticlaru Rodica”, fiică de ofițer, cu care avea un copil. Femeia îl căutase de cîteva ori la unitate, amenințînd că, dacă nu-i asigură pensia alimentară copilului, se va duce la soția lui și îi va spune adevărul.

Acestei amenințări i se adăuga faptul că Alina era o femeie frumoasă, căreia îi plăcea luxul. Era doctoriță, altminteri o bună specialistă, care visa „să se realizeze mai bine” în străinătate.

Aceasta era deci situația în momentul în care maiorul Pavel, ofițerul de contrainformații care răspundea de obiectivul unde lucrase „Lupaș”, a primit ordin să studieze posibilitatea readucerii rapide în țară a acestuia (deoarece era în posesia mai multor date secrete). Concomitent, i s-a ordonat să ia măsuri pentru a o determina pe Alina să renunțe la planul de a-și urma soțul.

După ce a studiat dosarul — și a cunoscut deci situația lui „Lupaș”, concepțiile și profesia soției sale — Pavel a simțit... că nu prea știe de unde s-o înceapă. Ce era de făcut?

Departa de a putea fi un aliat, Alina era mobilul gestului făcut de „Lupaș” și totodată o ființă individualistă, cu un orizont politic pe care nu se putea conta. Și era totuși singura persoană care însemna ceva pentru „Lupaș”, singura capabilă să-i schimbe hotărîrea. Cum să faci însă din Alina un aliat?...

Într-o seară, pe la începutul lunii decembrie, la ușa apartamentului Alinei suna un bărbat tânăr și elegant. A salutat-o puțin cam afectat pe Alina și i-a spus că dorește să vorbească cu soțul ei.

— Am nevoie urgentă de el, a precizat tânărul elegant, simulînd nerăbdare. M-ar putea ajuta să ies dintr-o mică încurcătură și...

— Dar cine sînteți? întrebă femeia nedumerită.

— Ah scuzați! Dragomirescu mă cheamă, explică tânărul și adăugă ceva în sensul că „Lupaș” i-a vorbit alit despre Alina, încît avea impresia că și ea trebuie să-l cunoască.

— Soțul meu a rămas în străinătate! îi spuse cu un glas scăzut femeia, uitîndu-se în jur, să nu fie auzită de vecini.

— A rămas în străinătate?! Bine, dar... este imposibil să-mi facă o asemenea... Uite ce i-a trîsnit prin cap! Și eu atîtea speranțe imi pusesem în el! Doamne, cum mi-a încurcat toate treburile!

Aruncînd încă o privire spre ușa vecină, Alina îi șopti să între câteva minute în locuință.

Au discutat mai mult, căpitanul Dogaru — alias Dragomirescu — aflînd cu acea ocazie intenția fermă a Alinei de a „găsi o cale” să treacă „dincolo”. Cînd și-au luat la revedere, ofițerul a rugat-o pe Alina ca, în situația că are ceva vești, să-i scrie și lui. El a asigurat-o totodată de discreție în legătură cu cele vorbite.

A doua zi, maiorul Pavel s-a întîlnit cu inginerul „Berindei”, care, după ce a ascultat introducerea ofițerului, a spus simplu:

— Ziceți-mi concret, ce trebuie să fac eu, de fapt!?

— Să mîncîci o prăjitură. Poate să bei și un lichior.

— Aha! Cu soțioara tipului d-a fugit?

— Exact. O cunoști mai de mult, așa că...

— Bem lichiorul și stop! Atîta tot?

— Atîta tot.

— Păcat, rise „Berindei”, preferam o sarcină mai complexă.

Alina primi a doua zi un bilet care-i stîrni o bucurie neobișnuită. Un mesager de la „Lupaș” își anunța sosirea, rugînd-o să se întîlnească la o cofetărie. Se precizau cîteva detalii pentru a-l recunoaște pe mesager, după care Alina era rugată să dovedească maximum de prudență și, în situația că e urmărită, să nu vină.

Odată ajunsă la cofetărie, Alina privi în jur. I se părea că toți ochii din încăpere se îndreptaseră asupra-i. La una din mese îl recunoscu pe mesager sorbindu-și citronada cu un aer indiferent. Cu pru-

dența dictată de situație, femeia se apropie și dădu o precaută „bună-seara”. Individul ridică privirile, îi răspunse la salut printr-un zîmbet și-i indică un loc pe scaunul de lingă el. Apoi, după cîteva banalități de circumstanță, începu prin a-i confirma informațiile pe care ea le avea despre „Lupaș” (rezultate din sursa „S”), prin a adăuga dorința soțului de a urgenta „revederea”, încheind cu întrebarea dacă „doamna are ceva speranțe să reușească ceea ce a întreprins”. Da, Alina avea ceva speranțe, i-a mărturisit că:

— Am găsit pe cineva. E prieten cu un străin care vine des în țară. Spune că are posibilități cu un pașaport. Însă mi-e tare teamă! Am mai găsit și pe altcineva, dar cere zece mii. Aș putea să-i dau, dacă ar fi ceva sigur însă... El nu mi-a trimis ceva bani?

— Nu prea avea nici el pentru un moment... Trebuie să aveți în vedere că, fiind deocamdată străin, îi e mai greu. A schimbat cîteva servicii, acum lucrează bine, la gresat mașini, dar are datorii și...

— Cum? Ce-ați spus că face?!

— A, n-aveți grijă, n-o să lucreze la garajul ăla nici un an. O să găsească el altceva, vă asigur. E vorba de o școală pe care...

— Ce școală? făcu Alina ochii mari.

— Trebuie să știți că la noi nu sînt decît două feluri de oameni, doamnă: foarte bogați și... săraci. Condiție mijlocie nu prea există. Ca să te menții în lumea noastră, cînd ești străin... trebuie să ascuți pînă la urmă și... El a fost militar. O să reușească, să vedeți...

— Ce?!

— Vă rog, mai încet. Nu are rost să discutăm toate astea acum. O să vi le explice chiar el, după ce veniți.

— Mie mi-a scris că o duce foarte bine! vă speriați, doamnă! Totul are să fie bine, o să vedeți. Peste vreo săptămînă, am să vă caut din nou. Vreau răspunsul exact și cîteva rînduri pentru soțul dumneavoastră. Acum vă las.

Individul părăsi cofetăria, lăsînd-o pe Alina total dezorientată. Trecură cîteva minute, în care femeia rămăsese complet nemișcată privind rafalele de vînt care spulberau zăpada străzii, fără să vadă nimic.

Se trezi apucată de braț. Se întoarse brusc.

În fața ei stătea „Berindei”. Zimbea prietenos. Apoi începu să vorbească; parcă și comandase ceva, da, ceva de băut... Alina tăcea, sau aproba mecanic din cap.

Cînd își privi ceasul se sperie. Era aproape unu noaptea. Și acolo... De la o altă masă, un alt cunoscut îi făcuse un semn amical. Fața îmbujorată a femeii păli brusc.

— Ce-i cu tine? S-a întîmplat ceva? o întrebă „Berindei”.

— Cel de acolo mă cunoaște, e prieten cu părinții soțului meu. Vreau să plec! Nu mai stau un minut! adăugă ea.

— Stai liniștită, bărbații sînt discreți! o asigură inginerul.

„Leandru” nu părea să facă parte însă din acea categorie. După ce a lăsat-o pe Alina, s-a ridicat și apropiindu-se de masă a salutat-o altminteri politicos, dar cam prea zimbăreț.

Trei zile mai târziu, Alina primi o invitație. Trebuia să se prezinte la miliție. Rămase consternată.

Ajunsă la miliție, un maior o chestionă amănunțit în legătură cu intenția de a lugi în străinătate.

— Nici gând de așa ceva! se apără Alina. Ce să caut acolo?!

— Avem o declarație a unui ins care a fost prins de către noi în timp ce oferea un pașaport fals unei femei. Intre numele altor persoane din agenda lui, figura și al dumneavoastră.

— Nu cunosc un asemenea om! spuse Alina iritată. E pur și simplu o înscenare! tăgădui ea, roșind.

— Doriți cumva să vă confruntăm!? // avem aici. Trebuia să vă înțelegeți cu el, asupra...

Alina nu mai auzea. Privirea fixa podeaua fără să vadă nimic. Așadar, reușise să intre în atenția miliției. De-acum... de-acum ce era de făcut? Vocea ofițerului de miliție i se păru amenințătoare:

— Deocamdată vă punem în vedere că vă aflați în fața tentativei comiterii unei infracțiuni. Vă aduc la cunoștință că în Codul penal, la art. 245, este prevăzut că...

De-abia ajunsă acasă, Alina primi un telefon de la mesagerul soțului. Pleca. Puteau să se întâlnească?

— Nu, aproape țipă Alina. Spune-i că eu nu vin! Nu vin acolo!

— Asta spuneți-i dumneavoastră, doamnă, făcu parcă furios mesagerul și închise telefonul.

Alina plinse o jumătate de ceas singură, plecând apoi la părinți și le povesti tot. În aceeași seară, o scrisoare plecând spre țara unde se afla „Lupaș”, ducând doar două cuvinte: „Nu vin!”

Odată cu scrisoarea Alinei „Lupaș” a primit o scrisoare și de la „Leandru”. Acesta îl informa că soția lui este văzută în anturajul unui anume „Berindei”, inginer, mare crai. Și încheia: „Eu aș zice să lași dracului tot acolo și să vii acasă, până o mai ai. Să nu-ți fie frică. Nu ți se întâmplă nimic. Ia o hîrtie de la ambasadă, din care să rezulte că, la cererea ta... Asta-i tot, fă cum crezi!”

Către sfîrșitul lunii ianuarie, „Lupaș” se înapoia în țară. Alina, care ne ajutase în această acțiune foarte mult, l-a așteptat la gară. Ne ajutase, ce-i drept, fără să aibă habar c-o face; dar...

General-maior Dumitru GHERGUT

Utilitatea caselor de întâlniri în munca de investigații

Recent, în cadrul compartimentelor de investigații din Centrală au avut loc ședințe de bilanț ale activității de profil, desfășurată în cursul anului 1974. Cu aceste prilejuri, s-a evidențiat faptul că munca de investigații străbate o nouă etapă, ea urmînd să realizeze un salt evolutiv, ca urmare a creșterii și diversificării sarcinilor organelor de securitate, izvorite din documentele Congresului al XI-lea al P.C.R.

Trăind în spiritul contemporaneității, al dinamismului vieții moderne, apreciem că randamentul sub aspect calitativ al muncii de investigații este condiționat, în principal, de maniera de lucru cu sursele proprii de informare, în vederea asigurării unui volum corespunzător de informații utile și pentru respectarea deplinei conspirativității.

În acest sens, discuțiile ocazionate de bilanț au abordat problema rețeaua informativă de investigații, pornindu-se de la faptul că, în legătura directă a fiecărui ofițer, există un număr mare de colaboratori și rezidenți a căror conspirare trebuie asigurată.

Este știut că, pentru executarea sarcinilor, ofițerul de investigații contactează zilnic, în zona sa, numeroase surse (recrutate sau nerecruitate) fie la domiciliul acestora, fie în alte locuri. De foarte multe ori, din motive obiective, nu este posibilă frecventarea domiciliului colaboratorilor (pentru că sint prezenți membrii familiei acestora, s-ar atrage atenția unor vecini susceptibili de a crea suspiciuni în jurul persoanei colaboratorului etc.).

Aceasta fiind situația, s-au găsit și soluții adecvate, respectiv crearea de rezidențe și folosirea pe scară mai largă a caselor de întâlniri. De obicei, în crearea caselor de întâlniri s-a optat pînă în prezent pentru diverse încăperi de serviciu, cum ar fi: birourile administrației unor imobile, unele încăperi auxiliare din școli, policlinici, biblioteci de cartiere etc., spații care n-au oferit întotdeauna cele mai bune condiții și nici conspirativitatea necesară. De pildă, la un moment dat, inerția și comoditatea unor lucrători au condus la crearea unor așa-zise „case de întâlniri” în boxele unor blocuri noi, care, cum era de așteptat, n-au rezistat mult. Pe de o parte, amplasarea lor „la vedere” a atras imediat atenția locatarilor care circulau frecvent pe culoare. Pe de altă parte, avînd intrare directă, ofereau posibilitatea recepționării din afară a dialogurilor dintre ofițer și colaboratori, nefiind asigurată deci conspirativitatea necesară. Totodată exista pericolul observării de către locatarii și o altă situație neplăcută: locatarii imobilelor respective, fiind lipsiți de folosința acelor încăperi și observînd persoane străine de bloc intrînd acolo, s-au adresat comitetelor asociațiilor de locatari, solicitînd

explicații. În consecință, casele de acest gen au devenit improprii scopului pentru care fuseseră create.

Nu trebuie să absolutizăm totuși, întrucit sînt și încăperi bine dispuse din construcție, cu destinații care să nu afecteze folosința în comun a acestora de către locatari și care în final asigură condiții bune pentru utilizarea lor în interesul muncii de investigații. Asemenea încăperi pot fi unele săli de lucru pentru comitetele asociației de locatari, bibliotecii de bloc, săli de ședințe etc.

În principiu însă ne exprimăm părerea că și la specificul muncii de investigații este necesar să se promoveze cu mai mult curaj practica folosirii unor încăperi de locuit, în care se pot organiza întîlnirile cu rețeaua informativă în condiții optime. Dar aceasta presupune și unele implicații specifice, determinate de faptul că în zona sa de lucru, investigatorul este cunoscut de multe persoane. Aceasta face ca prezența lui într-un anumit loc să fie mai ușor de sesizat decît a ofițerilor din informativ.

De aceea, este recomandabil să se creeze case de întîlniri în zona din imediata vecinătate, unde investigatorul nu este cunoscut de cetățeni și ca atare poate trece neobservat. Opinem că în cartierele de blocuri nou construite există posibilitatea creării de case de întîlniri, în special în locuințele proprietate personală.

Considerăm că, pentru deplina reușită — în sensul asigurării unei activități continue și pe o durată de timp mai mare — este necesar să se facă o atentă selecție, optînd în primul rînd pentru acele persoane care lucrează pe șantiere în provincie sau care, datorită programului lor de muncă, oferă condiții de lucru pentru investigator și după-amiezele.

Desigur, o verificare atentă și minuțioasă a persoanelor ce urmează a fi atrase la colaborare, în poziția de gazdă case de întîlniri, constituie o condiție esențială pentru reușita activității ulterioare. În acest sens, iată un exemplu recent și semnificativ.

Un investigator urma să creeze casa de întîlniri „Monica”. Pentru scopul propus, ofițerul a punctat și verificat o tînră deținătoare a unui apartament proprietate personală în care candidata locuia singură.

Mergînd însă pentru recrutare la domiciliul ei, a fost găsit acolo în vizită prietenul persoanei în cauză — despre care, în timpul studierii și verificării pentru colaborare, nu se obținuseră date. S-a renunțat deci la recrutare, s-au aprofundat verificările, stabilindu-se în acest fel că prietenul candidatei avea dublura cheilor apartamentului și își permitea să vină în casă la diverse ore din zi — chiar în lipsa titularii. Situația fiind de această natură, s-a renunțat definitiv la ideea recrutării acelei gazde.

În încheiere, ne exprimăm o convingere — impusă de sarcinile și cerințele actuale — și anume că, numai prin folosirea unor case de întîlniri corespunzătoare, se poate asigura un instructaj diversificat și eficient, în condiții reale de conspirativitate pentru rețeaua de investigații.

Locotenent-colonel Ionel CRAIU

Confluența și interacțiunea factorilor sociali și individuali în criminogeneză

Prof. univ. dr. Tiberiu BOGDAN
Membru titular al Asociației
internationale de criminologie

Necesități și motive

Urmărind activitatea unui copil lăsat în voie într-un parc, s-ar putea să înregistrăm o etapă de cîteva minute cînd el „nu face nimic” și aparent nici nu e atent la ceea ce se petrece în jurul lui. Dacă acest comportament relativ prelungit se schimbă și el începe să alerge după un fluture, atunci putem să presupunem că ceva s-a modificat, fie în el, fie în jurul lui, că ceva a motivat schimbarea de comportament de care dă dovadă.

Asemenea fenomene putem înregistra ori de cîte ori analizăm activitatea umană și numai decît vom ajunge la concluzia că **nici o acțiune umană nu este lipsită de motiv (motivație)**, indiferent dacă ne gîndim la un simplu act motor (cum ar fi rezolvarea unei probleme de matematică) sau la vreo activitate superioară complexă.

Studiul psihologic al motivației urmărește să răspundă la trei probleme fundamentale:

- a) De ce devine activ un organism sau o persoană?
- b) De ce un organism sau o persoană acționează mai curînd într-un anumit fel și nu în altul?
- c) Cum se poate obține ca un organism sau o persoană să-și schimbe comportamentul față de ceva, adoptînd un comportament mai potrivit sub aspect individual sau social?

Pentru criminogeneză cea de-a doua problemă este deosebit de importantă, care tinde la schimbarea comportamentului pe calea reeducării foștilor delincvenți, cită vreme cea de-a treia atinge mai ales sfera reeducării foștilor delincvenți, care tinde la schimbarea comportamentului pe calea schimbării motivației.

La modul cel mai general putem afirma că orice comportament uman, în ultimă instanță, se explică prin felul în care sînt satisfăcute necesitățile sale fundamentale. O seamă de comportamente se pot deci explica prin faptul că unele altele prin satisfacerea **excedentară** a aceluiași necesități.

Necesitățile fundamentale ale omului sînt (sau au fost) **deficitar satisfăcute**, iar motivează în principal activitatea lui se clasifică în literatura de specialitate în următoarele cinci categorii (A. Maslow):

1. Necesități fiziologice (hrană, odihnă, sex etc.).

2. Necesitatea de a se simți în siguranță (ocrotit de adulți, a fi adăpostit, a fi ferit de intemperii și la un nivel superior de evoluție umană și necesitatea de a avea un loc stabil în producție etc.).

3. Necesitatea de afecțiune și apartenență (să fii iubit de cei din jur, să fii acceptat în familie, clasă, loc de muncă etc.).

4. Necesitatea aprecierii sociale (de a fi ascultat, aprobat în opinii, de a avea prestigiu în ochii celor din jur etc.).

5. Necesitatea realizării individuale (de a crea ceva durabil și util semenilor, de a lăsa în urmă ceva deosebit etc.).

Urmărind această enumerare (așa-zisa piramidă a lui Maslow) observăm că primele două grupe sînt necesități elementare (cea de-a doua în parte) și că ele sînt comune ființelor animale și umane. Caracteristica lor principală este aceea că se manifestă în mod tiranic. Într-adevăr, un om lipsit cîteva zile de hrană dă semne din ce în ce mai mari de desperare și, ajuns la un înalt grad de infometare, devine capabil de acte nesăbuite. Motivul puternic fiziologic — de foame — înlătură treptat orice considerente morale și legale, provocînd în cele din urmă reacții intempestive.

Celelalte necesități, luate în ordinea amintită mai sus, au un caracter social din ce în ce mai pronunțat și, prin deficit sau exces de satisfacție, motivează comportamentul individului. Trebuie să înțelegem însă faptul că și necesitățile de ordin social au un caracter stringent, chiar dacă nu sînt atît de excesiv tiranice ca necesitățile fiziologice. Totuși, strădania desperată a unor oameni izolați de a fi acceptați de familie, de grupul de muncă etc., nefericirea acelor care nu reușesc cu toată silința lor să cîștige stima altora și să dobîndească prestigiu, arată elocvent pe unde trebuie să căutăm sursa explicativă a comportamentului lor, deci care este în ultimă instanță motivația acestor comportamente.

Din punctul nostru de vedere, insatisfacția pe planul necesităților fundamentale fiziologice și sociale (luate în parte sau cumulativ) constituie factori esențiali de criminogeneză.

În legătură cu necesitățile fundamentale trebuie să remarcăm și faptul că ele, tot constituind motive puternice de-a lungul vieții, se manifestă diferențiat în raport cu vîrsta și mai ales cu mediul social în care trăiește individul. Astfel, la vîrstele mici necesitățile de ordin biologic-fiziologic acționează mai puternic, iar ulterior — deși necesitățile fiziologice nu dispar — cele de ordin social ajung pe primul plan. Alături însă de aceste caracteristici generale, se constată și existența unor caracteristici individuale, în sensul că unele dintre aceste necesități devin **dominante** (în cazuri extreme, chiar obsedante), restul necesităților căzînd pe al doilea plan. Astfel găsim indivizi care fac totul pentru a cîștiga prestigiu, alții fac totul pentru a mînce bine, a se îmbrăca bine etc. Depinde de forța educației primite, precum și de unele ocazii de moment, dacă aceste motive îi vor ține în cadrul unor acțiuni admisibile din punct de vedere social sau dacă îi vor împinge spre a utiliza căi și mijloace reprobate social-legal, pentru a-și satisface necesitățile lor.

Dincolo însă de o simplă satisfacere, literatura de specialitate mai relevă (Lohman) că necesitățile fundamentale trebuie să fie satisfăcute la timp și în modul corespunzător mediului socio-cultural în care trăiește individul. Astfel, de pildă, un copil prea bine îmbrăcat într-un cartier unde ceilalți sînt îmbrăcați

mai modest este nesatisfăcut (ajunge ținta batjocurii celorlalți, deci neacceptat în cercul covirstnicilor), tot așa și acela care este modest îmbrăcat printre ceilalți care sînt toți bine îmbrăcați.

Și, în fine, mai trebuie să arătăm că satisfacerea necesităților fundamentale este în funcție de un puternic element subiectiv — **nivelul de aspirații** — care face să găsim oameni cu sentimentul insatisfacției chiar și în rîndul acelor care în mod obiectiv au, cum se zice, „tot ce le trebuie”. Un nivel de aspirații ridicat, la un om cu o conștiință socială ridicată, poate determina o activitate creatoare susținută, valoroasă pentru colectivitate. Dar un nivel de aspirații ridicat în mod nejustificat, hrănit din orgoliu și resentimente, poate duce la acțiuni antisociale.

Frustrare-agresivitate

Ce se întîmplă pe plan psihic atunci cînd un individ nu-și poate satisface în mod corespunzător, conform aspirațiilor sale, necesitățile? În asemenea cazuri intervenit atunci cînd individul intîlnește în calea lui un obstacol mai ușor sau mai greu de îndepărtat și care deci îl împiedică să-și satisfacă o necesitate.

Ne găsim în stare de frustrare atunci cînd grăbindu-ne la locul de muncă alergăm după un autobuz care pornește tocmai cînd am ajuns în dreptul lui. Logic ar fi să ne oprim și să-l așteptăm pe următorul, căci tot nu putem să mai facem nimic. Totuși noi mai alergăm cîteva pași în mod inutil, ne enervăm din cale afară, proferăm injurii etc. Cu alte cuvinte o stare de frustrare declanșează **stări emoționale puternice**, care **dezorganizează** activitatea noastră normală, intrăm într-o scurtă stare de **criză**, ne manifestăm **irațional și atipic** față de felul nostru de a fi. Cei mai mulți, în asemenea situații, devin **agresivi**, consumînd pornirile agresive (care nu sînt neapărat violente ori destructive) pe plan verbal sau acțional.

Alături de **stările de frustrare pasagere** există **sentimente de frustrare**, care sînt de lungă durată și care dereglează esențial conduita individului pe multă vreme. Cel ce, de pildă, nu este promovât în munca lui din motive obiective, se simte frustrat și acest sentiment de frustrare îl poate duce la atitudini și comportamente necorespunzătoare și uneori vădit antisociale.

Interesant de remarcat este faptul că sentimentul frustrării poate să apară nu numai în cazul unor situații reale, ci și în cazul unor situații imaginare. În exemplul de mai sus, individul respectiv este inclinat să considere că nu motive obiective îl împiedică în promovare, ci o persecuție (imaginară) din partea șefilor săi. În acest caz, avem de-a face cu o **falsă frustrare**, alimentată de aspirații nejustificate, care totuși **duce la aceleași reacții negative**.

Literatura de specialitate din ultimele decenii insistă asupra faptului că stările de frustrare dau naștere la agresivitate în majoritatea cazurilor și doar în mică măsură unor reacții de retragere sau de resemnare (K. Lorenz, A. J. Yates, L. Berkovitz, A. Storr etc.).

În concepția noastră, termenul de agresivitate se referă la acele forme de comportament ofensiv consumat pe plan acțional sau verbal care, obișnuit, dar nu neapărat și în mod necesar, constituie o reacție disproporționată la o opoziție reală

sau imaginara. In aceasta incercare de definire punem accent deosebit pe elementul **ofensiv**, pe cel de **disproporționalitate**, ca și pe elementul de **opozitie** (reală sau imaginara). Intr-adevăr, aceste elemente constitutive ale agresivității potențiale sint definitorii pentru personalitatea delinventului. Psihologic vorbind, într-o anumită situație conflictuală obișnuită, noi ne așteptăm ca delinventul să aibă o atitudine ofensivă disproporționată cu elementul declanșator, urmărind distrugerea fizică sau simbolică (de pildă, verbală) a obstacolului.

Unele caracteristici psihologice ale infractorilor impotriva securității statului

In literatura criminologică burgheză clasică, infracțiunile zise politice erau considerate separat de infracțiunile de drept comun. Lombroso și Lasehi în lucrarea „Crima politică și revoluțiile” (1891) consideră că infracționismul politic este o reacție față de inerția socială, față de misoneism (aversiunea față de orice inovație), care caracteriza, chipurile, întreaga societate. Pe plan individual, acești autori consideră că infracțiunile politice se comit de către: (a) **criminali născuți** sau (b) de către **criminali-nebuni** (ca de pildă, Luther, Savonarola, Gorguloff etc.) care se caracterizează printr-o mai mare receptivitate față de nou (!?) și în fine (c) de către **criminali de ocazie** (ca de pildă, Robespierre), care sint motivați de orgoliu și adesea tiriji de evenimentele pe care nu le pot stăpini.¹⁾

Generalizările nefondate și exagerările generate dintr-o origine mult depășită a acestei teorii ca și a altora de acest gen azi sint recunoscute și de criminologii burghezi.²⁾ Cercetătorii lucizi din Occident arată suficient de clar că însăși structura societății capitaliste este criminogenă, așa cum rezultă din lucrările recente ale lui J. Pinatel din Franța sau Edwin Schur din S.U.A., care își intitulază în mod sugestiv lucrările „La société criminogène” (Societatea criminogenă), respectiv „Our Criminal Society” (Societatea noastră criminală).

Problema pe care ne-o punem acum este: Ce putem spune — ca psihologi — despre infractorii impotriva securității statului, despre acei indivizi, care, în mod conștient și deliberat, încearcă să submineze orinduirea noastră socialistă?

La modul cel mai general, infractorul impotriva securității statului nu se deosebește ca **structură psihică** de infractorul de drept comun, ci are un **alt mobil**, în sensul că lovește cu precădere în colectivitate, sau în reprezentanții acesteia, și, de regulă, nu în indivizi oarecare sau în bunurile acestora. Din punctul nostru de vedere, infractorul impotriva securității statului este un **deviant periculos care, cu bunăștiință, se opune progresului orinduirii noastre sociale**.

Fără indoială că acest tip de infractor se recrutează din rîndurile acelor care în mod nativ aparțin celor greu educabili³⁾ și deci care, în cursul formării personalității lor, n-au ajuns să echilibreze în mod corespunzător interesele lor

¹⁾ Jaques Léauté-Criminologie et science pénitencière, PUF, Paris, 1972, p. 270 și urm.

²⁾ Lucrarea citată, p. 283.

³⁾ Vezi: „Securitatea” nr. 3/1974, p. 31.

particulare cu interesele colectivității. De aici urmează formarea unei optici obtoze — a unei **structuri cognitive**, cum se numește în literatură — care îl face pe individ să acuze colectivitatea și sistemul pe care aceasta se bazează pentru orice insatisfacție imaginara sau reală de care are parte. Agresivitatea lor decurge deci nu numai dintr-o **impulsivitate greu stăpinită**, ci mai curînd dintr-un **sentiment de frustrare** — în realitate de pseudo-frustrare — care „legitimizează” în fața propriei **conștiințe deformate**, aspirațiile sale nefondate ca și activitatea sa nocivă colectivității. Ușurința de „trecere la act” ce caracterizează majoritatea infractorilor habitudinali în egală măsură este proprie și infractorului impotriva securității statului.

Așa cum s-a arătat⁴⁾, orice acțiune umană, deci și orice act infracțional (fie de drept comun sau nu) este o funcție a interrelației dintre personalitatea umană și situația (generală sau de moment — ocazia) în care ea se găsește și față de care reacționează. Astfel fiind ne putem întreba: În condițiile societății socialiste mai pot exista situații în care acești greu educabili, cu structură cognitivă obtuză, pseudo-frustrați să actualizeze potențele lor negative și să treacă la acte deviante care să fie dăunătoare securității statului?

La această problemă răspunde clar criminologul sovietic V. N. Kudreavțev⁵⁾, arătînd că: „mai există în perioada construirii socialismului (a) contradicții ce decurg din greutățile inerente luptei pentru **construirea societății noi**, care ne obligă vremelnic la limitarea sau amînarea satisfacerii unor necesități personale; (b) **contradicții provocate de lipsurile existente în organizarea socială, în muncă, și repartizarea bunurilor etc.**; (c) **contradicții între dorințele personale ale omului și necesitățile societății în întregul ei...** Omul conștient soluționează aceste contradicții în interesul societății, pe cînd cel la care sint slab dezvoltate sentimentele datoriei obștești acționează contrar acestor necesități.” (subl. ns.)

Din toate aceste considerații, pentru prevenirea infracționismului îndreptat impotriva securității statului, sarcina de căpetenie a fiecărui om conștient, independent de nivelul la care își desfășoară activitatea, este respectarea riguroasă a legalității socialiste, a disciplinei în muncă etc., pentru a nu se crea breșe ce ar putea duce la nemulțumiri, pentru a evita crearea unor stări de frustrare. Aceasta este deci sarcina colectivității în ansamblu și a fiecărui individ-cetățean, membru al colectivității.

Pe de altă parte, este un adevăr cunoscut că orice act infracțional, dar mai ales cele îndreptate impotriva securității statului, nu este altceva decît o rezultată finală a unei evoluții negative îndelungate care precede actul. Cum această evoluție negativă se petrece în timp, factorii educativi (familia, școala, organizațiile de tineret, cele obștești etc.) pot observa primele manifestări de devianță, și, în cele mai multe cazuri, pot lua și măsurile educative sau de constrîngere înainte ca situația să devină prea gravă. Nepăsarea sau superficialitatea pe acest plan este criminogenă, tot așa cum criminogenă poate fi orice încălcare a legalității noastre socialiste.

⁴⁾ Vezi: „Securitatea” nr. 2/1974, p. 61.

⁵⁾ V. N. Kudreavțev — Pricinosti v kriminologii, Juridiceskaia literatura, Moskva, 1968, p. 58 și urm.

SPIONUL CARE A VRUT SĂ-L ASASINEZE PE HEISENBERG *)

A existat James Bond în realitate? Cine știe!... În orice caz, un aventurist superspion plin de succese a existat în persoana americanului Moe Berg.

Fiu al unui emigrant evreu, Moe Berg s-a născut în New York. La vârsta de 30 de ani era unul dintre cei mai cunoscuți jucători de baseball ai Americii. În afară de asta, stăpânea mai multe limbi, nu ușor de învățat, printre care latina și sanscrita. Această bizară combinație de cunoștințe și înzestrare sportivă i-a netezit drumul spre serviciul secret.

În anul 1934, pe când era un jucător de baseball, sărbătorit, aflându-se cu echipa S.U.A. în Japonia, Moe Berg a cerut puțin timp liber de la șeful echipei, s-a îmbrăcat într-un kimono negru și a plecat cu automobilul spre spitalul Lukes din

Tokio. Acolo se afla fiica ambasadorului american, Cecil Burton, care deja născuse. Cu un buchet de flori în mână, Moe Berg s-a prezentat la intrare, spunând că vrea s-o viziteze pe fiica ambasadorului. Neînsoțit, a mers la lift, însă la etajul unde se afla spitalizată fiica ambasadorului, Moe Berg a făcut un mic ocol și s-a strecurat pe acoperișul spitalului. Acolo a scos din kimono un aparat de filmat dintre cele mai perfecționate și a fotografiat silueta orașului, filmând în special clădiri strategice și obiective industriale. Cîteva ani mai tîrziu, fotografiile acestea erau unicele puncte de sprijin pentru bombardierele S.U.A. care au atacat Tokio.

Cu puțin timp înainte de sfîrșitul celui de-al II-lea război mondial, Washingtonul

*) Heisenberg, Werner: fizician german. Unul dintre întemeietorii mecanicii cuantice; a formulat relațiile de imprecizie (relațiile H.) cu aplicații la studiul fenomenelor microcosmosului. A fundamentat teoria cuantică a feromagnetismului, a electrodinamicii și a particulelor elementare.

i-a încredințat lui Moe Berg o misiune dificilă: trebuia să afle cit de mult au avansat nemții cu cercetarea nucleară și dacă Hitler nu va folosi ultimul minut pentru a face uz de bomba atomică, hotărînd astfel soarta războiului în favoarea lui...

Moe Berg, care toată viața lui preferase costum negru, pardesiu negru, mănuși negre și pălărie neagră, și-a pus în mișcare toate talentele și s-a împrietenit cu atomistul elvețian Scherer, care a reușit să-l aducă pe savantul atomist german Werner Heisenberg la Zürich „pentru a ține o conferință”. În ciuda atmosferei de „amurg al zeilor” de care era stăpînit Reichul german la 18 decembrie 1944, Heisenberg a dat curs invitației. În primele rînduri din Sala de conferințe se afla și un student, care nu atrăgea prin nimic atenția — Moe Berg.

Spionul avea asupra sa un pistol „Beretta”, încărcat, fiind hotărît să tragă, dacă Heisenberg ar fi amintit numai că germanii ar fi gata să folosească bomba atomică.

— „Moe, îl întrebasese înainte de confe-

rință un prieten om de încredere al agentului american, îl vei ucide, totuși, pe Heisenberg, care este unul dintre cei mai mari savanți ai lumii?”

Răspunsul a fost laconic:

— „Da — dacă prin asta pot să salvez lumea”.

Savantul s-a mărginit însă în expunerea lui doar la teoria cuantelor, neamintind nici o vorbă despre război sau despre armele în care își pusese speranțe Hitler, scăpînd astfel cu viață.

După conferință, spionul s-a întîlnit cu Scherer și Heisenberg într-un cerc restrîns, la o mică discuție. Cînd cu acel prilej, savantul a afirmat: „Nu cred că Hitler poate să mai cîștige războiul”, Moe Berg, cîteva ore mai tîrziu, a și telefonat centralei de spionaj din Washington: „Bomba atomică nazistă nu este gata pentru a fi folosită”. Președintele Roosevelt, aflînd această opinie a lui Heisenberg, se pare că ar fi zis: „Să ne rugăm să aibă dreptate”.

Moe Berg a decedat la 30 mai 1972, în Newark, lîngă New York, în etate de 70 de ani.

Traducere și prelucrare din limba germană de căpitan Dumitru DĂNAU

„MORAL OPERATION”

După debarcarea aliaților în Italia, fusese înființat un serviciu special a cărui sarcină consta în desfășurarea propagandei subversive în rîndul trupelor germane, prin intermediul serviciului poștal nazist. Personalul acestui serviciu, care lucra la „Moral Operation”, era format din antifasciști verificați, în majoritate cetățeni americani, originari din Europa, buni cunoscători ai limbii și ai obiceiurilor popoarelor din coaliția hitleristă.

Primele acțiuni au constat în cercetarea minuțioasă a sistemului poștal german, în care scop s-a utilizat interogarea funcționarilor poștali luați prizonieri, în ideea cunoașterii perfecte a regulamentelor de funcționare.

Acțiunile agenților secreți care au izbutit să se infiltreze în marile unități germane s-au soldat cu procurarea din birourile furierilor a unor liste cu nume și adrese ale militarilor și a ștampilelor utilizate pentru cenzură. Au fost, de asemenea, procurate peste două milioane de adrese și nume ale unor familii din

Berlin, Drezda, Viena, Hamburg, Stuttgart și din alte localități. Toate aceste liste au folosit în următoarea etapă, când s-a trecut la fabricarea timbrelor, ștampilelor, plicurilor, imprimatelor și a altor materiale, identice cu cele utilizate de nemți. A fost construită o bombă care, în urma exploziei în aer, lăsa să cadă pe sol sacii cu corespondență, confecționați, la rindul lor — pentru a nu trezi bănuiele — din aceeași țesătură de iută ca sacii germani.

Pentru lansare s-au folosit avioane speciale, încadrate în formațiile de bombardament, care, în timp ce se executa bombardarea localităților, aruncau și sacii cu corespondență.

O prevedere regulamentară obliga pe fiecare funcționar al poștei germane să înmîneze destinatarului corespondența găsită — și astfel scrisorile din sacii poștali recunoscuți ca „originali” erau difuzate. În felul acesta, mii de scrisori cu un conținut net antifascist, demoralizator pentru armata germană, au ajuns în primele linii ale frontului, transportate fiind chiar de conștiincioasa poștă nemțească.

Mai tirziu au fost tipărite, într-o tipografie din Roma, plicuri și formulare cu antetul unor întreprinderi din marile orașe germane, în numele cărora se expedia corespondență cu conținut propagandistic foarte variat. Numai în luna mai 1945 au fost lansați peste 120 de saci poștali, conținând circa 50 000 scrisori. Unele scrisori erau expediate chiar în numele serviciului de propagandă al Ministerului de Război german. În ele, după un text introductiv aparent nevinovat, urma un text cu conținut antinazist și antirăzboinic. Pe baza adreselor procurate din cărțile de telefoane, au fost trimise — la peste două milioane de persoane — ziare naziste în copii identice cu cele originale dar... cu conținut antinazist!

Prizonieri germani cu vederi antifasciste, echipați în uniforme și dotați cu acte false, au distribuit și ei, în rindul trupelor germane, ziare, reviste, manifeste și „ordine ale comandamentului”, toate cu conținut demoralizator pentru armata germană. În urma derutei stîrnite, mareșalul Kesselring nu a mai recunoscut chiar un ordin al său, pe care totuși îl dăduse.

Maior Paulian PASARIN

PREOCUPĂRILE M. A. D. *)

Serviciul de contrainformații al armatei vest-germane (M.A.D.) cheltuiește anual milioane pentru tehnică de interceptare. Frica de interceptare este adine întipărită la militarii vest-germani cu vechi state de serviciu, care în Ministerul Apă-

rării se „îngrijesc” de atașajii militari. Din toamna anului 1973, serviciul „atașajii-militari” din Ministerul Apărării din Bonn s-a mutat în fostul hotel „Kreutz”, la picioarele colinei Hardthoe, pe care se află ministerul.

*) În traducerea de față autorul articolului, inserat într-o revistă vest-germană de mare tiraj, se referă la unele măsuri de apărare luate de serviciul de contrainformații al Bundeswehrului împotriva interceptării de către inamic a unor date secrete, utilizînd tehnica miniaturizată de ascultare. Cititorul va înțelege desigur că cel puțin tot atîtea posibilități de interceptare, cîte sînt atribuite „inamicului” în propria țară, pot fi luate în considerație, atunci cînd respectivul serviciu de informații acționează pe teritoriul altui stat.

Bundeswehru dorește să fie pregătit după reluarea relațiilor diplomatice cu toate țările, să primească în curînd și atașajii militari ai țărilor Tratatului de la Varșovia. Deoarece diplomații în uniformă sînt considerați ca fiind cu intenție și abilitate pregătiți cu toate modulele de interceptare, experții în probleme de securitate au găsit de cuviință să îngrădească încă de la început accesul acestora în Ministerul Apărării.

Sarcina serviciului de contrainformații al armatei este de a lua toate măsurile pentru ca ascultători nedoriți să nu aibă nici o șansă de a intra în posesia unor date secrete și să evite spionajul în Bundeswehr (armata vest-germană).

Experți de înaltă calificare conduc din centrala aflată în Köln specialiști din cele 6 domenii de interceptare și grupa „S” a serviciului de contrainformații din Bonn. „Trupele de căutare” sînt permanente pe drum. La intervale neregulate controlează — totdeauna fără anunț prealabil — instalațiile mai mult sau mai puțin lipsite de apărare ale Bundeswehrului, cel mai adesea însă clădirea Ministerului Apărării din Hardthoe.

În cartierele generalilor comandanți din Münster, Ulm și Koblenz ca și în comandamentele brigăzilor și diviziilor, „scormonesc” experții, uneori la intervale de săptămîni.

De cele mai multe ori însă acțiunile se termină fără rezultate. Cînd aparatele de control descoperă ceva, începe acțiunea secretă de căutare a autorului. Un expert spunea: „Noi nu arestăm imediat, căci trebuie să găsim mîna și numărul cărora le aparține degetul pe care nu l-am văzut”.

Emitătorul secret este lăsat la început să lucreze mai departe nestîngherit; se măsoară însă raza de „bătăie” și în mod discret se caută pe cel ce recepționează. Prima întrebare: Unde este parcat în apropiere un automobil de care nu se îngrijeste nimeni? Cu răbdare automobi-

lele bănuite sînt observate pînă cînd proprietarii vin să le ridice sau să schimbe banda magnetofonului ascuns în portbagaj.

Foarte periculoase sînt clasificate de M.A.D. telefoanele de serviciu militare, și nu numai pentru că pot fi interceptate convorbirile de serviciu. Un lucrător al serviciului secret din Köln găsește mai grav faptul cînd un ofițer superior alintă la telefon o doamnă, care, în mod evident, nu este soția lui, căci respectivul ofițer poate fi ulterior șantajat de adversar.

Nu toate instalațiile de ascultare provin din alte țări. Organele de contrainformații „cad” de multe ori pe instalații private. Soți geloși de exemplu sau concurenți comerciali plătesc în magazinele de specialitate mulți bani pentru emițătoare și receptoare, pentru a obține informații delicate.

Nu mai în cazul depistării instalațiilor montate în scopuri de spionaj sau alte delictе, serviciul de contrainformații al armatei informează pe colegii civili din poliție.

Cînd și cînd, sondajele de rutină sînt întrerupte de sarcini speciale. Complexe întregi de clădiri în care au loc conferințe secrete trebuie făcute „sigure”. Controlul clădirilor destinate pentru conferințele N.A.T.O., ședințele grupei federale pentru planificare nucleară sau conferințele comandanților militari, se fac în funcție de locul unde se desfășoară și gradul de secret al acestora și durează între trei și patrusprezece zile.

Pentru M.A.D. este deci hotărîtor dacă politicianii sau generalii discută într-un local militar sigur sau într-o clădire publică accesibilă civililor, căci numai în cazărmi ei pot da ordine, controla și închide ce doresc, fără să intre în conflict cu instanțele civile. Înaintea conferinței N.A.T.O. din luna mai 1972 care a avut loc la Bonn în clădirea Bundestagului (parlamentul vest-german), mulți funcțio-

nari au fost mutați. Consiliul Ministerial s-a adunat într-o sală, considerată deosebit de sigură, în care uneori au loc ședințele Comisiei de apărare. Din această cauză toate camerele din apropiere, din motive de securitate, au fost golite.

Cel mai înalt grad de alarmare la serviciul de contra-informații al armatei se da, ca în 1971 în Mittenwald, când grupa de planificare nucleară N.A.T.O. ține consfătuiri, care sînt categorisite exclusiv în cea mai înaltă treaptă de secret. În 1971, miniștrii și generalii au discutat în cazinoul ofițerilor din trupele de vînători de munte, o clădire reprezentativă din timpul Wehrmachtului, situată în afara cazărnilor. Două săptămîni au ciocănit oamenii serviciului de contra-informații al armatei toți pereții, apoi au sosit, în mod stupid și în ultima secundă, buchetele de flori, căci atmosfera trebuia să fie cordială. Cu cinci minute înainte începerii conferinței, 40 reporteri au intrat în sală, fiecare dintre ei cu un potențial purtător al unui receptor miniaturizat. Oamenii M.A.D.-ului în civil sau militari au fost aduși la fața locului să-i urmărească.

O problemă dificilă pentru M.A.D. a fost și pregătirea celei de a 18-a sesiuni a comandanților din Bundeswehr, care a avut loc în octombrie 1973 în Bad Kissingen. Pentru consfătuirile cu caracter „secret” era sigură clădirea „Regentenbau” din Bad Kissingen. Totuși, când general-maior Hardd Wust, șeful statului major a trebuit să țină în fața a 350 generali, o cuvîntare cu caracter „strict-secret” despre viitoarea structură de apărare (pe care ministrul apărării a prezentat-o patru săptămîni mai tîrziu în fața Bundestagului), generalii de frunte ai țării au fost „închiși” în mod nemilos în sala destinată pentru micul dejun a unui hotel construit în urmă cu 10 luni, desenele de construcții fiind la îndemîna specialiștilor M.A.D.-ului care cunoșteau exact și controlaseră toate instalațiile sanitare și electrice, ce ar fi putut ușura acțiunea vre-

unui spion. Chiar și instalația de climatizare a fost scoasă din funcțiune, încît generalii au fost obligați să se „consfătuiască” transpirînd!

Specialiștii în căutarea aparaturii de interceptare sînt orientați să acționeze avînd în vedere tehnica folosită de cealaltă parte:

— La Ministerul Apărării un agent (al R.D.G.) a schimbat partea inferioară a unui telefon, în care instalase un microfon, cu ajutorul căruia toate convorbirile din încăpere erau înregistrate pe bandă în pivnița clădirii.

— O femeie de serviciu își așeza mătura în fața camerei unde se purtau discuții cu caracter militar. În mătură era un emițător, iar în coada acesteia se afla montată antena.

— În timpul unei conferințe secrete specialiștii M.A.D.-ului au prins semnalele emise din sală. În peretele unei mape pentru acte, care aparținea unui general, funcționa un emițător, montat de șoferul acestuia și pus în funcțiune cu puțin timp înainte începerii conferinței. În mașina generalului parcată în apropiere, șoferul înregistra conferința pe bandă.

De la camarazii N.A.T.O., care colaborează permanent cu specialiștii M.A.D.-ului, s-au aflat întîmplări amuzante din „viața internațională” a tehnicii interceptării. În primăvara anului 1973, în Italia a izbucnit un scandal produs de descoperirea unor microemițătoare.

Emițătoarele erau în număr așa de mare, încît cei ce le-au montat au fost nevoiți să folosească frecvențe foarte apropiate. Urmarea interferenței (suprapunerii) frecvențelor a fost o emisiune „salată” pe toate lungimile de undă folosite.

În R.F. Germania, apărarea împotriva ascultării se practică cu seriozitate abia din anul 1970. Revista „Stern” a inspirat atîta frică în rîndul parlamentarilor vest-germani cu un reportaj „ploșniță” contra-făcut, încît acestea au pus imediat la dis-

poziția serviciilor secrete bani din abundență. Astăzi tehnicienii serviciului de contra-informații al armatei pot cheltui anual mai multe milioane de mărci pentru serviciul de ascultare, controlați numai de trei deputați.

Nervozitatea momentană a condus la cele mai sălbatice speculații. Deoarece de la ultimul etaj al clădirii unei ambasade din Bonn se poate vedea clădirea Ministerului Apărării, s-a dedus că „inamicul”

ar putea cu dispozitive laser să „testeze” ferestrele acestuia și prin interceptarea oscilațiilor geamurilor să asculte convorbirile din interior. Totuși, unii specialiști susțin că agitația nu este necesară, căci împotriva unor astfel de „atacuri” te poți ușor apăra.

Traducere și prelucrare din limba germană de:

S. MARIA

FETE ȘI ARME

Cu cîțiva ani în urmă, fostul șef al unui organ de contra-informații occidental aprecia: „Unul din paradoxurile societății moderne constă în forța unui număr mic de fanatici. Cu cît societatea noastră devine mai civilizată, industrializată, complexă, iar elementele de interdependență se înmulțesc, cu atît mai mare este forța unei minorități fanatice, uneori chiar a unui singur individ”.

Referirea de mai sus viza activitatea unor organizații teroriste, care — după cum se cunoaște — a devenit în ultimii ani o sursă de neliniște și îngrijorare în multe zone ale lumii. Evenimente ca: deturnări de avioane, răpirea și asasinarea unor personalități, plasarea unor mecanisme explozive în instituții publice nu mai sînt, din păcate, rarități.

Metodele și procedeele folosite de teroriști în atingerea scopurilor sînt diverse, de multe ori ingenioase și capabile să

pună în mare încurcătură organele care au atribuții de combatere a terorismului. Acest lucru este o consecință directă a faptului că multe organizații teroriste au deja experiența mai multor ani de activitate clandestină, timp în care și-au pus la punct sisteme organizatorice (uneori destul de complexe) adecvate scopurilor propuse, au experimentat mai multe metode de acțiune, elaborînd în acest sens chiar și unele teorii.

De multe ori, aflînd de comiterea unui act terorist, ne punem întrebarea cum a fost posibilă ducerea lui la îndeplinire, în ciuda unor severe măsuri de securitate care protejau victimele sau obiectivele vizate? De fapt, sub impresia emoției momentului, multă lume uită că actul terorist este rezultatul unei activități — meticuloase și de lungă durată — de pregătire a acțiunii. Cităm dintr-o publicație occidentală un pasaj care conține, spe-

răm, elemente de susținere a celor de mai sus:

„O mașină de culoare albastru metalizat se afla parcată în imediata apropiere a casei urmăritului. Lângă șofer (un negru puternic) o tinăra de 25 de ani începu să-și noteze cu repeziciune, când prin dreptul lor trecu un «Mercedes-Benz» ultimul tip, cu blindaj contra gloanțelor și alte mijloace moderne de securitate. Când limuzina în care se afla președintele unui trust bancar internațional pătrunse în traficul animat al străzii, o altă mașină ieși discret dintr-un parcaj alăturat. Unul dintre urmăritori observa cu atenție comportarea celor din «Mercedes», luându-și din când în când notițe”.

Cele de mai sus nu erau decât un moment dintr-o operație de filaj care pregătea răpirea înaltului funcționar. Intre timp, alți membri ai grupului înregistrau mișcările soției și ale celor doi copii ai celui ce urma să facă obiectul răpirii.

Înainte de declanșarea operației, membrii grupului se aflau în posesia unui impresionant volum de date (privind vehiculele cu care circulau persoanele aflate sub observație, obiceiurile, elementele stereotipe de comportament), precum și a unor fotografii luate în diverse situații etc.

Membrii „grupului de informații” întocmiseră hărți detaliate ale străzilor din jurul locuinței viitoarei victime și procuraseră o schemă a parterului locuinței acesteia, care evidenția în special punctele de acces. Activități similare se desfășurau și în jurul locului de muncă al viitoarei victime; zile de-a rîndul erau observate și consemnate elemente ca: programul de lucru al instituției, al președintelui și al principalilor săi colaboratori, posibilitățile de pătrundere în instituție, sistemul de pază și de supraveghere exterioară și interioară. Se urmărea cu maximă atenție constanța și repetabilitatea acestor elemente.

Pentru ca în momentul declanșării acțiunii toate „amănunțele” să fie puse la punct, o tinăra drăgălașă, proaspătă absolventă a facultății de filologie — o fată căreia la prima vedere i s-ar fi putut atribui rolul de zină într-un film pentru copii — se străduia să redacteze „comunicatul” ce urma să anunțe răpirea înaltului funcționar și asasinarea acestuia, în cazul când condițiile puse de răpitori nu ar fi fost îndeplinite.

Proiectul de comunicat la care lucra tinăra urma filiera obișnuită: a fost supus dezbaterii conducerii organizației, după care i s-a dat forma definitivă.

Din conținutul comunicatului lipsea un singur element — data. Ea urma să fie completată în momentul răpirii. Răpitorii stabiliseră deja ca, în cazul neîndeplinirii condițiilor, victima să fie suprimată prin otrăvire cu cianură de potasiu (eventualitate menționată laconic în comunicat).

Datele obținute pînă în ultima zi de „grupul de informații” au făcut obiectul unei analize profunde, efectuată de conducerea organizației, care a decis să se acționeze la locul de muncă al victimei. Să le urmărim activitatea prin intermediul aceleiași publicații.

„La puțin timp după sosirea președintelui la birou, patru tinere fete coborau dintr-o mașină care parcase, fără grabă, lângă limuzinele altor clienți. Cea de la volan rămăsese în mașină. Motorul, lăsat să funcționeze, «torcea» ușor, parcă anume pentru a nu face notă discordantă cu mina blazată a fetei.

Nu atrăsese nimănui atenția, nici sosirea mașinii, nici intrarea celor patru fete în sediul central al băncii, accesul publicului fiind permis la ora respectivă. Dealtfel, acesta era elementul care determinase alegerea locului de muncă în vederea răpirii președintelui.

Fetele se dispersară în holul de jos al clădirii. Una dintre ele, care rămăsese în

apropierea ușii, se îndreptă spre gardianul așezat liniștit pe o canapea. Tinăra scoase mai întâi din poșetă o oglindă, apoi un spray de dimensiuni reduse. O scurtă apăsare și lichidul incolor pulverizat avea să aducă gardianului un somn neașteptat de circa două ore.

La fel de liniștită, fata se îndreptă spre ușa de la intrare, o închise degajat și agăță în locul orarului zilnic o tablă pregătită dinainte care anunța politicos: «Sorry. Closed» (Scuzați. Închis.)

Inchiderea ușii reprezenta pentru celelalte trei un semnal.

Ca la comandă, ele scoaseră de sub mantourile de o croială impecabilă cite o armă automată de construcție specială. Cei cîțiva funcționari care se aflau în hol înțeleseră rapid despre ce era vorba și se supuseră ascultători indicațiilor uneia din fete, de a se așeza cu fața la perete, într-unul din colțurile holului. Scena era ciudată: deși se petreceau lucruri grave, nimeni nu ridica tonul, nimeni nu protesta, ca și cum toți participanții repetau niște roluri bine însușite.

Una din fete rămase cu funcționarii, una se instală pe prima treaptă a scării ce ducea la etaj, iar celelalte două se îndreptară spre cabinetul președintelui, unde acesta conducea o ședință a consiliului de administrație. Apariția celor două siluete în cadrul ușii produse inițial nedumerire, iar în momentul următor, derută.

— Mîinile pe masă, domnilor! porunci cu glas scăzut, dar ferm, una dintre fete. Privirea metalică a fetei și mai ales arma din mîinile ei, erau argumente că aceasta nu glumea de fel.

— Domnule președinte, vă rog! continuă ea, făcînd un gest semnificativ cu automatul spre ușă. Cealaltă fată, rămasă încă în pragul ușii, făcu doi pași înapoi permițîndu-i înaltului funcționar să iasă, în timp ce tinăra care vorbise continua să supravegheze celelalte persoane ră-

mase împietrite în fotoliile lor. La un semn al fetei, grupul de funcționari din hol fu adus în cabinetul președintelui.

Retrăgîndu-se fata încuie ușa, aruncă cheia și le urmă pe celelalte, care se îndreptau deja spre ieșire împreună cu prețioasa captură.

Deși armele erau din nou sub mantouri, iar strada animată, președintele pășea docil în fața grupului de fete și intră în mașina pe care i-o indicase una din ele.

Intre timp, în cabinetul celui răpit se iscase o învălmășeală de nedescris. Asupra celor cinci telefoane, mîini nervoase se încurcau unele pe altele și, în zăpăceala generală, nimeni nu reușea să formeze numărul poliției. De fapt, acest lucru nu mai era necesar, pentru că, înainte de a se ridica, directorul declanșase printr-o apăsare discretă cu piciorul sistemul de «alarmă silențioasă». O mașină a unei secții din apropiere a poliției se îndreptă în viteză spre locul răpirii.

Deși fetele acționaseră repede, poliștii ajunseră la timp. Mașina în care se afla victima abia demarase, cînd, de după colț, viră în viteză mașina poliției. Fetele erau oarecum surprinse. În calculul inițial era prevăzută și apariția poliției, dar... nu atât de devreme.

Una dintre tinere îndreptă țeava automatului spre mașina poliției, întîmpinîndu-i cu o rafală de gloanțe. Trasă la întimplare, rafala nu avu ca efect decât să atragă atenția poliției asupra mașinii în care se afla victima. Amîndouă mașinile accelerară și se părea că în scurt timp lucrurile se vor tranșa în favoarea poliției. Dar în planul acțiunii mai exista un punct. La prima intersecție care se afla la circa două sute de metri de bancă, între cele două mașini se intercală o a treia. Neînțelegînd din primul moment rolul acesteia, poliștii claxonau desperați, dar în momentul următor asupra lor se abătută o rafală, de data asta bine ochită. Șofe-

rul rănit, de abia a avut timp să frneze și, cu aceasta, urmărirea încetă.

Cele două mașini ale răpitorilor au fost găsite ulterior dar... goale. Verificarea lor în evidențele poliției a scos la iveală că ambele fuseseră furate în prețuia răpirii.

Din ceea ce cunoaștem despre cazul respectiv, rezultă că doar câteva zile mai târziu, înaltul funcționar a fost eliberat, în urma îndeplinirii condițiilor puse de organizația teroristă.

În ciuda cercetărilor poliției, care avea deja suficiente indicii despre autorii răpirii, aceștia nu au putut fi descoperiți.

Derularea acestui caz a scos în evidență că „succesul” răpirii a fost asigurat, în primul rînd, de o minuțioasă pregătire a acțiunii, ceea ce a permis găsirea unei

ieșiri chiar în situația extremă în care s-au aflat la un moment dat răpitorii.

Folosirea exclusivă a femeilor a surprins, în primul moment, dar s-a dovedit a nu fi o piedică în aplicarea planului terorist. Urmărind fermitatea cu care acestea au acționat, se poate aprecia originalitatea procedurii. Reflectînd asupra acestui aspect, și a altor elemente relevate în cursul acțiunii, se ajunge la concluzia că în activitatea teroristă nimic nu trebuie să surprindă și că pentru combaterea ei este necesară cel puțin ingeniozitatea și inventivitatea adversarului.

Traducere și prelucrare din limba engleză de:

Căpitan Nicolae CALUGARIȚA

Căpitan Costică VOIVOZEANU

Mică problemă de cultură juridică

Se intimplă adesea ca, dorind să diferențiem infracțiunile contra securității statului de celelalte fapte penale, să le desemnăm pe acestea din urmă prin denumirea globală de „infracțiuni de drept comun”.

Iată însă că literatura juridică vine să infirme acest criteriu de diferențiere, acordînd denumiri de „infracțiuni de drept comun” o cu totul altă semnificație. Cităm în acest sens din V. Dongoroz ș.a. „Explicații teoretice ale Codului penal român”, vol. III, Editura Academiei R.S.R., București, 1971, pag. 16: „În sistemul legislației noastre penale actuale nu mai există legi penale speciale (acestea au fost abrogate prin dispoziția din art. 1 al Legii pentru punerea în aplicare a Codului penal al R.S. România din 21 iunie 1968). În schimb există, în legile speciale nepenale, dispoziții care prevăd infracțiuni privind domeniile de relații sociale reglementate prin acele legi.

Așadar, partea specială a Codului penal constituie... fracțiunea principală a părții speciale a legislației noastre penale, cealaltă fracțiune fiind formată de infracțiunile prevăzute în legile speciale nepenale”.

La pag. 5 în aceeași lucrare găsim și precizarea care ne interesează nemijlocit, și anume: „Partea specială a Codului penal cuprinde dispozițiile privitoare la infracțiuni zise de drept comun (subl. ns.) și constituie principala fracțiune a părții speciale a legislației penale (a dreptului penal), cealaltă fracțiune cuprinzînd infracțiunile speciale prevăzute în diferite legi extrapenale”.

Ca atare, atunci cînd vrem să diferențiem — cu un termen generic — celelalte fapte penale de infracțiunile contra securității statului, este necesar să folosim titlurile sub care ele sînt grupate în partea specială a Codului penal.

Al. H.

Pentru ca „dosarul de obiectiv” să constituie un instrument de lucru cît mai eficient

În discuțiile purtate de unii ofițeri care lucrează pe linie de contrainformații economice, a reieșit rolul important pe care îl are în activitatea noastră „dosarul de obiectiv”. Au apărut totodată păreri referitoare la anumite posibilități de perfecționare a dosarului de obiectiv, în ideea transformării lui într-un instrument de lucru mai eficient, care să răspundă cît mai deplin Ordinului ministrului de interne nr. 000250/1973, a anexei nr. 4 din Instrucțiunile nr. 00251/1973 privind organizarea evidenței de securitate și cerințelor muncii. În acest sens, facem un apel către toți cititorii publicației „Securitatea” care doresc să-și exprime punctul de vedere în legătură cu acest aspect, menționînd că este necesar ca eventualele păreri și propuneri să fie argumentate, bazate pe practica muncii și să vizeze modalități concrete de transformare a acestei forme de evidență într-un instrument eficient de lucru.

Direcția a II-a

„Gehlen, de la F. H. O. la B. N. D.“

Concepută și scrisă într-o manieră originală, fundamentată pe o documentare vastă, lucrarea semnată de general-maior Mihai Ilie și intitulată „Gehlen, de la F.H.O. la B.N.D.“ (vol. I) se recomandă cititorilor, grație laturii „tehnice“ a conținutului ei, cât și faptului că aceasta este însoțită de explicații, introspecții de factură istorico-politico-socială, evenimente și cazuri strict ancorate în realitatea timpului, privite cu un ochi critic și, nu arareori, relatate cu o ironie, când subtilă, când mușcătoare.

Unul din meritele incontestabile ale cărții rezidă în împletirea armonioasă a prezentării lui Reinhard Gehlen — personalitate, activitate, motivații, ascensiune ș.a. — cu descrierea junglei serviciilor de spionaj hitleriste: organizare, concepții, metode și mijloace de „lucru“, acțiuni întreprinse, raporturi (a se citi disensiuni și lupte) dintre serviciile respective și alte asemenea aspecte. Sint evidente, totodată, strădania — și, în egală măsură, reușita — autorului în a demonstra continuitatea, pe multiple planuri, dintre F.H.O.-ul generalului nazist Gehlen și B.N.D.-ul lui Gehlen, stipendiatul americanilor; continuitate nu numai prin șef, dar, mai ales, prin scopuri, direcții, metode de activitate.

Iată rațiunile — la care, fără îndoială, cititorii vor putea adăuga și altele — pentru care cartea „Gehlen, de la F.H.O. la B.N.D.“ va constitui o lectură plăcută și interesantă.

Maior Alexandru HASNAS

Operația „Marea de chihlimbar“

La câțiva ani după ce zgomotul armelor s-a stins total și cetățenii Letoniei sovietice lucrau cu sîrg la ștergerea nefastelor urme lăsate de război, Ianis Priede, pașnic locuitor al orașului Riga, recrutat pe vremea când fusese prizonier și lăsat „în conservare“, este obligat, împotriva voinței sale, să sprijine activitatea a trei spioni englezi, de naționalitate letonă, pătrunși clandestin în U.R.S.S. în vederea pregătirii și organizării unei vaste operații contrarevoluționare.

Atașamentul față de țară, curajul și spiritul de orientare de care a dat dovadă Ianis Priede, precum și priceperea și operativitatea cu care au acționat organele de securitate sovietice au făcut posibile anihilarea spionilor englezi infiltrați și organizarea unei acțiuni contrainformative foarte eficiente.

Cartea Operația „Marea de chihlimbar“ este de fapt relatarea, într-o formă adecvată, a unui joc operativ încununat de succes. Redînd ilustrativ multitudinea și varietatea metodelor de lucru specifice muncii informative și contrainformative care au fost folosite, adevărata investiție de gândire și inteligență ce a însoțit fiecare măsură și, în ansamblu, jocul operativ, precum și înaltele calități politice și moral-volitve ale cetățenilor sovietici participanți la acțiune, cartea prezintă un real interes pentru cultura profesională și activitatea practică a cadrelor de securitate.

Căpitan Gheorghe VARGA